

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
PLOIEȘTI

CASA DE CULTURĂ
"ION LUCA CARAGIALE"
A MUNICIPIULUI PLOIEȘTI

Atitudini

ÎNTR-UN ORAȘ INDUSTRIAL, IATĂ CĂ POATE FUNCȚIONA ȘI FABRICA DE ARTĂ ȘI DE BUCURIE!

de Gelu Nicolae Ionescu

Fântânile arteziene strigă ploaia și verdele strigă „vară!”. Privirea comandă albstru, mult albstru. Mai comandă și zbor de pasăre. Și ca desert comandă orizont. E servită privirea cu aceeași și cu multe alte minuni, pe care doar avem a o lăsa să alunece, cum un copil fericit alunecă pe derdeluș cu sania și cuisele lui și cu râsul lui luminător a soare.

Câteva gânduri despre Zilele Orașului Ploiești.

Mi-a plăcut așa de mult atmosfera din zilele de 1,2 și 3 iunie și popularea cu artă a orașului nostru! Într-un oraș industrial, iată că poate funcționa și fabrica de artă și de bucurie! Văzui oameni de toate vârstele pe străzi și i-am admirat fiindcă zâmbeau și se lăsau bucurați și încântați de spectacole și de târguri.

Personal, am a mulțumi unor artiști excepționali, care ne-au fost alături la târgul de carte și de artă tradițională și modernă, pe care l-am organizat în Parcul „Nichita Stănescu”: Iulia Goran, creatoare de costume populare, Marian Avramescu, caricaturist, Cristina Trandafir, solistă vocală, Rodica Boldorea, violonistă, Passionaria Stoicescu, scriitoare și traducătoare, Diana Țigău, animatoare.

Am a mulțumi și elevilor și profesorilor de la Colegiul de Artă „Carmen Sylva” Ploiești, care ne-au încântat cu recitaluri muzicale și au realizat un work-shop de pictură.

De asemenea, mulțumesc colegilor și colaboratorilor, voluntarilor,

sponsorului Cora, și poezilor de la cenaclul „Atitudini”, care au răspuns DA când i-am întrebat dacă vor să vină să își prezinte cărțile la târg.

Sprijin ne-au acordat și Hale și Piețe S.A., Bergenbier, și SGU, care au contribuit montarea târgului oferind și mobilier necesar.

Câteva gânduri despre cea de a XV-a ediție a Festivalului „I.L. Caragiale”. Prozatorilor liceeni care au participat la concursul național de proză scurtă le mulțumesc și le urez să aibă forța de a nu își părăsi pasiunea pentru literatură. Actorilor amatori care au participat la concursul național de teatru amator, a cărui finală s-a desfășurat pe 30 mai la Teatrul „Ciufulici”, le doresc să își păstreze preocuparea pentru teatru și, de ce nu, să transforme acest hobby într-o profesie, pe care să o slujească din tot sufletul.

Să aveți o lună plină de bucurie!

Lectură plăcută!

Nu uit... Poemul...

Respir, domnule doctor!

Respir!

și nici așa nu reușesc să spun totul!

Nu spunem totul într-un poem

și nu spunem niciodată

totul

fiindcă nu știm

totul,

precum ninsorile știu albul și gheața

iar ploaia știe apa

lucrurile

sunt imposibil de fotografiat

în singura-ne secundă!

Mda!... gânduri ale oricui

...

Hm! stând pe o bancă, în parc,
alergi, de fapt,
spre amurg...

și poate că asta-i
viața, până la urmă...
m-am întrebat mereu
cum, oare, ne-am putea odihni
de oboseala nonsensului?

Uite! Înserarea cu turban și evantai.
Strada unghiului

Dă spre noul cartier de ametist
Ce se ridică din cireșe și căpșuni.

Un sărut cu butoni de halva
Mi se plimbă elegant
Pe bulevardul ființei

Coastele! Cotul văzduhului
Mă împinge cu pomi înfloriți
Se-aprinde o lună zig-zag
Precum o țigară pe fugă
Da, e timpul să conștientizez!

Acum am înțeles de ce
Mi s-a dat în dar eternitatea!
Ca s-o pierd,
Așa cum faceți și voi toți!

Femeia deșertului deșertat în sânge
Culege iar trandafirii ce-ți vor
înfinge-n carne țepii

...

Noaptea asta-mi trănțește ușa privirii
și-mi aruncă gesturile vechi, muce-
găite
și-mi strivește telefoanele ocu-
pate...

știi că va bate clipa când nu mai
contează!

DESPRE NOI:

Publicație editată de: Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

Fondator principal și redactor

coordonator: Gelu Nicolae Ionescu

Cofondator: Ion Stratan

Redacția: Constantin Dobrescu, Traian D. Lazăr, Ion Bălu, Gabriela Teodorescu, Mădălina Paula Ștefan, Iulia Dragomir, Ion Șt. Baicu

Adresa: Piața Eroilor nr. 1A, Ploiești

e-mail: gelunionescu@yahoo.com

revistaculturala@casadecultura.ro

tel./fax: 0244/578 148

0725 893 134

ISSN: 1584 - 0832

Layout & DTP: Adriana Nicoleta Zamfir
Responsabilitatea morală și juridică asupra afirmațiilor făcute revine autorilor.

Pe coperta 1: secvență din spectacolul „Vizită”, prezentat în cadrul Concursului Național de Teatru Amator, de „Trupa Atitudini”, câștigătoarea Marelui Premiu.

Tipărire: S.C. Seladocom S.R.L., Brăila

O RELAȚIE DE PRIETENIE SPIRITUALĂ (XXV)

de Traian D. Lazăr

„NU MAI EXISTĂ ȘANSA SĂ NE MAI VEDEM”

În ianuarie 1989, starea de spirit a profesorului Ion Grigore, determinată de vârstă și de evenimentele timpului marcate de criza regimului politic, era de asemenea natură încât el scrie lui Basarab Nicolescu o adevărată scrisoare de adio. Scrisoarea are structura invariabilă a precedentelor, prima parte fiind referitoare la Basarab Nicolescu, iar a doua fiind despre sine. Ca orice om în vârstă, profesorul Ion Grigore evocă trecutul, evenimentele legate de Basarab Nicolescu și raporturile sale cu acesta, mândru că „încă mai însemn ceva pentru tine” și de realizările lui Basarab Nicolescu, care „a reușit ceea ce n-a reușit Barbu”.

Trecut prin „încercarea morții” (pneumonia de la 10 iulie 1988) și afectat de trecerea în neființă a cel puțin zece dintre cele mai apropiate persoane, descumpănit, pierde speranța de a-l mai vedea pe Basarab Nicolescu, speranță ce-l ținuse tare până atunci: „nu mai există șansa să ne mai vedem. De aceea îți mulțumesc pentru scrisoarea cea mai recentă („nu vreau să zic ultima”, precizează el superstițios. Și continuă, impresionant și emoționant: „Cu mare dragoste și mândria că mi-ai fost atât de aproape”.

Totuși, nu a fost ultima scrisoare! Au intervenit evenimentele din decembrie 1989, „o avalanșă cu mult mai puternică decât capacitatea de a fi suportată de lumea de aici”. Iar profesorul Ion Grigore a evoluat, de la scrisoarea de adio, la misiunea de a reorganiza „partidul național liberal, făuritorul României moderne”, întrucât el era „supraviețuitorul cel mai înalt în grad” al organizației județene Prahova. Totodată, era preocupat de vechea întrebare, „dacă vei veni curând în țară”. Dorință pentru a cărei realizare se roagă: „Doamne, ajută-mi să mai pot vedea pe cel mai strălucit și mai drag copil sufletesc, în 47 de ani de carieră”.

DOCUMENTE

1) Scrisoare a profesorului Ion Grigore către Basarab Nicolescu – 21 ianuarie 1989

Ploiești, 21 ian(uarie) 1989

Dragă Basarab,

Da, am primit scrisoarea „tradițională” după două decenii. Încă o „piesă” în dosarul tezaur al unui profesor, care a avut o previziune, păstrând toate scrisorile – de elev, student, asistent – ale celui mai strălucit elev român.

Mă bucur de faptul că într-un rând două mă faci să înțeleg că încă mai însemn ceva pentru tine; în ce privește „aventura spirituală” pe care ai trăit-o 20 de ani, n-o voi putea cunoaște niciodată. E curios totuși că așa am numit-o singur, intuind poate, pe baza informațiilor însele și a cunoaște calitățile - y compris îndrăzneala omului.

Cu două săptămâni înaintea sărbătoririi centenarului liceului în 1964, am avut o ședință a foștilor elevi fruntași. Țin minte că în cuvântul tău ai prezentat o idee care se poate rezuma în „fizica este carnea firii”. A trecut un sfert de veac de atunci și după cele ce pot afla despre tine, (inclusiv cele două cărți primite și din prezentarea de către „Le felin” a ultimei cărți, aș îndrăzni să spun că „fizica e carnea filozofiei”.

De departe – geografic și implicit fizic, cred că pot deduce că ți-ai câștigat – între altele, o calitate, aceea de a reuși ce n-a reușit Barbu, un limbaj comun pentru toate activitățile umane. Firește drumul e lung, dar pe traiectoria finală se vede limpede rolul tău.

În ce mă privește, îmi pare rău că trebuie să-ți spun că în anul 1988 am trecut prin încercarea morții. „Speram” într-un sfârșit banal, cancer, stop cardiac (mă feream de vreo paralizie, singurul lucru de care mă temeam). Când colo, pe 10 iulie 1988, pe o caniculă de mult nemaipomenită, am făcut o pneumonie.

A doua zi, ieșind din comă, am aflat că, declară rudele, foștii elevi, nu mai credeau că inima va rezista. Spitalizarea de câteva săptămâni a fost necesară mai mult pentru refacerea ei.

N-o mai lungesc. În orice caz, câțiva zeci de doctori de aici și din București, foști elevi, au fost pe rând lângă mine.

După asta am rămas cu o mare sensibilitate față de starea timpului. Stau cam mult în pat, nu prea am curaj să ies pe aleile vecine; e și o leacă de comoditate, de care vreau să scap. Acum vremea îmi permite să ies 15-30 minute; dar iarna va dura cine știe cât și cum va fi.

Citesc mult, am corespondență cu mulți oameni din țară. Mai fac și epigrame. Când sunt condiții sigure sunt transportat ici colo, chiar în Ardeal, având o mulțime de epigrame, care au succes la public. Dar, repet, sufăr și de oarecare lene, care mă ține în pat.

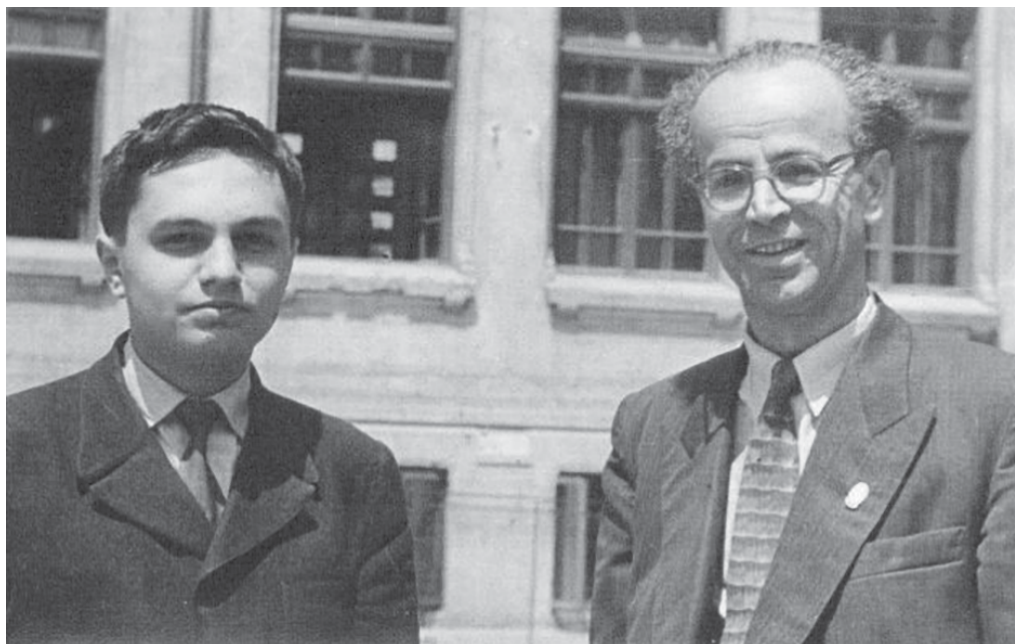
Fumatul l-am redus mult, dar nu de tot, așa cum mă demască și pata de pe această filă. De, mor și nervii. Aș avea nevoie de câteva pagini ca să-ți povestesc pe scurt cum mi-au dispărut cel puțin 10 oameni apropiați în trei luni.

Între ei, prima mea soție, cu care m-am regăsit după 53 de ani și care era un suport zilnic: o hemoragie cerebrală, comă și sfârșitul. Mai dau doar un exemplu: medicul meu psihiatru Valeriu Pârvan, fost elev, coleg și prieten al lui Nichita Stănescu.

Nu sunt obsedat, dar nu poți rămâne indiferent. Ce productivitate au agenții morții în lumea care mi-a rămas. Am scris aceste ultime rânduri ca să înțelegi ce apăsare am, aceea că nu mai există nici o șansă să ne mai vedem.

De aceea îți mulțumesc pentru scrisoarea cea mai recentă (nu vreau să zic ultima).

Cu mare dragoste și mândrie că mi-ai fost atât de aproape,
I.Grigore

Basarab Nicolescu și Ion Grigore
sursa foto: <http://convorbiri-literare.ro>

2) Scrisoarea profesorului Ion Grigore adresată lui Basarab Nicolescu la 21 ian(uarie) 1990

Ploiești, 21 ianuarie 1990

Dragul meu Basarab

Am primit pe 14.I. mesajul tău tradițional. Din nou sunt entuziasmat de reproducerea UNICEF care e acum după o pictură atât de potrivită pentru Crăciun.

Da, mi-a fost dat să apuc și eu ziua miraculoasă a eliberării de sub cea mai îngrozitoare tiranie din istorie.

Nu-mi propun să spun aici impresii asupra faptelor ce au constituit o avalanșă cu mult mai puternică decât capacitatea de a fi suportată de lumea de aici. Asupra mea miracolele petrecute au prezentat și un risc, contra căruia au fost necesare și măsuri medicale.

A mai intervenit și un necaz: o rană la piciorul bolnav de arterită deasupra gleznei. Vreo zece zile. Nu inspiră îngrijorare, căci în viața mea cotidiană mult timp îl petreceam – unde nu fumez – citind lungit în pat. Dar evenimentele prezentate la televizor m-au ținut 8-14 ore cu piciorul în poziție verticală. Au urmat dureri, m-au văzut doctori, am urmat și urmez un tratament simplu. Sunt ceva progrese, dar încă nu sunt lipsit de grijă.

Făcând abstracție, moderat, de asta, sunt obligat să dau sprijin moral – în special prin cartea mea de vizită, ca supraviețuitorul cel mai înalt în grad în vechiul partid național-liberal, făuritorul României moderne, reorganizării partidului la Prahova.

Înțeleg că nu ai avut timp să-mi scrii mai mult, dar și cât este în câteva rânduri are o puternică esență.

Sunt întrebat de mulți oameni – nu mai este demult un secret legătura dintre noi – dacă vei veni curând în țară. Aspasia Vasiliu a fost prima (ea e sigură ...).

Mulți colegi din promoția ta se așteaptă să vii la a 30-a aniversare a promoției 1960.

Bineînțeles că sunt primul care te așteaptă. (Ar fi fost o greșeală (!) dacă muream în 10 iulie 1988 de pneumonie ...).

O să închei, fiindcă durerea de la picior îmi impune o pauză, pe care nu pot s-o fac, căci am pe cineva care se grăbește să meargă la oficiul poștal pentru a expedia scrisoarea.

Aș îndrăzni să sper că, în noile condiții, n-o să mă lași încă un an întreg fără vești.

Cu toată dragostea mea intactă, îți fac și eu cele mai bune urări pentru anul cu adevărat nou. La fel familiei tale.

Al tău
I. Grigore

3) Scrisoare a profesorului Ion Grigore către Basarab Nicolescu – 1 mai 1990

Ploiești, 1 mai 1990

Dragul meu Basarab,

Prilejul de a-ți scrie alte câteva rânduri mi-l oferă eminenta mea colegă, prof(esoara) de chimie Olga Petrescu, care mi-a cerut adresa și mai ales telefonul tău. Fiica ei, studentă, într-o excursie în Occident, stă și la Paris trei zile și dorește să te vadă. Știind multe despre tine de la maicăsa. Știi că ești teribil de ocupat, chiar dacă ești la Paris. Totuși, te-aș ruga mult dacă îți poți face puțin timp pentru a-i spori plăcerea de a cunoaște Parisul.

Ai primit de la Biblioteca N. Iorga o comunicare? Directorul mi-a cerut adresa.

Colegii tăi, care n-au fixat încă data aniversării celor 30 de ani, mă roagă să stărui și eu ca să ne faci tuturor onoarea și plăcerea de a te vedea.

Insist, ca și în precedentă scrisoare, să-mi oferi șansa de a te mai vedea acum, când am intrat în a doua jumătate a anului al 83-lea an de viață.

Îți mulțumesc pentru oricât de puțin ai putea face cu rugămintea de pe verso.

Doamne, ajută-mi să mai pot vedea pe cel mai strălucit și mai drag copil sufletesc, în 47 de ani de carieră.

Cele cuvenite pentru ai tăi.

Cu dragoste,
Grigore

CONSILIILE DE COROANĂ DE LA SINAIA – 1914, COTROCENI – 1916, IAȘI – 1917, 1918 (I)

de Ion Ștefan Baicu

Încă în evul mediu se constituise, la un moment dat, un *SFAT TAINIC* sau *INTIM* al domnitorilor din Țările Române; el dispunea de un rol special: acela de a acorda sprijin suveranilor în cârmuirea statului, ulterior, îndeosebi în cazuri de judecată, fiind botezat și *DIVAN*. În istoriografie va apărea denumirea de **SFAT** sau **CONSILIU DOMNESC**, care avea menirea de a aproba sau de a respinge principalele acte ale șefului de țară: *În plus, domnul avea nevoie de dragători și de întreținerea fastului curții sale și, în anumite împrejurări, sfatul sau consiliul limita drastic puterea domnească și îi controla strict deciziile*. Membrii noului organism, adică marii boieri, mitropolitul, episcopii, egumenii de mănăstiri, fiii domnitorului erau menționați ca martori sau își puneau pecetea în hrisoavele importante, emise de cancelaria domnească – scria recent acad. **Ioan Aurel POP**, în 2017, în *Istoria ilustrată a României și a Republicii Moldova*. Vezi și *Istoria Românilor*, în 1942, de acad. **Petre P. PANAITESCU**.

În conformitate cu o asemenea *ȘTI-RE* – era o tradiție, dar putea fi și un instrument demn de luat în seamă – se va întemeia, în epoca modernă, *Consiliul de Coroană* al României: *Deși nu era un organism politic, prevăzut în CONSTITUȚIE, Consiliul de Coroană se înscria pe linia tradițiilor românești ca, în momente de cumpănă, domnitorul să se consulte cu fruntașii politici ai țării – notează istoricul Ioan SCURTU*. Prima întrunire a *Consiliului de Coroană* a avut loc în anul 1877 în contextul războiului ruso-româno-otoman, iar ultimele vor fi convocate în 1940 în legătură cu evenimente dureroase pentru poporul român: ultimatumul sovietic și pierderea Basarabiei și nordului Bucovinei, în fine *Dictatul de la Viena* și anexarea părții de nord-est a Transilvaniei de către *Ungaria Horthystă* sub patronajul Germaniei și Italiei; se va adăuga și cedarea *Cadrilaterului* în favoarea *Bulgariei* – vezi *O istorie sinceră a Poporului Român*, în 2002, de acad. **Florin CONSTANTINIU** și lucrarea istoricului mai sus amintit cu titlul *Regele FERDINAND*.

Revenind, în data de 21 iulie/4 august 1914, la *SINAIA*, s-a desfășurat o importantă ședință a **Consiliului de**

Coroană. Intrând în *Sala de Muzică* a castelului *PELEȘ*, regele **CAROL I**, copleșit de emoție și congestionat, fără nici o introducere, a declarat în fața membrilor guvernului în funcțiune și a șefilor de partide din opoziție: *Războiul general a izbucnit și Așa fiind, după o matură chibzuință, convingerea mea adâncă e că datoria României este să execute tratatele ce o leagă de Tripla Alianță*, cu alte cuvinte țara să intre în conflictul de atunci în tabăra Germaniei și Austro-Ungariei; să precizăm că se anunțase ieșirea Italiei din alianță, declarându-se *NEUTRĂ*. În context, cei prezenți – *Ionel Brătianu*, premier liberal, inclusiv membrii cabinetului și președinții celor două camere parlamentare, formând majoritatea – au preferat adoptarea *NEUTRALITĂȚII*: în adevăr, se justifica, la rece, că Austro-Ungaria avusese inițiativa declarării războiului, atacând Serbia fără a se consulta cu România. Impresionant a fost discursul șefului de guvern, **Ionel Brătianu**, care a efectuat o analiză lucidă a situației de atunci a României; el a spus: *Noi cerem ca România să rămână neutră și Austria și Germania au pregătit războiul și l-au declarat, nu ne-au făcut cîntea să ne comunice măcar intențiile lor*; de asemenea: *România nu ar putea admite să ia armele într-un război, a cărui cauză este tocmai nimicirea unei națiuni mici și, apoi, opinia publică românească se pronunță, aproape unanim, contra participării la războiul acesta, fiind puternic marcată de problema românilor din Austria-Ungaria, care domină întreaga situație, fiind, de la început, punctul negru al ALIANȚEI*, adică al *TRATATULUI SECRET* din 1883, rămas în istorie sub semnătura regelui **CAROL I** – cf. monografia din 1994 *Ion I.C. Brătianu de Anastasie IORDACHE*, care a preluat informații din *MEMORII*, reeditate în 1992, autor **Ioan Gh. DUCA**. Vezi și *Consilii de Coroană*, în 1997, de **Ion MAMIMA**.

În toiul dezbaterilor, singur conservatorul **Petre P. Carp**, fost premier și filogerman, vădit iritat, a luat cuvântul și s-a opus deciziei de adoptare a *neutrității*; el s-a adresat direct regelui: *Sire, țin să se constate că, în ceasul cel mai grav pentru țară și la sfârșitul unei lungi domnii, închinată propășirii naționa-*

Regele Ferdinand

le, majestatea voastră este părăsită de toate partidele și de toți sfetnicii săi; în acest mod, opozantul urmărea să arunce vreascuri pe focul ce ardea în sufletul bătrânului Hohenzollern, nădăjduind că, astfel, va câștiga, poate, partida și-l va face pe rege ca, într-un moment de revoltă și de energie, să treacă peste voia sfetnicilor săi și să declare singur războiul – va nota Constantin GANE, în 1922, în *P.P. Carp și rolul său în istoria politică a României*. Numai că regele Carol I nu s-a hazardat: el va declara: *Ca rege constituțional mă supun voinței celor prezenți, deci a acceptat starea de NEUTRALITATE*; de asemenea, *dacă regret ceva e că nu am trecut în eternitate înainte de începerea acestui război – îi va mărturisie lui Take Ionescu*, care îi ceruse să accepte intrarea țării în război alături de *ANTANTA*. Se știe că suveranul a fost grav afectat: *După 48 de ani de domnie mă văd aproape singur – îi va mărturisi lui Constantin Stere*. Dar, bolnav de mai multă vreme, regele *Carol I* nu a mai rezistat impactului cu evenimentele în curs de desfășurare; în context, el a decedat la 27 septembrie/10 octombrie 1914, fiind înmormântat în catedrala de la *Curtea de Argeș* – vezi *Istoria războiului pentru întregirea României. 1916-1919*, în 1922, de **Constantin KIRIȚESCU** și *Galeria Oamenilor Politici*, în 1991, de **Stere DIAMANDI**.

continuare în numărul viitor

FOLCLORUL POETIC DESPRE EVENIMENTELE DE LA 1918 (X)

de Victor Rusu

Anii de prizonierat (între doi și trei ani), petrecuți în condiții de greu suportabile persecuții, lipsuri și suferințe, departe de cei dragi și lipsiți de libertate, au marcat puternic sensibilitatea prizonierilor români din Ungaria, care și-au convertit dramaticile, chinuitoarele trăiri, în scurte cântece foarte asemănătoare, și ca registru emoțional și ca motive tematice și ca imagistică și gestică poetică, cu cântecele de înstrăinare: „Lungă-i, lată Dunărea,/ Trece vaporul pe ea./ Vaporul nu e cu vaci/ Ci-i cu prizonieri săraci,/ Și-i duce-n Ungaria./ De mâncare ce le-o da?/ La trei zile-un sfert de pâine,/ Nici măcar ca la un câine,/ Neagră ca la un câine,/ Neagră ca funinginea,/ Amară ca chinina”.

După descrierea patetică, dezolantă, a „traului” de prizonier, prezentare a cărei expresivitate este realizată printr-o succesiune de comparații de o sugestivă concretețe („un sfert de pâine/ Neagră ca funinginea,/ Amară ca chinina”... „Nici măcar ca la un câine”), nimic mai firesc decât identificarea unor cântece de prizonierat construite pe ideea eroului liric că „Decât să cad prizonier,/ Mai bine era să mor”: „Foaie verde pătrunjel,/ Viață de prizonier,/ Ca laptele cu piper,/ Și ca brânza cu ardei,/ Ca să o mănânci nu vrei./ Foaie verde matostat,/ Eu din pat când m-am sculat/ Și afară m-am uitat,/ Văzui cerul luminat,/ Da eram prea depărtat/ De părinți și de surori,/ Și de scumpii frățiori./ Beam ceaiul și mă gândeam,/ Și din gură-așa ziceam:/ - Doamne, cum eram un an!/ De toate aveam și mâncam,/ La război, ca la război,/ Dar ca să fiu prizonier,/ Mai bine era să mor,/ Decât să cad prizonier./ Ne-norocul (s.n.) m-a făcut/ Prizonier de-am căzut”.

Dar cel mai valoros text poetic despre prizonierat este cel pe care Gh. N. Dumitrescu-Bistrița, îl include în grupajul „Cântece de cătanie și război”, prin informația din „Indicele de informatori” ne lasă să înțelegem că l-a cules de la mehedințeanul M. P. Nănău, dar noi avem argumente

foarte serioase, temeinice, să credem că „informatorul” amintit este autorul textului incriminat, fiindcă deținem și alte creații proprii, asumate fără echivoc de acesta și ele îl impun ca pe un poet popular de remarcabil talent. După câte se va observa cu ușurință, după ce se va citi cu atenție această admirabilă poezie, prezintă foarte multe note caracteristice total diferite de cele ale cântecelor de prizonierat citate: un discurs poetic mai amplu (41 de versuri, față de 15-20, ale celorlalte), o structură mai complexă, cu un plus de originalitate concepută, pasajele lirice mai numeroase, mai consistente, mai semnificative decât în alte cântece cu aceeași temă, unde predomină micronuclele epice, iar comentariile ce le însoțesc sunt de factură satirică, pamfletară, apoi, în versurile dedicate iubitei apar, în premieră, accente ironice, cu totul absente în alte creații de același tip („Doi ani în prizonierie,/ Mândrulița mea ce știe! .../ Alții doi-trei în război,/ Mândrei ce-i pasă de noi!”) ș.a.m.d. Dar să cităm în extenso antologica poezie: „Frunzuliță ca aluna,/ De m-aș face unde-i luna,/ Să dau mâna cu Păuna,/ Să mi-o-ntreb de sănătate,/ Că-s cinci ani și jumătate/ De când neagra streinătate (epitet frecvent asociat cu o nemărginită arie sugestivă „streinătății” și realităților ei multe)/ M-a dus de puica departe./ De când sânt ostaș luat,/ Eu pe-acasă n-am mai dat,/ Puica s-o fi măritat,/ Pe mine m-o fi uitat./ Doi ani în prizonierie,/ Mândrulița mea ce știe! .../ Alții doi-trei în război,/ Mândrei ce-i pasă de noi!.../ C-un război am terminat,/ De altul ne-am apucat./ Aici, pe câmpii ungare,/ Eu văz luna când răsare/ Și-și varsă lumina ei/ Pe fața pământului./ Iar eu aminte-mi aduc/ Că sub o umbră de nuc,/ Unde nu vedea luna (s.n. frumos vers!)/ M-aștepta puicuța mea,/ Ea pe mine, eu pe ea,/ Când nu știam oștirea./ Dar nu poate fi în viață/ Alte gusturi cu dulceță/ Ca iubitul pe verdeță,/ De seară pân' dimineată!/ Acolo eu cu mândra/ Petreceam toată noaptea; / Iar acum sânt departe/ De nuc, de mân-

dră, de toate!.../ Necăjit, din când în când,/ Scot câte-un oftat adânc./ Și de lună m-aș ruga/ Să m-apuce cu mâna,/ Să mă lase la puica,/ Ca să-i sărut gurița!”

Spre deosebire de alte cântece de prizonierat, în care accentul emoțional principal cade pe descrierea în cele mai sumbre culori a „traului” de prizonier și, în consecință, cele mai multe versuri descriptiv-evocatoare sunt consacrate, în economia structurii cântecului, echivalării imagistice și expresive a acestui accent predilect și privilegiat, în cântecul comentat discursul poetic chiar debutează cu un grupaj de versuri în care eroul liric își evocă iubita lăsată „acasă”, cu neliniște și teamă că „puica s-o fi măritat/ Și pe mine m-o uitat”. Apoi, după un succint bilanț al anilor („cinci ani și jumătate”) de militarie, mahnit, încărcat de dureroase regrete, sub imperiul dorului neostoit după Păuna – „mândruța”, creatorul rememorează cu coplesitoare nostalgie minunatele lor nopți de dragoste „sub o umbră de nuc,/ Unde nu vedea luna”, că „... nu poate fi în viață/ Alte gusturi cu dulceță/ Ca iubitul pe verdeță,/ De seară pân' dimineată!” Și din nou versuri ce transcriu un regret acut, persistent, ca un junghi în inimă, și, în final, starea sufletească a soldaților, marcată de o exasperantă, dezarmantă, conștiință a neputinței de a schimba în bine deplorabila stare de lucruri: „Iar acum sânt departe/ De nuc, de mândra, de toate!.../ Necăjit, din când în când,/ Scot câte-un oftat adânc”.

Intensitatea trăirilor eului poetic este sugerată la gradul cel mai înalt de apelul disperat, în pură manieră folclorică și în registrul fantasticului de sorginte populară, la ajutorul Lunii personificate: „Și de lună m-aș ruga/ Să m-apuce cu mâna, (s.n.)/ Să mă lase la puica,/ Ca să-i sărut gurița”.

În aceste condiții, această creație este mai asemănătoare cântecelor de înstrăinare, decât celor de război și prizonierat.

continuare în numărul viitor

MONUMENTUL DIN BUȘTENI – SIMBOL AL EROISMULUI OSTAȘULUI ROMÂN DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL (VIII)

de Constantin Dobrescu

22.

Scrisoarea lui Ion Munteanu din Brașov invalid de război adresată Primarului comunei Bușteni prin care felicită în numele foștilor luptători autoritățile și locuitorii din Bușteni pentru inițiativa de a ridica un monument închinat eroilor care au luptat pentru realizarea idealului național.

Brașov, 13.IX.1928

Stimate Domnule Primar,

Auzind că în preajma vechii fruntarii o mână de oameni cu dor de patrie și recunoscători celor ce și-au dat viața pentru idealul mult dorit, ca veșnică memorie a ridicat un monument, noi cei pentru care s-au pierdut atâtea vieți, dornici de a aduce prinosul nostrum de dragoste și recunoștință am alergat la Dvs.

Unirea jurământului este strâns legată de unirea sufletească și de aceea am venit. Simțământul frățesc ne-a îndemnat să nu așteptăm jertfire, am venit căci nu se putea altfel.

Nu eram așteptați, căci nu eram poftiți, dar nu ne-am luat după vorba veche nepoftitul nu are scaun știam bine că sufletul românesc este același și dragostea de frate trece peste etichetă.

A fost o mică mirare, o surpriză pentru unele persoane venirea noastră și nu s-au putut reculege decât când s-au găsit alți buni români, buni ca toți românii și ne-au dat voie să ne manifestăm dragostea.

Și dvs. ați fost printre cei buni și de aceea nu putem decât să vă mulțumim de această bunăvoință și vă mulțumim că prin munca Dvs. ne-ați dat prilejul ca sufletul nostru să se bucure în fața celui mai frumos și mai semnificativ monument.

Rugăm Pronia Cerească să vă dea încă multe zile de sănătate și

prin puterea de muncă a dvs. să înfăptuiți încă multe lucruri mari.

I.Munteanu

Brașov, str. Grădinari 5.

(Arhivele Naționale Prahova, Fond Primăria orașului Bușteni, dosar 13/ 1919, f.278)

23. „Bușteni, 10 octombrie 1932

Scrisoarea Primarului Comunei urbane Bușteni către Ministrul Apărării Naționale prin care solicită să i se dea două tunuri din depozitele armatei pentru a le așeza pe cele două pedestale ce flanchează Monumentul Eroilor din Bușteni.

N 1319

1932 oct.10

D-lui Ministru al Apărării Naționale București,

Cu tot respectul, avem onoarea a vă supune cunoștinței Domniei Voastre următoarele:

Comuna Bușteni-Prahova, cu multă trudă a putut face un Monument în cinstea Eroilor morți pentru Patrie, din această comună, Monument ce înfiripează Vitejii prin Eroul Mușat aruncând, fără mâna stângă, ultima grenadă.

În părțile acestui Monument, avem două pedestale de piatră de 2,40 metri lungime pe 1,40 metri lățime, zidite expre pentru a fi așezate cele două tunuri.

Pentru a da o mai mare importanță acestui Monument, onoare vă rugăm DOMNULE MINISTRU, să binevoiți a ne aproba din Depozitele Domniei Voastre de Munițiuni, două Tunuri de care Armata nu mai are nevoie, obligându-ne noi a le repara și transporta la Depozit la Bușteni.

În speranța că veți face acest act de mărinimie pentru Comuna noastră,

Cu onoare vă rugăm Domnule Ministru, să binevoiți a primi pe lângă

mulțumirile comunei Bușteni, respectul ce vă păstrează subsemnatul.-

Primar

Secretar

Indescifrabil

Indescifrabil

Domniei Sale

Domnului Ministru al Apărării Naționale București”

(Arhivele Naționale Prahova, Fond Primăria orașului Bușteni, dosar 13/ 1919, f.382)

Notă: Colegul Polin Zorilă, căruia i-am publicat în Anuarul Fundației pentru Istoria Prahovei, vol. VIII/ 1996 textul Exploatarea economică a județului Prahova în timpul ocupației germane, unde aveam și eu un amplu text despre Monumentul din Bușteni, l-a ignorat. Acest lucru dovedește că individul nu stă prea bine la documentare științifică. El pune mai mare preț pe volumul semnat de sfertoductul Mircea Cosma în colaborare cu Eugen Stănescu, decât pe un text bazat pe documente de arhivă.

Mare istoric poate fi Polin Zorilă doar în ochii col (r) Constantin Chiper.

DESTINE COMUNE ÎN RĂZBOIUL DE ÎNTREGIRE (VII)

de Traian D. Lazăr

În această învălmășeală, George Topîrceanu a fost despărțit de camarazi. Panica generalizându-se, fiecare și-a căutat scăparea, cum a putut. Dornic să nu fie capturat, George Topîrceanu încearcă să treacă înot Dunărea ajutându-se de un mănunchi de nuiele. Ajuns aproape de malul opus, al Olteniței, constată că jandarmii îi împușcau pe fugarii din Turtucaia. Revine și se predă.

4. Drumul spre lagărul de prizonieri

Militarii români, care s-au predat inamicului la Turtucaia, au fost încolonați și, sub pază, au luat drumul către diferite localități de detenție.

George Topîrceanu s-a aflat într-o coloană ce s-a deplasat pe jos/pedestru până la Razgrad. Apoi, cu trenul, până dincolo de Balcani, la Sofia. Aici, prizonierii au fost triați, pe categorii profesionale. Grupul în care se găsea Topîrceanu (muncă fizică manuală) au ajuns, tot cu trenul, de la Sofia la Radomir, iar de acolo, cu decovilul, în nordul munților Rodopi. Apoi, per pedes de-a lungul râului Struma a ajuns la ieșirea din munți, la Gorna Giumaia și Grivo Livada, primul lagăr de muncă în care s-a aflat. Vor urma, altele.

Coloana de ofițeri prizonieri în care se găseau Traian Grigorescu și Constantin Zagoriț s-a deplasat inițial pedestru până la Razgrad, unde ofițerii au fost separați de trupă. Ofițerii au plecat cu trenul pe traseul: Caspician, Tulovo și apoi câțiva kilometri pe jos, până în lagărul de la Gorni Parnicerevo.

Convenția de la Haga -1907¹ prevedea că orice luptător ajuns în puterea adversarului este considerat prizonier de război. Statutul soldaților și subofițerilor ajunși prizonieri de război era inferior, în ceea ce privește tratamentul, față de cel al ofițerilor prizonieri. De aceea, Topîrceanu intenționa să se declare ofițer. Totuși, calculându-și bine șansele de supraviețuire, a rămas în categoria soldaților și subofițerilor. Și asta nu datorită art 9 al Convenției de la Haga, care prevedea: „Fiecare prizonier e da-

tor să declare, dacă este întrebat în această privință, adevăratele sale nume și gradul său. În cazul când ar nesocoti această regulă, s-ar expune la o restrângere a avantajelor date prizonierilor de categoria sa”. Ci pentru că, scrie Topîrceanu, „știam că bulgarii ne urăsc de moarte. Cunoșteam de pe acum refrenul lor încăpățânat, pe care l-am auzit de atâtea ori mai târziu, ca pe un leit-motiv al urii lor simple și primitive: *Trinaisi godina ...*” (anul 1913, n.n.). Instinctiv sau conștient, el și-a dat seama că ura bulgarilor se îndrepta prioritar asupra ofițerilor². Iar pentru el, pe primul plan se afla supraviețuirea: „Aveam acum dreptul să mă gândesc numai la mine, să scap cu viață”. „Nimeni nu știe ce-l așteaptă. De la primul pas făcut pe pământul țării dușmane, fiecare a simțit că pentru el începe acum un nou război, mai greu decât celălalt din care abia a scăpat. Războiul unuia împotriva tuturor – împotriva oamenilor și-a intemperiiilor, a foamei și-a frigului, a bolilor și-a neprevăzutului – războiul împotriva universului întreg. Într-o luptă ca asta, nu mai poți conta pe nici un sacrificiu din partea aproapelui, amenințat ca și tine”³.

Starea sufletească a prizonierilor era marcată în principal de faptul că fuseseră învinși, că se aflau în puterea străinilor învingători: „Toți merg acum cu ochii-n pământ. Pe figurile celor din jurul meu e întipărită aceeași resemnare mocnită – nepăsarea docilă cu care țaranul nostru s-a lăsat întotdeauna dus de soartă”⁴.

Articolul 4 al Convenției de la Haga prevedea că „Prizonierii sunt în puterea guvernului inamic, dar nu în aceea a indivizilor sau a corpurilor (de armată, n.n.) care i-au prins. Trebuie îngrijiiți cu umanitate. Tot ce le aparține personal, în afară de arme, cai sau hârtii militare, rămâne proprietatea lor”.

Relatările din prizonierat ale lui G. Topîrceanu și Tr. Grigorescu probează că aceste prevederi au fost încălcate. Pe drumul spre lagăr, prizonierii însoțiți inițial de militari activi, s-au aflat apoi la discreția escortei formată din miliția civilă (ceasovoi). Chiar din momentul predării, prizonierii au fost deposezați

George Topîrceanu

sursa foto: www.identitatea.ro

de bunurile personale. „Caraulele care ne escortează – ceasovoi pe limba bulgărească, puși sub ascultarea unor starși – se schimbă aproape zilnic. Și cu cât ne depărtăm de front, escorta noastră devine mai pestriță, uniforma și disciplina dispar treptat și ceasovoi sunt tot mai răi, tot mai hrăpăreți. Fiecare nou rând de ceasovoi pradă de la prizonieri, mai cu seamă de la ofițeri, tot ce-a rămas neprădat de cei dinainte. Jaful se face pe față, fără nici o teamă de răspundere. Dacă vreun nenorocit încearcă să reziste, e împuns cu baioneta ori lovit cu patul puștii în piept, până cade în șanț, cu spume roșii la gură”⁵.

Colonelul C. Zagoriț relatează cazul maiorului Dervescu, ce s-a împotrivit încercării unui soldat bulgar, din escorta convoiului de prizonieri, de a-l jefui de ceasul de aur pe care îl avea. Soldatul l-a străpuns cu baioneta⁶.

„În pădurea de la Balbunar, starșii (șefii, n.n.) ceasovoiilor acelei etape au organizat un jaf în stil mare, neobișnuit până atunci. Au întins la picioarele lor o foaie de cort, unde fiecare prizonier trebuia să arunce din trecere tot ce are mai de preț asupra lui. Vai de cel ce era prins că ascunde ceva”⁷.

continuare în numărul viitor

Note:

¹ Vezi MO nr 112 din 19 august/1 septembrie 1916

² G. Topîrceanu, op., cit., pp.78, 92

³ Ibidem, pp.76, 97

⁴ Ibidem, p.82

⁵ Ibidem, p.82

⁶ C. Zagoriț, Ostași viteji în luptele de la Turtucaia, 1939, p.17

⁷ GT, p.90

REGELE FERDINAND ÎN MIJLOCUL OSTAȘILOR (II)

de Traian D. Lazăr

Pe 17/30 ianuarie 1917, Știrbei i-a cerut lui Averescu să se întâlnească la Bârlad. Apoi, pe 23/31 ianuarie, a schimbat locația indicând Târgu Frumos, unde Armata a II-a avea trupe de instrucție și prezența generalului n-ar fi dat motive de suspiciune.

În ziua de 24 ianuarie/6 februarie 1917, la ora 16, regele Ferdinand a sosit, cu automobilul, la Târgu Frumos. A dejunat împreună cu generalul Averescu la Corpul II armată, partea sedentară, condus de generalul Aslan. Seara, generalul Averescu a avut o convorbire separată cu maiorul Știrbei. În acest timp, regele se afla, împreună cu alți militari, într-o cameră alăturată. Știrbei a propus formarea unui guvern militar condus de generalul Averescu. Averescu s-a declarat de acord și împreună cu Știrbei au făcut lista miniștrilor. În cursul zilei ninsese abundent. Întrucât nu s-a putut trimite de la Iași un tren pentru rege, care voia să meargă cu suita la Hârlău, regele a decis să rămână în Târgu Frumos. A luat masa cu Averescu tot la Corpul II armată.

„Dacă nu se pot găsi oameni noi, atunci trebuie obligați cei vechi să-și facă datoria (...)”

A doua zi, 25 ianuarie/7 februarie 1917, Averescu a avut o nouă convorbire cu maiorul Știrbei. Averescu accepta să conducă guvernul până la „stabilitate”, revenind apoi la comanda Armatei a II-a. De asemenea era de acord ca generalul Prezan să rămână la șefia Marelui Stat Major¹. Regele a revenit la Iași în ziua de 26 ianuarie/8 februarie 1917. Barbu Știrbei, deși bolnav, încă de pe când era la Târgu Frumos, a venit să o informeze pe regină. „În ciuda stării de mare slăbiciune, a avut conversații lungi și interesante cu Averescu, conversații importante – dar încă nu voi vorbi de ele aici”, scrie regina în *Jurnalul de război*².

Probabil acum, „venind pentru câteva zile la Iași și primind pe

Brătianu, regele avu față de el o atitudine atât de stranie încât Brătianu i-a spus categoric: „Sire, dacă Majestatea Voastră nu mai are încredere în mine, o rog să mi-o spună fără înconjur, căci în asemenea condițiuni demisia mea stă la dispoziția Majestății Voastre”. Spre uimirea lui Brătianu, Regele păstră o semnificativă tăcere. Ieșind de la audiență, Brătianu era hotărât să demisioneze. Știrbei, mi se pare chiar Take Ionescu au intervenit. Regele și-a dat singur seamă că în împrejurările de atunci îndepărtarea lui Brătianu ar putea avea consecințe serioase, că în orice caz o altă combinație ministerială ar fi aleatorie - și a bătut în retragere”³.

Schimbarea de atitudine a regelui este consemnată și în *Jurnalul de război* al reginei la 9/22 februarie 1917: „Nando a mers până într-acolo încât m-a acuzat că mă amestec în lucruri care nu mă privesc. Cum îmi închipui că strădaniile mele mărunte ar putea îmbunătăți starea absolut înfiorătoare în care se află lucrurile”. Discuțiile „importante și foarte obositoare” au continuat și a doua zi. Regina „răbdătoare și bună sfătuitoare” era de părere că, „dacă nu se pot găsi oameni noi, atunci trebuie obligați cei vechi să-și facă datoria și nu trebuie tolerată nici o falsitate, nici un favoritism”⁴.

Din acest moment, scrie I. G. Duca, raporturile regelui (și reginei?) cu șeful guvernului, I.I.C. Brătianu au fost armonioase până la sfârșitul războiului. Unii dintre membrii conspirației antiliberală și-au exprimat dezamăgirea față de „cedarea” familiei regale. Maruca Cantacuzino i-a reproșat regelui că nu susține pe cei „cu inima curată” și și-a pierdut nădejdea în el. Regina Maria a consemnat faptul că „unele voci sunt furioase că îl păstrăm pe Brătianu”⁵ (24 februarie/9 martie 1917).

Vizita Regelui Ferdinand Pe Frontul Armatei A II-A (22-24 Martie 1917)

În zilele de 22 și 23 martie 1917, regele Ferdinand a vizitat trupele de pe frontul Armatei a II-a⁶. Erau

Regele Ferdinand al României
sursa foto: /istoriiregasiite.wordpress.com

singurele forțe române aflate în fața inamicului și regele, apreciind faptele comandantului acestei armate, generalul Alexandru Averescu, i-a conferit Ordinul Militar „Mihai Viteazul”, clasa a III-a. Încă de la 15 martie, generalul Alexandru Averescu a fost înștiințat că va primi această distincție⁷, dar Decretul Regal va apărea în Monitorul Oficial abia la 5 aprilie 1917⁸. Când a aflat că va fi decorat, Alexandru Averescu și-a consemnat, în *Notițe zilnice*, nemulțumirea. El consideră că decorația i se acorda cu întârziere, că nu i s-au recunoscut meritele la timp, atunci când „a executat o retragere grea și penibilă” și când „a restabilit moralul unei armate în debandadă” (noiembrie-decembrie 1916). Nemulțumirea sa fusese agravată de faptul că nu i se acordase una dintre cele două decorații rusești Crucea Sf. Gheorghe, aduse de I.I.C. Brătianu de la Petersburg (februarie 1917), ci generalilor Prezan și Grigorescu⁹.

continuare în numărul viitor

Note:

¹ Mareșalul Averescu, op cit., pp.123-127.

Maria Regina României, op., cit., p.332

² Maria Regina României, op., cit., p.337

³ I. Gh. Duca, Op. cit., III, 1, p. 148

⁴ Maria Regina României, op., cit., pp.345, 347

⁵ Ibidem, pp. 361, 363

⁶ Monitorul Oficial nr 301 din 26 martie/8 aprilie 1917, pp. 8181-8184

⁷ Mareșal Alexandru Averescu, *Notițe zilnice de război* 1916-1918, ediția a III-a, Editura Cultura Națională, p.145

⁸ Monitorul Oficial nr 3 din 5/18 aprilie 1917

⁹ Mareșal Alexandru Averescu, op. cit., p.142

REGINA MARIA – „SOLDAT ȘI MEDIC” PE FRONTUL DIN MOLDOVA: 1916-1918 (II)

de Ion Ștefan Baicu

Se impune, de asemenea, să menționăm că *Maria* și *Ferdinand* au avut un număr de șase copii și anume prinții și prințesele: *Carol* – viitorul rege al României Mari, *Elisabeta* – ajunsă regină a Greciei, *Maria* alintată *Mignon* – devenită regină a Iugoslaviei, *Nicolae* sau *Nicky* – membru al regenței pe timpul minoratului regelui Mihai I, *Ileana* – arhiducesă de Austria, *Mircea* – un principe decedat la vârsta de trei ani din cauza unei febre tifoidă. *Relațiile dintre părinți și copii în familia regală Ferdinand și Maria* au fost, în aparență, normale; în fapt, însă, atât regele, cât și regina nu s-au implicat în educarea copiilor regali, așa de mult pe cât ar fi fost necesar, astfel încât aceștia să conștientizeze și să înțeleagă, pe deplin, misiunea care le revenea în cadrul societății românești. *Maria*, fire copilaroasă și îndrăzneată, nu a reușit să-și supravegheze copiii cu strictețe, în vreme ce *Ferdinand*, din cauza incapacității sale de a lua hotărâri și, mai ales din pricina timidității lui excesive, nu a reușit, la rândul ei, să se impună în viața propriilor copii și Copiii au primit, desigur, instrucția cuvenită rangului, dar Casa Regală nu putea ține locul unei adevărate instituții pedagogice; în fine, *Curtea* a reprezentat, mai degrabă, un mediu delăsător, unde fiecare odraslă regală a crescut în voia ei, fără o educație serioasă, corespunzătoare viitoarei misiuni, formarea personalității copiilor suferind de serioase lacune – reiese din enciclopedia on line **WIKIPEDIA**. Vezi și *Viața cotidiană la Curtea Regală*

Regele Ferdinand și Regina Maria decorând militarii care au luptat la Mărășești (Sursa foto: www.rfi.ro)

a României. 1914-1947, în 2011, de **Ștefania Ciubotaru**; se adaugă și aprecierea că deficiențele în educație au constituit un produs al cooperării dintre prea multe autorități și prea puțină disciplină în acel mediu uman – va nota **Hannah Pakula**, în 2003, în *Ultima romantică: viața reginei Maria a României*.

„Ferdinand este, înainte de toate, regele României”

În urma dispariției regelui *Carol I*, pe tronul vacant va accede principele moștenitor *Ferdinand*. În parlament, noua pereche regală avea să fie primită cu căldură și cu speranță, fiind îndelung aplaudată de deputați și senatori. *Ovațiile adresate noii regine în legislativ au fost sincere*. Publicul era conștient că loialitatea fermă a *MARIEI* față de cauza aliaților din *ANTANTĂ* fusese, în adevăr, cea care îl sprijinise și va continua să-l sprijine pe soțul ei de origine germană. Ca principesă moștenitoare se dovedise populară, iar ca regină era și mai iubită – spunea prințesa **Callimachi**. În toiul neutralității țării, 1914-1916, regina *Maria* va milita, pe toate căile, de a se renunța la o asemenea decizie; ea credea în capacitatea regelui, soțul ei, de a rezista în fața tuturor presiunilor interne și externe: *Ferdinand este, înainte de toate, regele României și un excelent patriot și în plus, eu, soția lui, sunt acolo ca să-l ajut să se lupte și pot să afirm că mă comport ca un bun câine de pază* – anunța răspicat regina **MARIA**. O importantă remarcă va veni din partea unui mare partener apusean: *Regina Maria era de două ori aliata noastră: o dată prin naștere, iar a doua oară prin inimă ei* – în opinia ambasadorului francez **Saint-Aulaire**, în 1953, în lucrarea lui cu titlul *Confession d'un vieux diplomate*, publicată la **PARIS**.

Încă de la începutul războiului, regina *Maria* avea să îmbrățișeze cauza evenimentului precum alții o religie – va consemna același emisar din țara *Cocoșului Galic*. În adevăr, ea se va implica în organizarea și în funcțion-

area serviciului medico-sanitar, vizitând zilnic spitalele militare; se va angaja, totodată, în aplanarea fricțiunilor apărute între diferite asociații de *Cruce Roșie*: cele din țară și cele din Franța, Marea Britanie și Rusia – cf. op. cit. a lui **Guy Gauthier**. Spre finele lunii noiembrie 1916, familia regală și guvernul român, inclusiv alte autorități vor pleca în refugiu la *IAȘI*: aici, regina *Maria* își va duce mai departe, cu multă tenacitate și cu riscuri enorme, activitatea nobilă de coordonare a serviciilor medico-sanitare. *Deși rușii ne-au dat un prost exemplu pentru că mulți dintre ei au devenit bolșevici și își părăseau posturile cu miile, soldații noștri, prost hrăniți, înarmați insuficient, rareori lăudați, veșnic obosiți, au rămas credincioși regelui, de neclintit în mijlocul debandadei foștilor lor aliați. Am trăit printre ei pretutindeni, în spitale, pe front, chiar și în tranșee și i-am văzut înfometati, scheletici, renăscând la viață, redevenind ființe sănătoase și puternice; ei juraseră să reziste ca un zid pentru a apăra ultima pârțică de pământ românesc, care era încă al nostru* – se destăinuie, în **MEMOIRILE** ei, 1991, regina **MARIA**.

O poziție fermă de împotrivire a avut regina *Maria* și în legătură cu *Armistițiul de la Focșani* din decembrie 1917 și cu *Pacea Separată* din primăvara lui 1918 cu *Puterile Centrale*. În context, ea îl va atrage de partea sa pe prințul moștenitor *CAROL*: de pildă, în *Consiliul de Coroană* din 3 martie 1918, el s-a opus semnării unei păci separate, afirmând: *Sperca, în această țară, se va găsi un om de stat, care să-l ajute pe rege să nu semneze o pace înjositoare* – cf. **Ioan Gh. Duca**, *Amintiri Politice*, München, 1981-1982. În cele din urmă, însă, regele *Ferdinand* nu va pune semnătura pe acel tratat de pace, care fusese acceptat de către guvernul conservator în frunte cu filogermanul *Alexandru Marghiloman*; se poate afirma că atunci un rol decisiv aparținuse, în adevăr, reginei **Maria**: *Cu adevărat, în acel moment al istoriei, Maria a fost singurul bărbat al României* – în percepția contelui de **Saint Aulaire**.

continuare în numărul viitor

VASILE SZOLGA – FASCINAȚIA LITERATURII (I)

de Ion Bălu

Schițele imaginate de Vasile Szolga relatează un singur episod din existența unui personaj principal, un semnificant textual global, cu generalitate accentuată. Autorul acordă preeminență narațiunii la întâia persoană și la a treia singular. Descrierile localizează acțiunea în timp și spațiu, dialogul este redus la esențial, iar evenimentele se desfășoară într-un timp analog contemporaneității.

Tehnica narativă

În cele mai multe schițe, perspectiva aparține unui narator homodiegetic. El este personaj principal în narațiune relatată la persoana întâi singular. În alte narațiuni, Vasile Szolga folosește perspectiva „par derrière”, la persoana a treia singular. Vocea narativă aparține unui narator aflat în afara narațiunii.

Volumul **Cerul într-un bob de rouă**, Rawexcoms, București, 2017, se deschide printr-o întrebare: „Oare cum încap cerul într-o picătură de apă?” Analogia dezvăluie o comparație subînțeleasă. Asemenea cerului reflectat în picătura de rouă, în schițele volumului se oglindește umanul, proiectat în evenimentele realității contemporane. Schițele sunt dedicate „soției mele, Mioara, fiicei mele, Adriana și iubitei mele nepoate, Andreea.” Pentru aceasta din urmă a fost, neîndoiește, redactat cu un zâmbet complice, întâiul text al volumului: *Scurtă istorie a omenirii*.

Câteva schițe dezvoltă o acțiune stranie, însoțite de un fior existențial și încheiate în genul narațiunilor antalogate de Alfred Hitchcock în: **Stories to be read with the lights on**, 1973. **Atopsierul** din schița cu același titlu, lucra la morga spitalului parcă de totdeauna. Locuia în aceeași incintă. Ieșea rar. Îndeosebi, noaptea. Îndeletnicirile profesionale și le îndeplinea nu numai cu profesionalism, dar și cu mare plăcere. În preajma lui, rudele celor decedați trăiau un inconfortabil sentiment de neliniște. În slujbă, era de multă vreme. În ciuda trecerii anilor, în privirile celorlalți părea mereu același. Într-una din zile, un control efectuat de forurile superioare constată anomalia. Ar fi trebuit pensionat cu mulți ani în urmă. I s-au încheiat actele necesare. Abătut din cale afară, a fost nevoit să părăsească incinta morgii.

Naratorul încheie acțiunea printr-un dublu echivoc. Cineva observă pe birou o fotografie la care omul pensionat poate ținea. „Ieși în soarele dogorător al miezului zilei, dar nu-l mai zări.” Altceva îi atrase atenția: „o grămăjoară de cenușă” din fața intrării „arăta că altcineva stătuse acolo și fumase mult. Sau...”

Un sătean lucrase la câmp până aera târziu; a doua zi voia să plece la oraș. Când se înseră, înhămă calul la căruță și porni spre casă. Se înserase bine. Pe drum, prinse din urmă un bătrân. Îl invită în căruță. Bătrânul se destăinuie: locuia într-un sat de peste munți. Venea la una din fetele lui, căsătorită cu unul din băieții lui Popescu. La marginea satului, în fața unei case întunecate, aflată după un pâlă de copaci, bătrânul îl rugă să oprească. „A, gândi Gheorghe, de acest Popescu era vorba, dar parcă aici nu mai stă nimeni. Însă, cine știe!” Bătrânul deschise poarta, care scârțâi prelung și o luă spre casa care se zărea. În dimineața zilei următoare, aranjând lucrurile în căruță, văzu toiajul bătrânului. Ajuns în

fața porții unde îl lăsase pe bătrân, coborî. Casa părăsită, cu ușile și ferestrele bătute în cuie. Strigă de câteva ori, dar nu răspunse nimeni. A deschis, intră și se îndreptă spre casă. Nimeni! La întoarcere, povesti soției întâmplarea. Acolo, interveni soacra, „a locuit un Popescu, era căsătorit cu o tânără de peste munți.” Dar asta s-a întâmplat de mult. Din familia aceea, toți „s-au prăpădit între timp.” (**Bătrânul**).

De doi ani, un tânăr absolvent de Facultate făcea naveta zilnic. Își găsisse un post în capitală. Prin ani, tânărul ducea cu sine imaginea fetei de care se îndrăgostise în liceu. În tren, citea. În ziua aceea, procedase identic.

După câțva timp, simți că este privit. Ridică privirea. Nu departe de locul unde se afla, „... era Ea”. Îl privea insistent. Se ridică și se apropie. Ea îl primi zâmbind, „de parcă se văzuseră de curând.” „Vorbiră. Ea îi relată evenimentele din ultimii ani, se afla în tren, fiindcă își vizitase o rudă. Acum, se întorcea acasă.

În gară, el o rugă să bea ceva împreună. Apoi o invită acasă. În noaptea aceea „se iubită ca doi disperati.” Dimineața, tânărul îl părăsi înainte ca el să se trezească. „Doar parfumul ei persista în garsonieră. „la drum spre serviciu, cumpără ziarul local. În tren, îl răsfoi. La rubrica «Fapt divers», o știre: „În urma unui accident petrecut în orașul X, acum câteva zile, și-a pierdut viața tânărul”. Și urma numele „Ei!” (**Fapt divers**).

În *Laura*, narațiune la persoana întâi singular, naratorul se oprește, într-o noapte ploioasă, la o pensiune. În parcare, două mașini: una nouă și alta veche, demodată. Solicită o cameră și se interesează despre ceilalți locatari. Proprietăreasa îi răspunse că are o singură cameră ocupată de un comis voiajor. După o cină frugală, adormi repede. La miezul nopții, se trezi. Coborî în living, cu gândul să privească ceva la televizor.

continuare în numărul viitor

ANDREI NAUM (18.08.1875-18.08.1917) LA PLOIEȘTI

de Alexandru H. Popa

Fig. 1

II – licean (1886-1893)

În 5 decembrie 1864, Alexandru Ioan Cuza promulga „Legea asupra instrucțiunii”, prima lege a învățământului din România în care se preciza că instrucțiunea secundară cuprinde: liceele, gimnaziile, seminariile, școalele reale, de bele-arte, profesionale și școale secundare de fete.

În capitolul III: „Despre organizarea instrucțiunii secundare” la articolele 93 și 94 se menționează șapte clase pentru licee și patru pentru gimnaziu, iar „disciplinele propuse pentru gimnaziu vor fi aceleași cu disciplinele din primele patru clase de liceu.” Rezultă că liceul avea un ciclu inferior (gimnaziul) și un ciclu superior liceul.

Până în anul școlar 1933 – 1934, în învățământul secundar din România, erau urmate 7 clase în două cicluri: inferior – 3 clase (gimnaziul) și superior 4 clase (liceul). Anul școlar 1935 – 1936 a fost primul an în care liceul era absolvit după 8 ani [1].

De-a lungul timpului numărul claselor pentru ciclul inferior a fost diferit. În anul școlar 1886 / 1887 structura liceului prevedea pentru ciclul inferior trei clase și patru clase pentru ciclul superior.

După absolvirea cu media 9,36 a școlii primare de băieți nr. 4, Andrei Naum se înscrie la 1 septembrie 1886 în clasa a I-a a Liceului Sfinții „Petru și Pavel” din Ploiești, prezentând certificatul nr. 17 / 16 august 1886 [2].

Fig. 2

În arhiva Liceului Sfinții Petru și Pavel, pentru ciclul inferior corespunzător anilor 1886 – 1889 există un singur registru matricol de dimensiuni impresionante (600 x 800 mm) în care pentru fiecare elev există o singură foaie matricolă pentru cei trei ani școlari.

Andrei Naum la sfârșitul clasei I (an școlar 1886 - 1887) a obținut următoarele rezultate: Limba română (7,50); Limba latină (7); Istoria (5,50); Geografia (7); Matematica (8); Științele naturale (6); Religia (8); Limba franceză (8); Caligrafia (5); Cântul (7); Gimnastica (7).

Absențe: motivate 0; nemotivate: 1.

Frecventarea (9); Media la purtare (8,74); Media generală anuală (7,50).

La sfârșitul clasei a II-a (an școlar 1887 - 1888) Andrei Naum a obținut rezultate mai slabe: Limba română (6); Limba latină (6); Istorie (7); Geografie (7); Matematică (6); Științe naturale (7); Religie (8); Limba franceză (7); Caligrafie (6); Cânt (8); Gimnastică (8).

Absențe: motivate 0; nemotivate: 2.

Frecventarea (9); Media la purtare (7,69); Media generală (6,98).

În anul școlar 1888 – 1889, la sfârșitul clasei a III-a, Andrei Naum a obținut următoarele rezultate: Limba română (5,50); Limba latină (6); Istoria (8,50); Geografia (6,50); Matematica (6,50); Științele naturale (8); Limba elenă (9); Religia (8); Limba franceză (6); Desemn (6); Cântul (10); Gimnastica (8).

Absențe: motivate 9; nemotivate: 6

Frecventarea (9); Media la purtare (8,14); Media generală anuală (7,42).

La datele de identificare putem menționa:

– trecerea corectă a datei nașterii (18 august 1875);

– meseria tatălui Naum Constantin, antreprenor (în conformitate cu actul de naștere);

– familia locuia pe strada Grivița nr. 5;

– persoana de corespondență Constantin Naum – antreprenor.

De remarcat că în primul volum al operelor scriitorului Gelu Naum – ediție îngrijită de doamna Simona Popescu – care cuprinde și o biografie a scriitorului, am întâlnit următoarea afirmație eronată:

„Bunicul lui Gelu Naum a murit pe front când Andrei Naum avea 8 ani.” [3].

Din consultarea la S.J.A.N. – Prăhova a C.C.R.S.C. – Primăria Ploiești,

am identificat actul de moarte numărul 945 din 2 octombrie 1892 al lui Constantin Naum, de profesie comerciant, în etate de ani 53, născut în orașul Ohrida din Macedonia fiul al decedaților Constantin și Maria, căsătorit cu doamna Maria, născută Călin, de ani 40, menajeră; mort alaltăieri la orele două după amiază de maladia tuberculoză [11].

Rezultă că la moartea tatălui său Andrei Naum avea 17 ani.

Pentru cursul superior (liceul) foile matricole au fost completate pentru fiecare an școlar în registre diferite. De asemenea, acestea nu mai au completate datele de contact fiind trecut doar numele elevului și foaia matricolă din anul anterior.

Anul școlar era împărțit în trei trimestre în ultimul trimestru se dădea și o probă scrisă la fiecare disciplină cu excepția Desenului, Muzicii și Gimnasticii. La sfârșitul anului se dădea examen la fiecare disciplină. Sunt trecute mediile totale (dintre nota anuală și nota examenului) și o notă la purtare pentru fiecare disciplină.

În foaia matricolă pentru clasa a IV-a [4] (Anul școlar 1889 – 1890) sunt trecute disciplinele: Religia; Limba română; Limba latină; Limba franceză; Limba elenă; Geografia; Istoria; Matematică; Științe naturale; Desemn; Muzica; Gimnastica. La observații este menționat: *Examinat la I. latină în sept. 1890 a obținut nota șase (6).* (semnează Romanescu probabil). Media la Purtare 7,58 iar coeficientul de clasificare (media generală): 8,24. La situația la: Sfârșitul anului: Promovat. Cea mai mică medie la limba latină 4,75 (6 după corigență), cea mai mare me-

Fig. 3

die 9 la muzică, iar la Limba română: media 6,25.

În clasa V-a (anul școlar 1890 – 1891) [5] au fost ținute ore la disciplinele: Limba română; Limba latină; Limba franceză; Limba elenă; Limba germană; Istoria; Matematică; Fizica-chimie; Desemn; Muzică; Gimnastica. Media la purtare 8,79; coeficientul de clasificare 7,63; situația la sfârșitul anului: Promovat. Cea mai mică medie 5,00 la Matema-

Fig. 4

tică, cea mai mare medie 10 la Muzică, iar la Limba română: media 7,75.

În anul școlar (1891-1892), Andrei Naum absolvă clasa a VI-a [6], având promovate disciplinele: Limba română; Limba latină; Limba franceză; Limba elenă; Limba germană; Istoria; Filosofia; Matematică; Științele naturale; Științele fizico-chimice; Desemn; Muzică; Gimnastica.

Purtarea media 9,08 (nouă); coeficientul de clasificare 8,48; situația la sfârșitul anului: Promovat.

Cea mai mică medie 6,50 la Limba latină; cea mai mare medie 10 la

Fig. 5

Istorie, Muzică și Gimnastică, iar la Limba română media 9,12.

În ultima clasă de liceu (clasa a VII-a) în anul școlar 1892 – 1893, Andrei Naum a frecventat disciplinele: Limba română; Limba latină; Limba

franceză; Limba elenă; Limba germană; Istoria; Filosofia; Științele politice; Matematică; Științe morale; Higiena; Gimnastica.

Medie la purtare 9,54; Atențiunea 9 iar coeficientul de clasificare 8,95.

Cea mai mică medie: 5,88 la Matematică; cea mai mare medie: 10 la

Fig. 6

gimnastică.

La limba română media 7,58.

În lucrarea [1] la pagina 178 se precizează, „Dar în hol se găsește aninat pe peretele dinspre nord tabloul purtător al figurilor și numelui – profesori și foști elevi – celor cari au murit pentru mântuirea și mărirea patriei amenințate în războiul cel mare.”

Este menționată lista numelor cuprinse în tablou unde la numărul 14 este trecut Andrei Naum.

În continuare putem citi:

„Trebuie să consemnăm că întocmirea lui s-a făcut de răposatul fost director, Gh. Constantinescu, care a pus și în fiecare clasă același tablou, de dimensiuni ceva mai mici.”

Tot din lucrarea [1] am aflat că profesorul Gheorghe Constantinescu a fost director în perioada 1918-1925 și preda științele fizico – chimice la clasele a III-a, a IV-a și a V-a.

Din acest tablou au fost salvate fotografiile prin grija profesorului Nicolae Simache (1905-1972), fost absolvent și profesor la Liceul Sfinții Petru și Pavel din Ploiești și ctitor și director al Muzeului Județean de Istorie Prahova unde sunt păstrate. În figura 1 este prezentată imaginea poetului Andrei Naum reproducă după fotografia din tablou, iar în figura 2 este prezentată clădirea liceului Sfinții Petru și Pavel din perioada în care Andrei Naum a urmat liceul, astăzi găzduind Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova.

De remarcat că elevii Colegiului Național Ion Luca Caragiale din Ploiești care se consideră continuatorii tradiției Liceului Sfinții „Petru și Pavel” din

același oraș, în ziua de 18 noiembrie 2017 au plantat 50 de puieți de stejar în parcul mausoleului de la Mărășești, fiecare puieț purtând numele unui eroi din primul război mondial prezente în tabloul menționat mai sus.

Clădirea Liceului Sfinții Petru și Pavel situată pe Bulevardul Independenței din Ploiești a fost construită între anii 1895 – 1898. La punerea pietrei fundamentale au participat Regele Carol I, Ministrul Instrucțiunii Take Ionescu, oficialități locale, profesori, elevi [8]. Clădirea a fost puternic afectată în timpul bombardamentului anglo-american din 1 august 1944. Din vechea clădire a mai rămas în picioare latura nordică a liceului din apropierea bisericii Sfântul Gheorghe Vechi. În clădirea refăcută după război în prezent funcționează Colegiul Național Mihai Viteazul din Ploiești.

Interesant mi se pare faptul că actuala stradă Crivățului a purtat în perioada 1921 – 18.X.1948 numele Maior Andrei Naum, după cum am putut constata din lucrarea [9], unde este menționată hotărârea 14 117 / 1921 (probabil a municipalității) pentru ca strada Crivăț să poarte noul nume Maior Andrei Naum, iar din lucrarea [10] în care este menționată pentru strada Crivățului data de 18.X.1948 și că a purtat anterior numele Maior Andrei Naum respectiv Crivăț.

În figurile 3, 4, 5 și 6 sunt prezentate foile matricole ale liceanului Andrei Naum pentru clasele IV, V, VI și VII.

Autorul mulțumește personalului care deservește sala de studiu a S.J.A.N. – Prahova și doamnei profesoare Carmen Băjenaru pentru ajutorul dat în perioada de documentare.

Bibliografie:

1. Stoica Teodorescu – Istoricul Liceului Sfinții Petru și Pavel din Ploiești – 75 de ani de la înființare – Ploiești – Tipografia comerțului Al. Niculescu – 1940;
2. *** – S.J.A.N. – Prahova – Liceul Sfinții Petru și Pavel – dosar 1/1886 – 1887 fila 185 față;
3. Gelu Naum – Opere I, Poezii – Editura Polirom, Iași, 2011, pag. 5;
4. *** – S.J.A.N. – Prahova – Liceul Sfinții Petru și Pavel – dosar 1/1889 – 1890, pag. 289;
5. *** – S.J.A.N. – Prahova – Liceul Sfinții Petru și Pavel – dosar 1/1890 – 1891, pag. 26;
6. *** – S.J.A.N. – Prahova – Liceul Sfinții Petru și Pavel – dosar 2/1891 – 1892, fila 33 verso;
7. *** – S.J.A.N. – Prahova – Liceul Sfinții Petru și Pavel – dosar 4/1892 – 1893, fila 59 verso;
8. Paul D. Popescu, N. Petrescu – Redi – Bulevardul Independenței – biografie deloc romanțată a bulevardului ploieștean Editura Fiat Lux, 1999 pag. 152;
9. Gh. Șt. Alexandrescu – Călăuza orașului municipiu Ploiești – 1925 – Tipografia Comerțului Ploiești, pag. 45 și 70;
10. Ing. Jean Paltane – Ghidul străzilor vechi și noi și al cartierelor de locuit – Editura ALT Vision – Ploiești, 2002, Litera C strada de la nr. 106;
11. *** – S.J.A.N. – Prahova – C.C.R.S.C. – Ploiești – dosar 1094/1892, fila 75 față.

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

de Constantin Tudorache

VALERIAN LICĂ

(10.04.1929 – 22.09.2014)

Născut în comuna Verguleasa, județul Olt. A absolvit cursurile Liceului Teoretic „Radu Greceanu”, din Slătina și Facultatea de Chimie Industrială, la Institutul Politehnic București. A lucrat ca inginer specialist în materiale izolante, ocupând diferite funcții, timp de 40 de ani, la Întreprinderea de Cabluri și Materiale Electroizolante București (I.C.M.E.B.).

Membru fondator și Membru de Onoare al Uniunii Epigramiștilor din România, redactor-șef al revistei „Epigrama” (2002-2012). În domeniul profesional a scris două cărți de specialitate. În domeniul umorului a scris următoarele volume personale: „Gloanțe oarbe” (1997), „Epigrame cu și fără adresă” (1999), „Florilegiu epigramatic” (2004) și „Licăriri spirituale” (2009), toate de epigramă. A îngrijit apariția a 20 de volume colective de epigramă (5 în colaborare), între care „Ce-mi șoptește mie muza”, „Ingineri și tehnicieni români epigramiști” (1998), „Antologia epigramei românești” (2004, 2007, în colaborare), „Doar una” (2008), „Universul Prostiei” (2009), „Bătrânețe haine grele” (2010), „Terapie intensivă” (2011), „Adevărul și minciuna” (2011) ș.a. A obținut mai multe premii la concursuri naționale de gen și este inclus în peste 50 de volume colective de epigrame și antologii. A fost prețuit de toți epigramiștii și s-a bucurat de o deosebită stimă și apreciere din partea celor care i-au citit creațiile personale, culegerile de epigrame, precum și revista „Epigrama” pe care a condus-o cu mult har, dăruire și competență. În calitate de redactor șef al revistei „Epigrama”, Valerian Lică a dus pe umeri toată greutatea unei publicații literare; de la selecția materialelor, îmbunătățirea calității unor materiale prin aducerea la nivel artistic și prozodic de valoare, șlefui, corecturi, după care, în loc de mulțumiri, primea înjurături mai ales de la cei cărora le făcea dintr-o lucrare modestă, una publicabilă. Ca un adevărat înțelept, Valerian Lică, în conjuncturile neplăcute cu unii confrăți, prefera să primească o critică nedreaptă, decât să reacționeze nepoliticos, respectând principiul lui Platon: „Mai bine suporti o nedreptate, decât să o săvârșești”. Suplimentar, aș adăuga faptul că la toate festivalurile de epigramă la care l-am întâlnit, Valerian Lică avea în ochi privirea unui evaluator, care știa câte parale face fiecare. Uneori i-am înțeles mahnirea că a fost, el însuși, nedreptățit la multe jurizări.

*

O amintire cu Valerian Lică. Era în anul 1987, când, la București, Clubul Epigramiștilor „Cincinat Pavelescu”, îl sărbătorea pe Mircea Ionescu-Quintus la îm-

plinirea vârstei de 70 de ani. Cei prezenți îl ovaționau pe maestrul Mircea Quintus. Atmosferă de sărbătoare, salutări colegiale, urări de viață lungă, zâmbete, felicitări, strângeri de mâini, îmbrățișări și, bineînțeles, epigrame. Atunci, Nelu Quintus a citit următoarea epigramă: „Fratelui meu, Mircea, la împlinirea celor 70 de ani// O lume te răsfăță/ La 70 de viață,/ Că restul, cum se știe,/ Sunt de... căsătorie”. După această epigramă, Valerian Lică a intervenit, adresându-i „Lui Nelu Quintus”, colegial, următoarele patru versuri: „Arun-când săgeata,/ Vrea să se răzbune,/ Nu e cu cumnata/ În relații bune”. Epigrama lui Valerian Lică a fost foarte gustată, mai ales că, la acea sedință, era prezentă și doamna Viorica Quintus, soția maestrului Mircea Ionescu-Quintus.

*

Pentru cititorii revistei „Atitudini”, prezint o selecție de epigrame din creația lui Valerian Lică. Menționez că o parte din epigramele selecționate le-am cules din cartea „Literatura română văzută de epigramiști”, îngrijită de George Zaru-fu, apărută la Editura „București”-2017, în care Valerian Lică figurează, cu cinste, la pag. 200- 204.

*

Crez

În sutele de epigrame,
Produse-n diferite game,
Să vezi pe alții-i foarte bine,
Dar să te vezi întâi pe tine!

*

Inspirația

E iubita ce-o accepți
Cu capricii feminine,
Vine când nici nu te-astepti
Și când o aștepti, nu vine!

*

Ideatică

Pe-ale vieții lungi trasee
Unii mor pentru-o idee,
Însă alții,-n alt decor,
N-au idee de ce mor.

*

Atitudine față de epigramă

Apar în breaslă mulți titani,
Dar epigrama valoroasă
Îndură de atâția ani,
Statutul de... cenușăreasă.

*

Paradoxul fumătorului

De ce, mă-ntreb, vecine,
Când ești un oarecine,

Pe ale vieții drumuri
Îți dai atâtea fumuri?

*

Proliferarea epigramei de slabă calitate

Sunt epigramiști zeloși
Care își agită torța,
Erupând cu toată forța
Ca „Vulcanii noroioși!”

*

Poetul

Se-avântă spre Olimp, prostește!
Și-n zborul lui, paradoxal,
Pe-un Pegas demn el călărește...
Dar sare-adeșea peste cal!

*

Unui critic

Ca să fii mai analitic,
Din lucrările citite,
Doar Pegasu-acestui critic
Se afirmă prin... copite.

*

Imprudență

I-am spus c-o iubesc și are
Trup frumos, de balerină,
Eu, un tânăr oarecare,
Fără vilă și mașină.

*

Triunghiul

E o figură mărginită
Colțos din fire, imoral,
Cu o prezență insolită
În perimetrul conjugal.

*

Epigrama

Epigrama e suspectă,
Trebuie să fii precaut,
Că-n final, cu o directă,
Inspirată... ești knok- out!

*

Postdecembristă

În actuala existență
Ne remarcăm, cu precădere:
Iubita mea prin transparență,
Iar eu - prin vidul de putere.

*

Maximă

Fie simplă sau distinsă,
O femeie, sărutată,
E ca oastea dezarmată,
Însă nicidecum învinsă.

*

Politicienilor demagogi

Ne mint întruna pe ecran
Și un dentist, întâmplător,
E singurul contemporan
Ce se mai uită-n gura lor.

*

Guvernul

Când reforma n-avansează,
Revoltat și plin de groază,
Strig și eu ca orice om:
„Jos Guvernul!... că e-n pom”.

*

Probitate

Amicul meu e colosal,
Un moralist feroce, iacă:
Mi-apreciază CINSTEA, dacă
I-o fac la... cel mai bun local!

*

Consecvență

Prostia lui e-o boală,
Ce nu cunoaște frâne,
Cu noaptea-n cap se scoală,
Cu ea în cap rămâne!

*

Medicală

Nu vreau ca să predic,
Sunt un gentilom,
Dar pe orice medic
Boala-l face om!

*

Idilă începută pe Podul Minciunilor

Sus pe pod, seducătorul,
Fete-i declară amorul
Și au continuat isprava...
În tufișul din Dumbrava!

*

Băuturi mistificate

Se zburlește-n creștet, părul,
Când în vinurile drese,
Unii văd doar adevărul,
Alții numai... interese.

*

Obsesia prostului

Obsedat că nu mai scapă
De blestemul cunoscut,
Ocolind în cale-o groapă,
În prăpastie-a căzut.

*

Justiția

O balanță ce menține
Echilibrul arbitrar:
Când funcționează bine,
Când dă lipsă la cântar.

*

Fiii satului

În comuna lor natală,
La măicuța ce suspină,
Vin mereu cu mâna goală
Și se-ntorc cu traista plină.

*

Pompierul îndrăgostit

Când pompierul focu-a stins
Și a salvat din flăcări fata,
Când a crezut că totu-i gata,
Călcâiele i s-au „aprins”!

*

Virilitate întârziată

O strâng în brațe, o dezbrac,
O sorb cu patimi, ca flămândul;
Dar câte nebunii nu fac
La vârsta-a treia... doar cu gândul!

*

Nepotismul

Făcând statistici, uneori,
Putem să fim și patrioți,
C-avem azi cei mai mulți nepoți
La mia de locuitori.

*

Pletosul

Năravuri noi, năravuri vechi,
Cu plete lungi, murdar, netuns;

Ce l-aș mai trage de urechi,
Dar nu știu unde le-a ascuns!

*

Sida

În etapa actuală-i, poate,
Rezultatul cel mai evident
Al „contactelor apropiate”
Dintre Răsărit și Occident!

*

Calea Lactee

Roi strălucitor de stele,
Ca o salbă de mărgele,
Conturând în miez de noapte
Visul unui papă-lapte!

*

Evadare din cotidian

Resimțind din plin sindromul
Unei pasiuni întregi,
Urc adesea pe Bucegi,
Căutând prin ceață... OMU’!

*

Bețivul

Un cetățean plin de arțag,
De-un caragialian calibru,
La care mersul în zig-zag
E starea lui de echilibru.

*

Geneza

De când te-ai „născut”, madam,
Dintr-o coastă-a lui Adam,
În momentele nefaste
Te simțim mereu în coaste.

*

Avocații

N-au studiat degeaba cartea
Cu legi de-acuma sunt sătui!
Ei sunt aceia ce-ți iau partea...
Desigur partea leului!

*

Corupția în justiție

Corupții cu bani negri-n pungă
Sunt dați „necruțător” pe mâna
Justiției, dar ea, hapsâna,
Adesea are mâna lungă.

*

Dactilografa

Când își bagă necuratul
Coadă lui ispitoare,
Ea iubește-atunci bărbatul...
În mai multe exemplare.

*

Evoluția olteanului

Nici cobilița nu l-a-nfrânt,
Pe rogojină-și bea cafeaua
Și sub căruță-a pus căteaua,
Ca purtătoare de cuvânt.

*

Oprimatul

Mult l-a încercat amarul
Zi de zi, mereu, încât
Nici nu s-a umplut paharul
Și l-a răsturnat pe gât!

*

Unui poet

Credea că n-are nicio frână,
Să urce-Olimpu-anticipat,
Dar după ce a publicat...
Escaladarea se amână.

*

Epigramele

Balete-n ritmuri captivante
Urcând, treptat, fază cu fază,
Spre un final ce explodează
În cele mai sublime poante.

*

Terapie de șoc

Să tăiem în grabă, dintr-odată, coada
Câinelui? Greșeală! Iacătă dovada:
Ce ne facem dacă, peste-o perioadă,
Or să umble câinii cu... covrigi în coadă?

*

Din bătrâni se povestește

Se spune că odinioară,
Cu mult în urmă, negreșit,
Trăia, în nu știu care țară,
Un politician cinstit!

*

Ezitare

El i-a propus în multe rânduri;
Împiedicată și novice,
Ea cade pudică pe gânduri
Și uită să se mai ridice.

*

Desăvârșire

Vorbește mult, mă rog!
Cu fraze lungi, sărace.
El și atunci când tace,
E tot un demagog

*

Guvernanților

Pe „bunii” noștri dregători
Să-i critic cu înțepături
Mă bate gându-adeșori...
Da-s rezistenți la lovituri.

*

Adevărul revoluției

Un adevăr există, nu-l exclud.
Dar faptul că în țară, cât cuprinde,
Corupția hidoasă se extinde,
E astăzi adevărul cel mai crud!

*

Unui prieten

Un prieten presupus,
Își dorește foarte tare
Să mă vadă cât mai sus...
Fără plasă protectoare.

*

Hoțul îndrăgostit

Și-a iubit cu foc cadâna.
După cum e eticheta,
I-a cerut, în fine, mâna...
Și i-a șterpelit poșeta!

*

Proverb răstălmăcit

Sunt neîntrepuți ghidușii
Care, cu umor, prevăd:
„Ochii care nu se văd...
Stau la pândă-n dosul ușii!”

*

Falsul prieten

Pe-al vieții-ntortocheat traseu,
În stilul lui „cavaleresc”,
Îl simt în jur, prezent mereu,
Dar niciodată nu-l găsesc!

*

Prostituția

E-n general o delicvență
Pe care sunt dispus s-o cruț,

C-arată multă transparență
Spre adevărul... gol-goluț!

*

Starea națiunii

O stare jalnică de criză,
În care se disting, pe față,
Corupția, ca o deviză,
Iar sărăcia – mod de viață.

*

Epitaf unui pescar

De-a pururi zace mulțumit,
Sub piatra grea, pescarul care
A prins un somn atât de mare,
Din care nu s-a mai trezit!

*

Epitaf unui întârziat

Se explică pasul
Lui spre infinit;
Când să-i sune ceasul
Nu s-a mai trezit!

*

Epitaful

Ca o trâmbiță răsună
Pe sinistrul adăpost:
Este ultima minciună
Despre omul care-a fost.

*

Epitaful unui poet

Când l-au așezat în groapă,
Pe poetul „renegat”,
(Prea târziu să mai priceapă),
Criticii l-au tămâiat.

*

Lansarea unui poet mediocru

În drumul lui greu spre Olimp,
Pegasul pur ce-l călărea,
A galopat în contratimp,
Și l-a catapultat din șa!

*

Toamna și epigrama

În toamna asta, epigrama
Îmi satisface-n totul gustul,
Că pișcă,-nțeapă, cum e mustul,
Și are sare ca pastrama!

*

Epigramistul și eclipsa

N-a fost deloc Apocalipsă,
Și Soarele din nou apare,
Dar, fără sprijin în chemare,
El nu mai scapă de eclipsă.

*

Umoristul la Zoo

Pe mohorâta-i față
A apărut surâsul,
E prima dată-n viață
Când întâlnește râsul.

*

Plagiatul în epigramă

Acest plagiator de soi
Firescul vieții îl încalcă,
Pe urme de maestru calcă,
Dar face drumul înapoi!

*

Opinie despre epigramă

În producții literare
Epigrama, când urzică,
Pentru falnicile tare...
Este... buturuga mică.

*

Canoanele românilor

Atâția ani batjocorit,
S-a închinat la Răsărit,
Iar astăzi, umilit, supus,
Îngenunchiază spre Apus.

*

Toamna epigramiștilor

În toamna care vine,
Crezând că-s monștri sacri,
Vin la concurs ciorchine...
Dar strugurii sunt acri!

*

Autodepășire

În orchestră-i talentat
Și nicidecum nu se dezmințe:
Într-atât a progresat,
C-o ia singur înaintea!

*

Corupții din fotbal

Cu spagă ori cu alt suport,
De fac cumva și „blatul”,
Ei iau cireașa de pe tort...
Ori pierd campionatul.

*

Țiganiada

În Europa cea bogată,
Noi am făcut un pas, abia,
Pe când țiganii noștri, iată
„Istorie”-au făcut deja.

*

La parastas

Plâng cu jale și cu dor
Babele, mloasele,
Că din măcelarul lor
Au rămas doar... oasele!

*

Discursurile unor politicieni

Adevărul scapă-ntruna
Din discursuri. Își ia zborul...
Chiar de-ncearcă oratorul
Să-l „însoare” cu minciuna.

*

Abundență de poeți mediocri

Cu înfinitate tristeți,
Se semnalează, fără scuze,
O abundență de poeți,
Și o penurie de... muze.

*

Revelionul unui poet neinspirat

La sfârșit de an, cu scuza
Invocată de profani,
El tot mai așteaptă muza...
La anu' și la mulți ani!

*

La spital

Suport pe viu o tăietură,
Dar pe-o soră rea de gură,
Ce n-are pic de omenie,
N-o rabd decât cu-anestezie.

*

Striptease

Din mii de demoazele,
E cea mai colosală,
Nu-și mai încape-n piele,
Când este-n pielea goală.

*

Weekend

Picnicul, de lângă râu,
A fost excelent, alert,
Partenera, ca desert,
L-a servit cu poale-n brâu!

*

Lingușitorul

Om cu mierea în cuvinte
Și dulceață în silabe;
Tuturor le-o ia-nainte
Deși umblă-n patru labe.

*

Valerian Lică a adresat multe șarje amicale confrăților epigramiști. Am selectat câteva dintre aceste „mângâieri cu glas-papir” (cum spunea un epigramist), scrise de autorul Valerian Lică, unele citite la Clubul „Cincinat Pavelescu”, iar altele publicate în revista „Epigrama”.

Epigramistului Mircea Trifu, pentru cartea „Nici Cincinat, nici Păstorel”

Cu respect, majoritatea
Populației terestre,
Ți-au apreciat, maestre,
Pe deplin sinceritatea.

*

Epigramistului Alexandru Clenciu, pentru cartea „Eu și restul lumii”

Lumea bună,-adevărată,
N-a gustat mesajul glumii,
Rămânând plăcerea toată
Pentru „El și restul lumii”.

*

Epigramistului Cornelius Enescu, pentru cartea „Unde ești Caragiale?”

Îl cauți peste tot, maestre,
Pe căi celeste și terestre,
Ce-ai vrea, catrenele-ți banale
Să le salveze Caragiale?

*

Epigramistului Ștefan Marinescu, pentru cartea „Rețete gratuite”

Cu cartea ta, săracă-n toate cele,
Ai parte de momente nedorite,
Chiar dacă spui „Rețete gratuite”...
Nu-i nimeni să se-nghesuie la ele.

*

Epigramistului Alexandru Misiuga, („Baron al Casei Dracula”) autorul cărților: „Soacră, soacră, poamă acră”, „Tromboane apolitice”, „Jos pălăria”, „Cu oiștea-n gard”

Când dai în ritmuri de „tromboane”
„Cu oiștea-n gard”, ca Irimia,
Să știi că soacrele, baroane,
Te-aplaudă „Jos pălăria!”

*

Epigramistului Gheorghe Suciu, pentru cartea „Să ierți, maestre Cincinat!”

Atâta Suciu s-a rugat,
„Să ierți, maestre Cincinat”,
Dar un asemenea păcat
Nici când nu poate fi iertat!

GALERIA MARILOR MATEMATICIENI (II)

de Olimpia Popescu

Un alt academician, poate cel mai cunoscut pe mapamond și care a fost elev și a predat la **Liceul Mănăstirea Dealu, a fost N. Georgescu-Roegen (1906-1994)** (Roegen-anagrama, se citește invers, N Geor.). N.Georgescu-Roegen, ajunge la Liceul Mănăstirea Dealu, (ce-i drept pentru o scurtă perioadă de timp), după ce în anii 1927-1932, urmasse studii universitare și doctorale la Paris, iar în 1932 obținuse diploma de doctor în statistică și probabilități, la Sorbona. Mai urmasse, în perioada 1932-1934, studii postdoctorale la Harvard. După ce predă la liceele din Costești și Mănăstirea Dealu este încadrat la Institutul Central de Statistică, iar apoi trece în Ministerul de Economie, ca director al direcției import-export, unde lucrează, inclusiv în perioada războiului, până în 1948. În 1948, pleacă în S.U.A., unde predă la Universitatea din Nashville, publicând lucrări de bioeconomie, statistică și probabilități, și unde este decorat și premiat cu premiul „Vaderbilt”. Lucrarea care l-a consacrat și care a fost tradusă în aproape toate țările lumii și pentru care a fost propus la Premiul Nobel a fost „Entropia în procesele economice”. Am aflat că a predat la Liceul de la Mănăstirea Dealu dintr-un interviu al său în care spune că regretă că descoperirile sale nu le-a putut dedica țării sale și că ar fi muncit așa cum a muncit la liceele din Costești și Mănăstirea Dealu. În 2006, în cinstea centenarului nașterii sale, Institutul de Prognoză Economică a organizat o sesiune omagială de comunicări științifice. A fost membru de onoare a numeroase academii, iar Academia Română l-a primit ca membru de onoare, în anul 2000. Ca elev al Liceului Mănăstirea Dealu, a fost rezolvator de probleme și autorul unor valoroase articole din Gazeta Matematică. Deoarece era coleg de generație cu Grigore Moisil, alături de el, era permanent premiant la olimpiadele de matematică. Ultima sa dorință a fost ca urna cu cenușa sa să fie adusă din S.U.A. în România. Ea se află la Cimitirul Belu, alături de cele ale academicienilor români.

La absolvirea facultății de matematică din București, în 1933, un alt viitor matematician, **Cezar Cosniță (1910-1962)** se angajează ca profesor la **Liceul Mănăstirea Dealu**, unde funcționează până în 1937. De la acest liceu se transferă la Liceul „Unirea” din Focșani, iar apoi este conferențiar universitar, la

Universitatea Tehnică și la Institutul de Construcții din București. În 1947, își susține doctoratul în matematici, cu o teză de geometrie, deosebit de apreciată, tradusă și publicată în Franța, A scris 11 culegeri de probleme, în special de geometrie, foarte utilizate de profesorii și elevii din licee, ceea ce l-a făcut foarte cunoscut în lumea învățământului matematic românesc. În anii școlari 1933-1936, toate premiile Concursului Gazetei Matematice au fost câștigate de elevii Liceului Mănăstirea Dealu. Prin 1960, profesorul Cezar Coșniță era cel care ne consilia corectarea lucrărilor la olimpada de matematică pe țară (așa l-am cunoscut) și însoțea lotul național al României la olimpiadele internaționale de matematică.

Prin 1963-1964 consfătuirile cadrelor didactice, care pe atunci durau două zile, asigurându-se masa și cazarea gratis, s-au ținut la Liceul militar „Dimitrie Cantemir” Breaza. Seara pe frumosul platou central a fost o „chermeză”, la care profesorele și învățătoarele și-au etalat toaletele lor scilicitoare. Atunci l-am cunoscut pe profesorul **Cezar Ivănescu (1914-1994)**, care predă la Liceul „Enăchița Văcărescu” din Târgoviște și era Președintele Filialei Dâmbovița a Societății de Științe Matematice. Cezar Ivănescu a absolvit Facultatea de Matematică, din Iași în 1937, unde l-a avut ca profesor pe Grigore Moisil. La absolvire, în 1937, s-a angajat ca profesor de matematică la Liceul militar de la **Mănăstirea Dealu**. Încă din studenție publică articole și probleme în Gazeta Matematică, iar în 1935, pentru o lucrare de geometrie, obține premiul special al Societății de Științe Matematice din România. În facultatea de matematică din București, dar și în orașele Câmpina, Moreni și Târgoviște erau mulți renumiți profesori de matematică, foști elevi ai profesorului Cezar Ivănescu. În 1940, când liceul militar de la Mănăstirea Dealu s-a mutat la Predeal, profesorul Cezar Ivănescu a rămas la Târgoviște cu nostalgia și mândria că a contribuit la pregătirea celor care, în parte, au căzut pe câmpul de onoare în cel de-al Doilea Război Mondial.

După revenirea la Breaza, în 1954, a Colegiului Militar „D. Cantemir”, unde funcționează și astăzi, în splendida sa bază materială și minunata ambianță de studiu, trei ani la rând s-au angajat trei profesori din elita matematicii românești. În 1954, vine ca profesor de

matematică **Hadârcă Iacob**, absolvent al Facultății de Matematică din București, care era cunoscut ca unul dintre cei mai mari geometri ai României. Prin 1960, în amfiteatrele facultății de matematică, comunicările sale de geometrie captau atenția tuturor cercetătorilor, iar figurile geometrice desenate cu mâna liberă se generau și evidențiau proprietăți miraculoase ale mulțimilor de puncte. Autor al unor comunicări științifice și culegeri de probleme, a predat neîntrerupt 39 de ani matematica la **Colegiul Militar „D.Cantemir” Breaza**.

În 1955, unul din absolvenții de frunte ai Facultății de Matematică, din București, **Băghină Vasile (1931-2016)**, este repartizat la Liceul Militar din Breaza. Urmase cursurile Liceului Militar din Craiova, cucerise ca elev premiul I pe țară la Olimpiada Națională de Matematică și publicase, de asemenea, probleme în Gazeta Matematică. Nu numai că avea cunoștințe temeinice, dar era un exemplu de ținută, de ordine și corectitudine pentru elevi. Pedant, elegant, cu un scris foarte frumos, cu o metodică judicioasă aleasă, se vedea că urmasse un liceu militar. De la absolvirea facultății și până la pensionare, 37 de ani, a predat numai la Colegiul Militar „D. Cantemir” din Breaza. A fost declarat Cetățean de Onoare al orașului Breaza. În 1956, la Colegiul Militar din Breaza, este încadrat ca profesor de matematică **Boris Capșa (1920-1984)** cel care, după trei ani, spre regretul elevilor, se transferă la celebrul liceu „Iulia Hașdeu” și la Institutul de Aviație „Aurel Vlaicu” din Buzău. A fost un reper științific pentru dascălii de matematică din județul Buzău.

La absolvirea facultății, înconjurată cu grijă de Hadârcă Iacob, ca director și de Băghină Vasile ca șef de catedră și cu o asemenea galerie de somități care ocupaseră „același scaun” mai înainte, oricât de bine aș fi învățat în facultate, răspunderea și grija mea la repartizarea în liceu le-am simțit ca fiind pe măsură. De altfel pentru oricine vrea să continue o activitate matematică la acest liceu, cele de mai sus obligă.

Despre ce a produs această elită a matematicii, câți academicieni, savanți, cercetători, generali, scriitori și chiar actori a dat ea culturii și tehnicii românești, într-un viitor articol.

RĂSFOIRI ȘI COMENTARII

de Constantin Tudorache

autorul văzut
de Alexandru Clenciu

Duetul epigramelor

„Prostia e nemărginită”, spune Ion Butulescu în epigrama cu acest titlu: *Un paradox ce nu evită/ Nici cei mai mari bărbați de stat:/ Prostia e nemărginită,/ Dar prostul este limitat.* Dacă am alcătui o culegere de epigrame despre prostie, ar fi suficientă contribuția a doi autori: Sorin Pavel și Corneliu Berbente. Iată, în ordine, câte două exemple de la fiecare. *Mi-ai fost amic apropiat/ Și tare voitor de bine,/ Atâta timp cât te-am lăsat/ Să crezi că sunt mai prost ca tine.* (Sorin Pavel). *Nu cred să fie vreo năpastă,/ Mai degradantă-n mod normal,/ Decât să fii odrasla proastă/ A unui tată genial.* (Sorin Pavel). „Relativ și absolut”: *Privită-n forma colectivă/ Prostia este relativă,/ Dar, individual văzută,/ Prostia este absolută.* (Corneliu Berbente). Cea de-a doua epigramă de la Corneliu Berbente se intitulează „Societatea”: *Pe glob, nu doar în România,/ Aceasta e realitatea:/ Deșteptii fac democrația,/ Iar proștii fac majoritatea!* Din revista „Scârț!” am cules o interesantă epigramă, pe aceeași temă, scrisă de Ion Diviza, având titlul „Rostul înțelepciunii”: *Înțelepciunea o slăvim pe drept/ Dar în zadar îi căutăm un rost:/ E greu să fii atât de înțelept,/ Încât să nu se vadă că ești prost.* Completez cu un banc auzit recent: „Înainte de Facebook doar familia ta știa că ești prost”.

*

„De când pe Eminescu l-avem ca prototip/ Eternitatea are chip!” Aceasta este „Șansa” noastră, în viziunea profesorului universitar Adrian Voica, autorul unor distihuri de excepție. Dacă Eminescu spunea că „poezia este expresia cea mai scurtă a simțământului și gândirii”, Adrian Voica, într-un „Drum poetic”, se suprapune pe aceeași idee: *Economia de cuvinte/*

Te-apropie de cele sfinte. Nichita spunea că „poezia este tensiunea semantică spre un cuvânt care nu există. Cuvintele sunt simple vehicule care transportă tensiunea comunicării estetice”.

*

În revista „Scârț!” – nr. 71/mai 2018, Sorin Poclitaru are un grupaj de poezii umoristice, pe tema „Parodiind viața”. Dintre acestea voi comenta poezia, intitulată, „De grădiniță”, care începe astfel: *„Întreabă doamna-nvățătoare/ Pe un băiat mai drăgălaș:/ -Ce-o să te faci, când vei fi mare?/ - O să mă fac pușcăriaș!”.* Apoi copilul îi explică învățătoarei avantajele pușcăriei: *„În primul rând, nu faci nimic./ Stai ziua-ntreagă și visezi/ La ce-ai făcut când erai mic,/ La procurori și la dovezi”.* Mai departe spune că la pușcărie poate să scrie cărți, că se poate chiar însura, că primește bani și, nu în ultimul rând, se poate chiar pensiona. Auzind aceste „beneficii” ale detenției, învățătoarea reflectează: *„Mirată, doamna se gândește:/ Păi, mi s-ar potrivi și mie,/ Să-nveți copii, nu se plătește,/ Deci, vreau și eu la pușcărie!”* Citind poezia lui Sorin Poclitaru, mi-am amintit o poveste pe care mi-a spus-o un prieten, profesor, care preda istoria și etica deținuților la un penitenciar. Acolo l-a frapat o discuție confidențială pe care a avut-o cu un deținut, căruia la finalul trimestrului trebuia să-i întocmească un referat pentru, eventuala, eliberare condiționată. După toate lecțiile de „etică și echitate socialistă”, deținutul i-a spus profesorului: „Eu am ajuns la închisoare, domnule profesor, dintr-o neatenție. Mai am de ispășit doi ani din pedeapsă și, după eliberare, am cu ce să trăiesc o perioadă, fiindcă mi-am pus ceva de-o parte. Apoi, voi fi mai atent, voi studia bine înainte de a da o nouă lovitură. Voi lucra individual, pentru mai multă siguranță. Cu prietenii am avut surprize. Iar dumneavoastră, domnule profesor, nu înțeleg de ce vă convine să vă sculați la ora 6, să

mergeți la școală, să vă bateți capul cu toți nebunii, cu proștii sau cu pușcăriașii pentru un salariu de mizerie. Puteți să dați un „tun” prin care să vă asigurați un trai îmbelșugat”. După ce deținutul i-a dat o lecție de „etică”, profesorul i-a făcut un referat favorabil.

*

Epigramistul Vasile Tacu spune în „Sfatul lui Don Juan”: *Vrei să cucerești femeia?/ Lasă-i clipa fericită/ De virtute, clipa-aceea/... Cât ezită.* Pe aceeași temă, Vasile Matei, are următoarea „Indecizie”: *Deși dorința o ardea,/ Atât s-a bâlbăit femeia,/ Că pân’ să spună că nu vrea,/ Era deja în luna-a treia, iar Titu Olteanu ne descrie astfel „Sexul frumos”: Așteaptă an de an, cu dor,/ Bărbatul visurilor lor,/ Cu o răbdare infinită/ Și, așteptându-l, se mărită.*

*

Epigramiștii despre arta cu tendință. Ion Bindea spune în epigrama „Unui artist”: *De multe ori, din trebuință/ Și din anume socoteală/ El face artă cu tendință/ (Tendință de căpătuială).* Gheorghe Chirilă, în catrenul „La gura sobei”, descrie următoarea secvență casnică: *Scriu. Se bucură consoarta:/ -Iar îți pică niște lei!/ Ce să fac? Eu sunt cu arta,/ Cu tendința-i dumneaei.* Despre o „Familie de artiști”, Corneliu Sofronie, face următoarea deconspirare: *Se înțeleg într-o privință,/ Că amândoi, cioplind cu dalta,/ Ea face artă cu tendință,/ El face artă pentru alta.* La acest capitol să nu uităm ce spunea Cincinat Pavelescu în dublul catren adresat Criticilor”: *Te miri cum este cu putință/ Să vezi pe critici cum se ceartă/ Când pentru „artă cu tendință”/ Când pentru „artă pentru artă”/ Și-n vrajba lor înflăcărată/ Să nu-i auzi niciun moment/ Vorbind de arta-adevărată,/ Adică „arta cu talent”.*

*

Citez epigrama „Deshumare” scrisă de Mihai Moleșag, pe care am cules-o din revista „Scârț!”/ Aprilie 2018: *În fața frunților pioase,/ A scos din groapă nea Ion/*

Un cap rânjit, un pumn de oase,/ Și două pungi de silicon. Redau, pe aceeași temă, o epigramă culeasă de la Mihai Sălcuțan: Din aceste preafrumoase,/ Prețuite-n milioane,/ Vor rămâne niște oase/ Și un sac de silicoane.

*

Cornelius Enescu spune, în „Trista soartă a adevărului”: *De adevăr puterii nu îi pasă!.../ Stăruitor, de secole în șir,/ Minciuna stă cu regele la masă,/ Cu președinții și mai abitir.* Conectez o epigramă, intitulată „Axiomă”, scrisă de subsemnatul: *În lumea asta rea și găunoasă,/ Marcată de iluzii și teroare,/ „Minciuna stă cu regele la masă”,/ Iar Mafia le toarnă în pahare.*

*

Constantin Sachelaride spune în epigrama „Soarele și Pământul”: *Ce sunt în fond? Doar două sfere,/ Ce pun la cale, față-n față,/ Ca doi prieteni la o bere,/ Imensa glumă, zisă viață.* Pe aceeași idee, profesorul Ion Grigore a scris două catrene „Cosmogonice” pe care le redau, copy-paste, din cartea sa de „Epigrame”. 1. „Pământul la desprinderea din Soare”: *Înainte să-și ia vânt/ Zise puștiul de Pământ:/ - Tată, m-am decis de-acum:/ Dă-mi „DOI POLI” să am de drum!* 2. „Soarele la desprinderea Pământului”: *- Deși cu mine nu te-mpaci,/ N-ai face rău, gândindu-te,/ Să vezi că nu-i frumos ce faci/ Dar, du-te... ÎN-VÂRTINDU-TE!*

*

Profesorul Ion Munteanu, din comuna Șoimari-Prahova, a scris următorul distih, intitulat „Certitudine”: *Ziua care trece fără ca să scriu,/ Piere ca și trupu-nchis într-un sicriu.* Cam pe aceeași temă, Corneliu Vadim-Tudor, spunea: *Mă flagelez în fiecare zi/ Numai așa pot scrie și citi.* Mai redau un distih scris de Corneliu Vadim Tudor: *Vorbește-n somn, fără motiv,/ Stiloul meu cel guraliv.*

*

Duetul aforismelor.

În luna octombrie a anului 2017 a avut loc la Tecuci primul „Festival Internațional al Aforismului pentru românii de pretutindeni”. Cu acel prilej s-a tipărit o „Antologie”, prin grija organizatorului, Vasile Ghica,

un umorist rafinat, scriitor, epigramist și cunoscut autor de aforisme traduse în multe limbi. Din acea carte am selecționat câteva aforisme pe care le „asamblez” cu alte vorbe de spirit, panseuri și epigrame. După duetul epigramelor, prezentat în numerele anterioare, și în cel de azi, vă invit să lecturați un *duet al aforismelor*.

*

„Trăim în plin absurd. Defrișăm puzderii de păduri pentru tipărirea unor cărți care rămân necitite”, spune Vasile Ghica. Îmi mai amintesc un aforism al lui Vasile Ghica, legat de cel de dinainte: „În cărțile unora nu găsești nicio scamă de eternitate”. Tot de la Vasile Ghica mai redau și acest aforism: „Ne străduim din răspuțuri să lăsăm urme eterne pe zăpada vremii”. Am auzit de la Radu Beligan un aforism pe care și l-a notat de la marele actor englez, Laurence Olivier: „Noi, actorii, suntem niște sculptori în zăpadă”.

*

Din aceeași carte am reținut următorul aforism scris de Mihai Mataringa: „Acest scriitor are foarte mare grijă de cărțile sale. În fiecare zi merge la librărie ca să șteargă praful de pe cărțile lui”. Redau, pe aceeași temă, un alt aforism, al cărui autor nu mi-l mai amintesc: „În fiecare noapte, mortul ieșea din sicriu să se uite dacă numele său mai era scris, citeț, pe cruce”.

*

„A avut loc o lansare de carte: cine o aruncă mai departe!”, spune același Mihai Mataringa. Cunosând bine fenomenul lansărilor de carte, am prelucrat panseul lui Mihai Mataringa, scriind următoarea epigramă: *La lansări mai delicate,/ După-un sprit și un pișcot,/ Multe cărți sunt aruncate/ Cu autograf cu tot.* Aș aminti o frază, dintr-o cronică scrisă de Nicolae Paul-Mihail: „La lansările de carte, vine tot mai puțină lume, deoarece poeziile nu mai scriu în limba cititorilor”.

*

Tot de la Mihai Mataringa mai redau un gând: „Scriitorii se mănâncă între ei, chiar dacă sunt sătui unii de alții”. Emil Cioran spunea, cam așa: „Scriitorii sunt ca niște prostituate care își dispută același trotuar”. Chiar dacă mă repet, rea-

mintesc epigrama lui Nicolae Crevedia, intitulată „La Restaurantul Capșa”: *La Capșa unde vin toți seniorii,/ Aici sunt două mari despărțituri:/ Întruna se mănâncă prăjituri/ Și-n alta se mănâncă scriitorii.*

*

De la Dorel Vidrașcu redau acest aforism: „Am avut o haită de prieteni și am rămas cu unul singur: câinele meu”. Repet un afurisism de-al lui Tudor Mușatescu: „Când mă latră dușmanii, stau de vorbă cu câinele meu”. De la lordul Byron a rămas acest aforism: *Câinii au toate virtuțile oamenilor, mai puțin defectele lor.*

*

În aceeași antologie de aforisme, Dorel Vidrașcu spune: „Sunt mulți mai buni decât tine? Lup-tă-te să-i ajungi, să-i depășești, nu să-i dobori!”. Îmi amintesc, pe această temă, un epitaf scris de Nichi Ursei, intitulat „Regrete târzii”, pe care l-am inclus în cartea mea „Reporter în Regatul epigramei”, la capitolul „Madrigaluri și epitafuri”: *Acum când viața mi s-a scurs,/ În cimitir iau locu-n fine./ Păcat că nu s-a dat concurs,/ Erau destui mai „buni” ca mine.*

*

Mi-a mai plăcut și acest aforism al lui Ion Diordiev: „Când vine vorba despre propriile slăbiciuni, fiecare dintre noi e un avocat puternic”. Conectez aici un spiritual joc de cuvinte al lui Voltaire: „Cea mai grea bătălie este cu tine însuși; te afli în ambele tabere”. Mai redau un aforism de la Ion Diordiev: „Guno-iul crede întotdeauna că este la locul lui. Mătura, însă, e de altă părere”. De la un autor pe care nu-l mai știu, mi s-a lipit de memorie acest aforism: „Fiecare gunoi care luptă cu aspiratorul, se crede un Don Quijote”.

*

De la George Budoii citez un aforism-epitaf: „Nu mă plângeți că am murit; bucurați-vă că am trăit!”, la care conectez „Epitaful unui avar”, scris de Sofronie Ivanovici-Terențiu: „Să nu-l plângeți c-a murit,/ Plângeți-l că n-a trăit”.

*

„Singurătatea – o pasăre care încearcă să zboare cu o singură aripă”, spune Viorel Vintilă. Mi-a spus cineva odată aceste versuri: „Eu

aveam o aripă, tu aveai o aripă, dar nu puteam zbura decât împreună”.

*

Rămânem la Viorel Vintilă să mai citim un aforism: „Se zice că frumusețea e trecătoare. Îmi place să o admir de fiecare dată când... trece”. Ion Ionescu-Quintus spunea într-o epigramă, din care redau doar versurile 3 și 4: „Frumusețea-i trecătoare/ Urâte-nia-însă nu!”

*

Adrian Răcaru spune într-un aforism: „Cimitirele sunt pline de numele celor care sunt încă în viață. Se mai duce omul, din când în când pe acolo, să se acomodeze cu eternitatea”. Conectez aici o epigramă, intitulată „Încălzire”, scrisă de profesorul Ion Grigore: „Eu unul, de o vreme-ncoace/ Mă plimb ades prin cimitire;/ Nu vă mirați, așa se face,/ Cu-adevărat o „încălzire”.

*

Citesc următorul aforism al Florentinei Loredana Dalian: „Sunt drumuri pe care mergi o singură dată, dar amintirea lor te bântuie toată viața”. Redau, în oglindă, un proverb turcesc: „Cine a cunoscut apa Bosforului, tânjește după ea toată viața”. Ca o reversibilitate, cândva am scris acest gând: „Se prea poate că sunt o ființă reîncarnată; prea multe locuri pe unde n-am fost niciodată, mi se par cunoscute”.

*

„Morții sunt măsura memoriei celor vii”, spune Paula Adriana Coziana (Pop). Adaug două alte aforisme, pe această vastă temă. Ploieșteanul George Moroșanu spunea: „Nu sunt morminte unde-n afară, ci le purtăm în noi ca o povară”. Cel de-al doilea aparține lui Nicolae Iorga: „Când murim, mor încă o dată cu noi toți morții noștri”. Mai amintesc și aceste versuri de la Victor Eftimiu: „Cu fiecare dintre cei/ De care moartea ne desparte,/ Murim și noi, lăsând o parte,/ În fiecare dintre ei”.

*

Citez un distih de la Ionel Nețcu: „S-au plăcut și s-au luat, ea cu dotă, el dotat”. Completez cu o „Matrimonială” scrisă de subsemnatul: „Dintr-o dată și-au zâmbit, ea machiată, el... machit”.

*

Iată un gând al lui Lucian Velea: „Toată viața omul își caută locul: de parcare, de plajă, de veci”. Referitor la locul de parcare îmi amintesc de un bilețel pe care l-am găsit odată sub ștergătorul de parbriz, când parcasem mașina neregulamentar. Pe acel bilețel, epigramistul Mihai Arsenie îmi scrisese aceste versuri: „În lumea asta, prea urbană,/ Să ai mașină e-un calvar,/ Când n-ai parcare subterană/ O pui cu roata pe trotuar”. În ce privește căutarea locului de veci, poți avea surprize, ca de exemplu instantaneul pe care ni-l redă Ștefan Șerban în următoarea epigramă: „Pe lângă locul meu de veci,/ Prin cimitir de faci o tură,/ Te rog, pășește pe poteci,/ Să nu mă calci pe bătătură!”

*

Citez de la Nicolae Mareș acest distih: „A vrut să schimbe lumea toată, pe el însuși niciodată”. Un cunoscut aforism al lui Tolstoi sună așa: „Toți vor să schimbe lumea, dar nimeni nu se gândește să înceapă chiar cu el”.

*

„În nimicuri crezi, cu nimic te alegi”, spune același Nicolae Mareș. Redau, ca o conexiune tematică, epitaful Veronicăi Micle: „Și pulbere, țărână, din tine se alege,/ Că asta e a lumii nestrămutată lege:/ Nimicul te aduce, nimicul te reia,/ Nimic din tine-n urmă nu va mai rămânea”.

*

Mai departe Nicolae Mareș ne spune: „Nu toți cei care călătoresc știu și încotro merg”. Găsesc potrivit să anexez aici un aforism al lui Seneca: *Dacă nu știi în ce port vrei să ajungi, niciun vânt nu este favorabil*.

*

O expresie plastică găsim în următorul aforism al lui Ionuț Caragea: „Adevăratul pictor al cuvintelor este acela care își face autoportretul, cu ochii închiși, pe pânza imaculată a sufletului”. Din romanul „Moby Dick”, scris de Herman Melville, amintesc această frază: „Lumea e o pânză pe care fiecare își pictează povestea”.

*

„Din păcate pe Terra sunt mai multe pietre decât flori”, ne spune Vasile Sevastre Ghican. Am citit la un autor, al cărui nume nu-l mai știu, acest panseu: „Ce bogat ar fi Pământul dacă ar vinde flori în Univers”.

*

Un aforism interesant am citit la Ana Manole: „În Basarabia, întâi, se aud bocete, apoi răsare soarele”. Pare o prelucrare după următorul aforism al lui Nicolae Iorga: „La români întâi se aude cântecul țăranilor care merg la câmp și apoi cântatul cocoșilor”.

*

De la Gheorghe Gurău am ales următorul distih aforistic: „Intrarea în istorie a unui animal(erbivor) se face brutal prin abator”. Epigramistul Aurelian Păunescu a dat această definiție „Boului”: *Bou, a toate răbdătorul,/ Trage la poveri, la pug,/ Dar, noroc cu abatorul.../ Altfel ar muri în jug*.

*

De la Teodor Dume am apreciat acest aforism: „Invidia este o măsură a neputinței”. Socrate spunea că „invidia e ulcerul sufletului”. Marin Voiculescu afirma că „invidia e rugina caracterului”. Amintesc și definiția epigramatică a invidiei dată de Gheorghe Chirilă: „Invidia-i o răutate/ Ce te încearcă uneori,/ Când n-ai control de calitate/ Asupra propriei valori”.

*

S-a spus că istoria se repetă. Am citit undeva că „istoria se repetă, mai întâi în chip de tragedie iar apoi în chip de farsă”. Iată ce ne spune, același Teodor Dume: „Istoria nu se repetă, pentru că oamenii sunt mereu alții”. Profitând de faptul că într-o zi mă aflam la o cafea cu prietenii mei, profesorii de istorie Traian Lazăr și Ion C. Petrescu, i-am rugat să comenteze acest aforism. Prof. Lazăr s-a repliat, prudent, pe pozițiile filozofiei antice: „-Cum să se repete de vreme ce încă din antichitate se știe că „panta rhei” (totul curge), după cum spunea Heraclit din Efes?” Prof. Ion C. Petrescu, fost student preferat al regretatului acad. Dinu C. Giurescu, a intervenit cu o definiție proprie: „Istoria se repetă deoarece majoritatea oamenilor nu o studiază”.

LEGĂTURI EPISTOLARE ÎNTRE AVOCATUL GEORGE BRĂNESCU ȘI SRIITORII CEZAR PETRESCU ȘI IONEL TEODOREANU (III)

de Constantin Dobrescu

3. „București, 15 octombrie 1952

Iubite Nene Georgică,
Observ că ai început să calci pe urmele lui Toma necredinciosul. Bea deci o damigeană de vin de Urlați pentru a te tămădui de clătinarea curului. Căci toate vin de la cur. Capul fiind numai o sucursală spațială a acestui organ substanțial al omului prin care ies toate bunătățile pe care le înghite gura orgoliosului cap.

Unii perversi susțin că intră unele lucruri pe acolo. Ferească Dumnezeu de mai rău, cum ar fi de pildă castravetele pe care Sultanul a poruncit să-l introducă în curul lui Ali.

Drept care Ali a fost cuprins de un mare hohot de râs. Întrebându-l Sultanul de ce râde, Ali a răspuns: Cum să nu râd de atâta castravete, când în curul lui Soleiman ați vârat un cantalup?

În curul meu, Nene Georgică, nici cantalup nici castravete nu a intrat. Cu alte cuvinte, sunt teafăr pe pământul acestei toamne.

Dacă nu am venit în ținuturile bețive ale Ploieștilor aceasta se datorește împrejurării că nu am știut despre data procesului și chiar dacă aș fi știut tot nu aș fi putut veni din cauză de beție, curvie și treburi.

Trag mare nădejde însă că la sfârșitul lunii noiembrie voi fi la parastasul lui Chiru Nae la care vom contribui cu multe kile de vin și alte asemenea isprăvi bețive.

Te pup, Coane Georgică, iar Coca ce cu ale sale degete a scris această

mârșavă epistolă spune că nu numai castraveți și cantalupi... sunt și degetele...
Vezi să nu ți-l bage Coane Georgică.

Te pup,
Ionel"

4.

„Nene Georgică,
Singurul jurist mare este vinul roșu. Acesta, în speță cabernet Săhăteni, regiunea Tohani, după vreme de 3 săptămâni am căutat soluția amicului nostru, mi-a dat-o în sfârșit, soluția depășind doveacul juridic al Dtale precum și fecula judiciară a subsemnatului.

Iată care este soluția acestui dificil proces.

Buba este procesul de ultraj cu condamnare suspendată, suspendare care este revocată de hotărârea Trib. Ploiești. În mod idiot, ceea ce este foarte frecvent în gândirea judiciară și Dta, precum și distinșii sfinctici de la Ploiești, ținut foarte iscusit în vinuri prin Valea Călugărească, dar mai puțin iscusit în gândire judiciară, precum și doveacul meu judiciar de pe malul Bahluului și acum recent ajuns pe malul valah al Dâmboviței, am căutat în mod idiot, iartă-mi eufemismul, să dăm lupta așa cum ne-o oferea adversarul, adică în recursul declarat la București împotriva sentinței condamnatoare. Deși am găsit recentă doctrină sovietică și în special o teorie a lui Tranin asupra culpelor, care poate fi folositoare recurentului, formulez oareșicare rezerve asupra rezultatului.

Jurisprudența Cabernetului însă mi-a dat soluția mult căutată: lupta trebuie însă dată la Judecătoria Drăgănești, care se află situată în curul juridic al Dtale, unde pe calea unei acțiuni de revizuire trebuie obținută achitarea recurentului din acest proces.

Deci iată ce trebuie să facă bețiva Dtale făptură.

Să te duci cu preopinental la sus-numita judecătorie, acolo vei contribui punând la contribuție iluzia capului Dtale să-mi scoți o copie de pe cartea de judecată condamnatoare, precum și de pe dispozițiile perceptorului ultragiati zice el și deasemeni de pe depoziția martorului care-l însoțește la acel sechestru judiciar cu prilejul căruia s-a săvârșit așa-zisul ultraj.

Pe temeiul acestor acte care-mi vor arăta materialul probant al acuzării în procesul de ultraj, voi formula la București adică de la București, o acțiune de revizuire pentru a obține revocarea condamnării date de Judecătoria Drăgănești.

Te rog trimite-mi materialul acesta cu cea mai iscusită viteză, devreme ce doresc ca până la 28 aprilie, termen pe care l-am obținut pentru depunerea unor motive suplimentare în recursul de la Curtea 5m să soluționez problema revocării hotărârii date cu suspendare la Drăgănești.

Ai priceput, Bibicule,

Dacă n-ai priceput, bea o damigeană cu 5 litri de vin și vinul îți va compensa insuficiențele cerebrale.

Al Dtale, cu creier deplin și vin la fel,
Ionel Teodoreanu"

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

— de Constantin Tudorache —

Istorie literară

urmare din pagina 12

*

Epigramistului Ion Patriche, autorul volumului „Umorul s-a născut la Vaslui!”

Cu efort, cu tot năduful,
Greu umorul, spui oricui,
S-a născut el la Vaslui...
Dar acolo și-a dat duhul!

*

Epigramistului Constantin Popescu-Berca (Urlați), pentru cartea „Ipostaze”.

În starea-n care vă aflați,
Când lecturați această carte,
Cu epigramele deșarte,
V-a mai rămas, doar să... Urlați!

*

Epigramistului Petru Chira, pentru cartea „Spini clandestini”.
O spun fără echivoc:

Spinii - și așa puțini-
Sunt așa de clandestini
Că n-apar în text deloc.

*

Epigramistului Paul Dumitrescu (medic veterinar), pentru cartea „Proiect de fabricație a vacilor nebune”.

Cu acest proiect bizar,
Scriș cu multă apetență,
Doctorul veterinar
Își dă teza de licență.

*

Epigramistului Ionel Iacob-Bencei, pentru cartea „De la rondel, la duel epigramatic”.

De la rondel la epigramă
E-o cale-atât de lungă,
Că Ionel, de bună seamă,
Nu cred c-o să ajungă!

*

Lui Vasile Larco, autorul cărții „Dincolo de orizont”.

Bani de premii, bani în cont,
Ce-i aduc arginți în pungă,
Este-n stare să ajungă
„Dincolo de orizont”.

*

Lui Florea Ștefănescu, autor al antologiei „Epigrame germane”.

Vă întrebați despre aceste
Ascensiuni pe vârful crestei?
E pentru că, docil cum este,
Traducerea e a nevastei!

*

Unui confrate, ușor surprins că îi voi face un medalion lui Valerian Lică, știind că relațiile dintre noi au fost cam „glaciale”, i-am amintit sfatul lui Chilon din Lacedemona: „Nu vorbi de rău pe cei morți” și un aforism al lui Emil Botta: „Jupânița moarte ne unește, după ce ne desparte”.

SUPRAREALISMUL SAU OCULTAREA PROGRAMATĂ A REALITĂȚII

de Mădălina Paula Ștefan

„Întemnițați în picături de sânge suntem doar niște animale sălbatice, alergăm în orașe fără glas...” - așa încep „Câmpurile magnetice” (primul poem suprarealist) (1919) creat de André Breton în colaborare cu Philippe Soupault. Inaugurat în literatură, suprarealismul îi va atrage pe artiștii celorlalte arte, pentru ca, în cele din urmă, să schimbe radical percepția asupra lumii, care devine „albastră ca portocala” (Paul Eluard). Eveniment istoric total, născut din îmbinarea poeziei cu arta plastică și a moralei individuale cu acțiunea colectivă, suprarealismul a atins o dimensiune comparabilă cu aceea a romantismului și a filosofiei Luminilor, depășind cu mult firavele curente congenere, precum cubismul, futurismul, Dada, constructivismul etc. Pornit să cucerească prezentul, rupând nemilos cu perioade întregi ale istoriei, sau chiar cu actualitatea de ultimă oră, el se poate defini ca vârful de lance al modernității. Polemica sa cu trecutul e sugerată expresiv de perechea fotografie-legendă de pe coperta revistei „Revoluția suprarealistă”, „Arta franceză de la începutul secolului al XX” (ilustrată cu o sperietoare), „Ultimele convertiri” (o mulțime de gură-cască privind cerul), „Noua Cameră” (doi muncitori aplecați asupra unei guri de canal) etc.

Istoria literaturii universale convine că termenul de suprarealism s-a născut atunci când, în 1917, poetul Guillaume Apollinaire, în ultima clipă, chiar înainte de a da la tipar piesa de teatru „Sânii lui Tyresias”, îi schimbă subtitlul din dramă supranaturalistă în dramă suprarealistă. Pe 24 iunie are loc premiera acestei piese, la care participă și scriitorul André Breton, care, apoi va folosi termenul în articolul „Pentru Dada”, publicat în anul 1920, în paginile revistei „Nouvelle Re-

vue française”. De ce s-au raliat Breton și Soupault cuvântului „suprarealism”, când și-ar fi putut foarte bine însuși termenul de supranaturalism? Probabil pentru că cel de-al doilea conotează prea puternic în plan religios, or intenția lor era aceea de a afișa un concept teoretic, doctrinal, cu totul nou. Dar, după cum subliniază Georges Sebbag („Suprarealismul”), ei s-au instalat, astfel, în plin echivoc filosofic, deoarece, dacă suprarealismul își propune să exprime funcționarea reală a gândirii, el se manifestă, atunci, ca idealist în planul cunoașterii și realist în planul ființei.

În cincizeci de ani de experiență, mișcarea suprarealistă din Franța a generat editarea a zece reviste („Literatura”, „Revoluția suprarealistă”, „Suprarealismul în slujba revoluției”, „Minotaurul”, „VVV”, „Neon”, „Medium”, „Suprarealismul”, chiar „Bief”, „Breșă”, „L’Archibras”); cu excepția „Minotaurului” (1933-1939), niciuna nu a rezistat mai mult de cinci ani. Apărute în succesiune, ele reprezintă, evident, o schimbare de etică aplicată unui fond de principii egal cu el însuși. Fenomenul traduce însă frământările interioare ale afinilor grupării ori mutațiile produse în societate.

Chiar cu un an înainte de editarea „Noi Reviste Franceze”, în 1919, începuse să apară periodicul „Litterature”, al cărui titlu clasic trebuia să sugereze, în intenția creatorilor lui – adică Breton, Aragon, Apollinaire și Soupault – o situație ironică față de tradiția literară. Această revistă va deveni tribuna suprarealismului care tocmai se naștea. În jurul lui Breton, Aragon, Apollinaire și Soupault se adună toți poeții francezi decisi să creeze un nou limbaj, grupați într-un laborator de creație colectivă ce proclamă subconștientul și visele nocturne ca sursă principală a artei. Suprarealiștii pornesc la cucerirea dimensiunii magice a universului, pe care se străduiesc să îl producă ajutați de poezia care se ascunde în cuvintele și imaginile asociate liber.

Înrudit îndeaproape cu dadaismul revoluționar, arhaic, al cărui obiectiv anunțat era distrugerea „sertarelor din creier și din sistemul social”, suprarealismul primește ca moștenire caracterul lui scandalizator și instigator. Totuși, în timp ce dadaiștii aspiră să desființeze societatea și limba, suprarealiștii caută, cu ajutorul automatismului psihic și al altor experimente literare, noi mijloace de expresie și, mai ales, realizarea unei revoluții mentale.

Revista „Revoluția suprarealistă”
sursa foto: www.wikimedia.org

PARCĂ AR FI AZI

cules de Constantin Dobrescu

Citind colecția ziarului independent „Virtutea”, care apărea la Ploiești între anii 1919 și 1940, constatăm că ziaristii de la această publicație erau documentați încă de pe atunci asupra... „situațiunii” din anul 1991. Din citatele pe care le-am ales, n-ați crede și dumneavoastră la fel?

La rubrica „BAROMETRUL ÎN 1921”: „O furtună cu nori negri amenință să se dezlănțuie asupra guvernului. La „Cornul Caprei”, zări senine pentru național - țărăniști. La Lupiști, apă de ploaie”. (Ginerele Ionel)

La rubrica „CARTEA POLITICĂ”: „În politică se joacă o mare carte. Cartea dragostei de... guvernare”.

La rubrica „MOFTOLOGIA 1930”: „Maiestate, poporul n-are pâine” și împărăteasa răspunde: „Dacă n-are pâine să mănânce cozonac”. Același lucru se petrece la

noi, în timpul de față. Domnilor politicieni, poporul înoată în sărăcie. Să citească și el interviurile noastre și scapă de sărăcie. (Sulea Spătaru)

La rubrica „MANEVRELE DE TOAMNA 1933”: Frontul politic: Bombardamentul se desfășoară asupra guvernului Vaida. Concentrări de rezerve. Liberalii duciști au ieșit din rezervă. Armament vechi cu ghiulele fără focoare. Averescanii n-au rezerve. Iorgheștii, fără cadre active. Lupiștii tabără cu gloanțe asvârlite în vânt. Liberalii georgiști, șarja trecătoare. Unioniștii, în recrutare de ostași. Gogiștii, într-un aeroplan. Despre restul partidelor nu se știe nimic de temut. Nimic nou pe frontul de palavre. Guvernul și-a întărit poziția. Stăpâni pe teren.

UN DOCUMENT INEDIT DESPRE ACTIVITATEA POLIȚIEI

de Constantin Dobrescu

După asasinarea fostului prim-ministru I.G. Duca, dar și ca urmare a intensificării activității partidelor de extremă dreaptă, finanțate de Germania hitleristă, precum și a comuniștilor de nuanță cominternistă, organele de poliție analizând atât propriile slăbiciuni, cât mai ales lipsa de personal, au trecut la reorganizarea activității și la mărirea efectivelor poliției, pentru a face față situației. Documentul pe care-l prezentăm relevă acest lucru ca și colaborarea dintre Poliție și Jandarmerie. Raportul pe care-l dăm publicității este adresat prefectului județului Prahova, deoarece conform legilor de atunci șeful poliției era subordonat prefectului.

13 februarie 1934

Nr. 220

Domnule Prefect,

Ultimele evenimente (asasinarea lui I. G. Duca - n.n.) au impus o cât mai mare atențiune asupra extremiștilor de dreapta și de stânga. Pe lângă măsurile ce am luat, în urma ordinelor primite a implicat și implică, în mod continuu supravegherea membrilor din aceste organizații, pentru a nu fi surprinși, precum și luarea de măsuri spre a preveni orice acțiuni ce ar intenționa să comită contra ordinii și siguranței statului. Cu numărul restrâns de personal și informatori față de populația municipiului care numără până la 90.000 locuitori cum și de a exercita supravegherea a 400 membri din Garda de Fier și a 200 comuniști, cu cei doi informatori de la biroul siguranței nu putem să mai corespundem nevoilor actuale.

Avem nevoie de informatori în toate organizațiunile și ramurile de activitate și pentru ca să desăvârșim complet îndatoririle și măsurile ce trebuie să executăm și a ne lua răspunderea. Vă rugăm să binevoiți să interveniți să ni se mai aprobe recrutarea a încă trei informatori, a căror diurnă să fie minimum de 2000 lei strict necesari.

În ce privește pentru preîntâmpinarea oricăror acțiuni de violență, acum cu starea de asediu, avem îndeajuns constatarea că starea de asediu se va ridica, propunem concursul jandarmilor și armatei. Dacă însă ca Legiunea Mobilă de Jandarmi să fie în permanență în garnizoană, cum și de a ni se mări numărul gardienilor cu încă 50, sau numirea funcționarilor la birourile respective, pentru a trece la front cei 60 gardieni publici, pe care în prezent îi întrebuințăm la remiterea citațiilor, executări de mandate de aducere și de arestare, la urmărirea infractorilor, circulație și biroul controlul străinilor.

Vă rugăm să binevoiți a aprecia că aceste nevoi trebuiesc completate pentru ca serviciul să nu sufere. Chestor, Șeful biroului Siguranței Domniei Sale, Prefect al județului Prahova

CONCURSUL NAȚIONAL DE PROZĂ SCURTĂ „I.L. CARAGIALE”

EDIȚIA A XV-A

Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești a organizat, în perioada 1-14 mai 2018, cea de-a XV-a ediție a Concursului Național de Proză Scurtă „I.L. Caragiale”, competiție adresată liceenilor înscriși la cursuri de zi. În cadrul acestui concurs, juriul, compus din prof. Mădălina Paula Ștefan – președinte, prof. referent Gelu Nicolae Ionescu – membru, prof. Iulia Dragomir, a decis acordarea următoarelor premii: MARELE PREMIU: Zett Ana, C.N. „Mihai Viteazul”, Ploiești; PREMIUL I (ex-aequo): Cojocar Bianca Alexandra, C.N. „I.L. Caragiale”, Ploiești, Ivan Marina Mădălina, C.E. „Virgil Madgearu” Ploiești, și Țibuleac Alina Violeta, C.N. „Petru Rareș”, Suceava; PREMIUL AL II-LEA (ex-aequo): Mogoș Daria Ana-Maria, C.N. „Al. I. Cuza”, Ploiești, și Podărelu Miriam, C.N. „Petru Rareș”, Suceava; PREMIUL AL III-LEA: Iorga Iulian, C.E. „Virgil Madgearu”, Ploiești; MENȚIUNE I: Stan Maria-Magdalena, C.E. „Virgil Madgearu”, Ploiești; MENȚIUNE II (ex-aequo): Arcip Denisa, C.N. „Petru Rareș”, Suceava, și Radu Diana Gabriela, C.N. „Al. I. Cuza”, Ploiești. Sponsorii evenimentului au fost APA NOVA și CORA, cărora le mulțumim.

Bianca Alexandra Cojocar

- Data și locul nașterii: Ploiești, 23 martie 1999
- Elevă la C.N. „I.L. Caragiale”, Ploiești, clasa a XII-a, filologie-franceză
- publicist la: Revista „Atitudini” a Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” Ploiești,
- Curierul Liceului „I.L. Caragiale”, „Prahova eroică” proză publicată în Antologia Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale”, „Șapte bilete”, 2016, respectiv „Certitudini și posibile promisiuni”, 2017
- poezie publicată în Antologia Concursului Național de Poezie Blaj, ediția a XVI-a, 2016
- eseu publicat în „Mărturisitori de credință și făuritori de cultură”, simpozionul județean al profesorilor de religie prahoveni, Măneciu, 2016
- marele premiu, Concursul Național de Poezie „Iulia Hașdeu”, ediția a XIII-a, noiembrie 2015
- premiul al III-lea, Concursul Național „Ocroțiți de Eminescu”, ediția a XVI-a, ianuarie 2016
- premiul al II-lea, Concursul Național „Melchisedec Ștefănescu”, ediția a XVI-a, mai 2016
- premiul I, Concursul Județean „Flori în Grădina Ortodoxiei”, mai 2016
- premiul al III-lea, Concursul Național de Poezie „Iulia Hașdeu”, ediția a XIV-a, noiembrie 2016
- premiul I, Concursul Național de proză scurtă „I.L. Caragiale”, ediția a XIV-a, mai 2017
- premiul al III-lea, Concursul Național de Poezie „Iulia Hașdeu”, ediția a XV-a, noiembrie 2017
- premiul II, Concursul „Lire en Fête”, secțiunea Traduceri franceză, noiembrie 2017
- premiul II, Gala Atitudini 2017 Ploiești
- mențiune, Concursul „Lectii cu Nichita”, secțiunea Traduceri franceză, martie 2018
- mențiune, Olimpiada Județeană de Geografie, 2018

Alexandra

– fragmente–

Era o zi geroasă de februarie când Alexandra și Renata urcau scările restaurantului „La Plăcinte”. Decorul tradițional, muzica populară, mirosul de curățenie animară simțurile fetelor.

– Ahh, mirosul ăsta, îmi aduce aminte de majorat, spuse Alexandra visătoare.

– Doamne, ce vremuri, anul majoratelor. Și mirosurile astea au o capacitate extraordinară de a-ți trezi amintirile, chiar și cele pe care le-ai uitat. Senzațiile olfactive și subconștientul, adu-ți aminte, că sunt surse importante de inspirație pentru poeți, spuse și Renata făcând discret cu ochiul Alexandrei.

Intrară în sala cu mese a localului. Un noian de amintiri izbi inimile poetelor și le strânsă într-o nostalgie insuportabil de plăcută. Ferestrele imense ofereau priveliștea unui oraș învăluit în ceață; o noapte tăcută și tainică se lăsa peste

te blocuri, oameni, parcuri, peste fa-
rurile mașinilor ce deveniră incandescente, și peste turnul halelor ce își aprinse ceasul, aducând aminte bețivilor ce ies noaptea din birturile murdare că timpul trece și moartea îi caută.

Tinerele aleseră o masă lângă geam.

– Uită-te la orașul ăsta, cum să nu-l iubești, dom’le? spuse Alexandra revoltată, cu un soi de umor în glas.

– Vrei să spui „cum să nu iubești un oraș noaptea?”, îi întoarse Renata replica cu aceeași notă de umor. Garçon, două pahare de vin roșu dulce, la masa trei!

În vreo două minute, un tânăr uscățiv, cu puternică asimetrie facială se prezentă elegant cu o carafă și două pahare.

– Hai să ciocnim cu orașul un pahar de vin. E tot ce ți-ai putea dori după o ședință de cenaclu, constată Renata.

Alexandra ridică satisfăcător colțul buzelor, fiind încântată peste

măsură de decizia fulgerătoare a prietenei sale.

– Noroc cu ieșirea asta. Când m-ai invitat, am simțit așa cum viața are din nou sens, mărturisi Alexandra. Cred că dacă mă duceam acasă „poetul de pe Zamora” chiar murea. Am avut o săptămână teribilă, compusă doar din studiu pentru bacalaureat, câte un strop de inspirație pe care abia îl notam în jurnal, mai pictam, mai vizionam un film. Cel mai interesant e că întregul fundal sonor era vocea bunicii zicându-mi să rămân fecioară până la căsătorie, să nu plec în străinătate la studii și că dacă îmi doresc atât de mult să călătoresc, să o fac doar cu soțul de mână.

Renata izbucni în râs. Alexandra se apropie de ea, privind-o adânc în ochi. Îi șopti:

– Asta a fost doar o introducere. Am să îți arăt ceva ce m-a pus mult pe gânduri și, jur, că nu știu ce conexiune bizară încă mă leagă de el de am dat de această informație.

Își strecură mâna în poșetă și scoase iute un ziar sub privirile nelămurite și ușor pierdute ale Renatei.

– Uite aici, ultima pagină, arată ea cu același glas scăzut.

Pentru un moment, își furișă fugitiv atenția către cuplurile de la celelalte mese. Reveni:

– Nu de alta, dar dacă o să pomenesesc prea tare numele domnului avocat Ivanov, tot norodul ăsta o să știe despre cine vorbim. Citește-l și spune-mi ce părere ai.

Renata se cufundă în tăcere, sorbindu-și din când în când vinul. Alexandra o contemplă și îi simțea senzualitatea aceea debordantă. „Ce frumoasă e când citește și bea vin”, gândi. Bărbia i se rezemă în palmă, așteptând un verdict de pe partea opusă a mesei. Vinul îi întărea aptitudinile oratorice și trezea poetul sterp din ea. Iubea rarele ocazii când se desfăta cu alcool rafinat, când cuvintele se împleteau în discursuri filosofice interminabile, iar când apusul îmbrățișa sublim orașul, oferindu-i un sărut de noapte bună. Oamenii se retrăgeau la culcare, însă poezii rămâneau de vorbă cu luna, cu stelele, cu Dumnezeu și cu infinitul nevăzut din care reușeau să smulgă câteva idei pe care le așterneau pe hârtie.

– Dar fii atentă cum începe, remarcă Renata. Când citeam, parcă îți auzeam ție vocea: „Sunt momente în viață în care, indiferent cât de mult îți dorești ceva, sau cât de profunde, pline de lacrimi și de disperare sunt rugăciunile tale, Dumnezeu alege o cale diferită. Iar în mijlocul acelei dureri, te surprinzi punându-ți aceeași banală întrebare: «De ce? De ce tocmai mie?»”. E incredibil cât de mult poate băia-tul ăsta să îți semene.

– Știu, și asta m-a ruinat. Aproape că dimineața, după ce mă spălam pe față, priveam în oglindă și nu mă mai vedeam pe mine, îl vedeam pe el.

O licărire plină de sinceritate se aprinse în ochii Renatei în timp ce o asculta pe Alexandra. Înțelegea fiecare bucată din existența ei, toată dedicația cu care scria poeme unei ființe ce nu i-a întors aceleași sentimente și toată stupiditatea acelei iubiri inocente. Ar fi înțeles-o și dacă ar fi comis cea mai josnică faptă, și dacă ar fi săvârșit un păcat capital. „Păcatele sunt scuze pentru artiști. Noi nu picăm în patimi precum o fac

oamenii de rând, picăm în patimi pentru a ne sustrage realității. Dacă bem, ne pansăm astfel durerile și ne umplem golul din suflet”.

– Știi ce mi se pare culmea la articolul ăsta? Cum se poate ca o familie atât de bogată să solicite ajutorul financiar al oamenilor, doar pentru a-și satisface un moft? Am înțeles, problema de la mijloc e delicată: e vorba despre o mama care a murit de cancer și care a lăsat în urmă o familie îndurerată. Dar tu, frate, tu să scrii într-un articol că îți dorești o barcă în memoria măică-tii, cu care să te plimbi în insulele grecești, și pentru asta să ceri ajutorul oamenilor? Adică la câți bani ai, dom'le, să nu îți permiti să ți-o cumperi singur? E abominabil...

[...]

– Abuzurile oamenilor bogați continuă, afirmă Alexandra râzând. Dar tu știi ce ar fi și mai culmea și mai abominabil? Că eu, dacă aș avea ăia 30.000 de lire, jur că i-aș pune lui în cont. Îți dai seama să te trezești într-o dimineață cu 30.000 de lire mai bogat?

Amândouă râseră.

– E incredibil cât de prostălai devenim când ne îndrăgostim, încuviință Renata dându-și ochii peste cap, vizibil amuzată de situație. Sau cât de artistici, cât de sinceri. Se încadrează aici două categorii de oameni: cei îndrăgostiți, cum ești tu acum, și cei bolnavi, care știu că nu mai au mult de trăit. Când am fost să-mi vizitez tatăl internat în spital, am auzit niște replici care m-au marcat. Era un om bolnav care, ducându-se să fumeze, a spus: „Mă duc să mai îmi aprind o lumânare”. Pe altul l-am auzit: „Pereții sunt învâluți în alb și numai în sufletul meu este doliu”. E incredibil cât de multe lucruri poți vedea într-un spital și e spectaculos felul în care oamenii se schimbă atunci când sunt bolnavi. Își acceptă finitudinea, îl acceptă pe Dumnezeu și încep să-și aștepte cu minți moartea.

– Sunt anumite lucruri în viață, aparent insignifiante pentru foarte mulți dintre noi, care îți marchează existența, pe care, pur și simplu, nu le poți uita. Savatie Baștovoi dă un exemplu într-una din cărțile sale: povestea unui sfânt egiptean de prin secolul al IV-lea care, vreme de zeci de ani, a fost chinuit de o amintire. Era chipul unei tinere

negrese care aduna spice, pe care el o văzu în copilărie în timp ce mergea spre oraș. Tu îți dai seama: o amintire, un chip care să te bântuie atâta timp! E ceva ce ar întrece orice imaginație umană: să fii părtaș la momente banale, însă care au puterea să te schimbe, să te facă să pici într-o meditație adâncă, să te apropie mai mult de tine însuși și de Dumnezeu. Apropo de asta, aseară am venit cu maică-mea de la Valea Călugărească. Am mers cu mașina pe întuneric, am văzut apusul și explozia de purpuriu la orizont, urmată de apariția unor tainice luminițe galbene. Luminițele acelea se aprindeau precum ideile mele când scriu și precum gândurile mele pentru Victor în nopțile cu insomnii, iar Rafinăria Teleajen nu mai era o fabrică de petrol, era plină de lumini, era o fabrică de idei poetice. Când o să îți iei carnetul de conducere, o să mergem pe podul acela de la ieșire din Ploiești și o să admirăm rafinăria noptea. O să luăm luminițele acelea și o să ni le punem în suflet ca să ni se mai lumineze gândirea și să avem mai multă inspirație. Poate o să găsim inimi frânte aruncate pe asfalt; o să luăm bucăți din ele și o să le alipim inimii noastre, și ea tot sfâșiata de atâtea doruri și nostalgii. Oricum, să mergi noaptea cu mașina, ascultând blues, fumând, cu mâna aplecată peste geamul deschis, observând din când în când luminile acelea, e chiar ceva unic, artistic, inspirațional, nici nu găsesc un epitet adecvat pentru a descrie senzația.

Precum luminile din depărtările solitare ale nopții, în ochii Renatei se aprinseră niște licăriri. Asculta concentrată, cu multă plăcere, absorbea vibrațiile Alexandrei și le convertea într-o energie inepuizabilă pentru creație. Scoase caietul cu poeme și începe a nota câteva idei, după care continuă discursul prietenei sale:

– La fel de mult m-a impresionat și pe mine un loc, e chiar locul meu preferat din orașul ăsta: cimitirul din nord. Prima dată am fost cu mama acolo, eram mai mică. Îți dai seama ce mai plimbare? Să fii cu părintele de mână într-o zonă funestă, să privești mormintele, să fii dintr-odată atât de sigur că îți este venit să ajungi și tu acolo. M-au impresionat cel mai mult cavourile:

enorme, cenușii, reci. Chiar și acum, după atâta timp, când am ocazia să mă duc prin nord, trec neapărat și pe la cimitir. Nu mă pot sătura de cavouri.

– Doamne, parcă ai fi Bacovia când a văzut cavourile Sturdzeștilor și a compus „Plumb”. Când eu zic întruna că viața imită arta, dar nimeni nu mă ia în seamă...

– Băăăi, și era acolo un cavou cu Iisus plângând. M-a atins nespus imaginea aceea. Și, mult mai mult de atât, tu realizezi câtă cheltuială e pe capul acelei familii, doar pentru un om mort!? Cât trăim, nu suntem în stare să avem grijă de sufletele celor dragi, dar când mor, nu știm ce condiții care mai de care mai pretențioase să acordăm trupului.

– Nouă, scriitorilor, ne trebuie escapade d-astea prin cimitire, spitale, să mergem la miezul nopții pe mijlocul unei șosele pustii. Așa poate ne vin ideile mai repede. Eu, oricum, abia aștept să plecăm la capitală. Poate o să stăm împreună la cămin, o să bem vin și o să scriem. Și îmi doresc ca atunci când o furtună o să lovească orașul, să ne luăm bicicletele și să ne dăm cu ele prin ploaie.

– Și știi cum să fie după aceea procesul de creație? Cum zicea un coleg de-ai mei de la teatru: „Odată cu cuvintele, să iasă și viscerele și măruntaiele”, țină Renata să adauge, râzând, păstrând încă licărirea aceea în privire.

Asemenea Renatei, Alexandra immortaliză câteva din vorbele de duh ale serii pe o foaie smulsă din jurnal.

– Cred că dacă am putea să facem un scurtmetraj cu tot ceea ce am discutat până acum, am intra în finala Festivalului de Film de la Cannes, spuse Alexandra pironindu-și prietena cu privirea. Continuă să scrie, simțind aburii alcoolului mai tari ca niciodată.

– Scrii frenetic, se auzi vocea Renatei.

Fetele râseră zgomotos. Amețea ce le cuprinse era dulce și plăcută, la fel ca și noaptea ce se așternea peste oraș. În înălțimile cu contraste de violet închis zburau gândurile fetelor.

– Nu-i așa că în seara asta cuvintele mele ți-au pătruns în suflet precum cuțitele?

Alexandra zâmbi și o privi lung; răspunsul era evident.

[...]

– Să ne mai bucurăm de viață până nu vine războiul ăla nenorocit, zise Alexandra.

– Nu trebuie să vină niciun război. Războiul este deja în noi.

II

Plecarea la Chișinău i se părea că e ultimul lucru pentru care ar mai trăi. Era un vis născut într-o seară de toamnă. Era un telefon și o conversație între ea și Dumitra, o conversație în care glodul Moldovei nu mai era o mizerie, era reîntoarcerea la origine.

– Dumnezeu, visul ăsta e precum o sculptură pusă pe un piedestal. Nu l-aș putea atinge decât dacă am permisiune. Ma tem de mama...

Alexandra vorbea în timp ce picta. Vocea Dumitrei din telefon îmbinată cu actul acela nobil de a-și plimba pensula grațios pe șevalet, era o adevărată formă de terapie. În mijlocul colapsului ei psihologic, familial și material, îi mai rămăsese o singură scânteie de bucurie: ea cu Dumitra la Chișinău. Spera ca aceea scânteie să se aprindă și să facă un foc. Enorm. Să-i ardă pe toți aceia care îi vor pune piedici, care îi vor lua visurile inocente și le vor târî prin noroi și care vor îndrăzni s-o întrebe ironic: „Aaah, pleci la Chișinău !?”. Iar ea le va răspunde rece și mândră: „Da, și în curând și la Moscova”.

La capătul celălalt al firului ce se termina tocmai în Anglia, la Colchester, Dumitra suspina de fericire:

– O să plecăm, iubita mea, o să fie bine. Spune-i mamei că pleci cu liceul, nimic mai mult, ești majoră, pleci cu banii câștigați pe poezii. Eu am aplicat de curând pentru practică în Statele Unite. Dacă voi fi admisă, îmi voi trăi visul american printre sticle de Jack Daniel's și ritmuri western. În țara nu am să mă mai întorc. Singura noastră șansă rămâne vacanța de Paști și Chișinăul. Te rog, fă eforturi, vorbește cu mama, ia-o de mână și privește-o adânc în ochi. Spune-i: „Mamă, sunt un biet poet. Nu îți cer prea multe. Lasă-mă doar să plec la Chișinău. Uite, nici nu am terminat liceul și plec pe banii mei”.

Dumitra vorbea cu însuflețire, ca în momentele în care juca pe scena

teatrului. Uneori simțea o afectivitate și o emoție atât de puternice din partea Alexandrei, încât nu i se mai părea că mesajul este transmis unei singure persoane, ci unui public întreg. Alexandra încuviința. Își aducea aminte de reacțiile părinților la dorința ei din copilărie de a deveni un scriitor celebru. Era spre sfârșitul școlii generale când, participând la o competiție literară națională, fusese nevoită a scrie asupra contactului ei cu lumea cărților. Cu câteva coli de hârtie, cerneală și multă inspirație, se puse a scrie apăsător despre destinul ei maturizat precoce între cărți și visuri mărețe. Scriind, căutând procedee complexe de expresivitate și de redare a imaginilor stilistice, se vedea dintr-o dată un scriitor cu numele trâmbițat pretutindeni. Era un constructor de limbaj, un alchimist verbal, un fenomen cultural cum nu se mai pomenise de la Nichita încoace.

Erau zile în care nu o vedeai ieșind din camera cu tavan înalt. Se contopise cu ceea ce scria, se așternea singură pe hârtie. Până când tatăl intră, ușor amețit de aburii alcoolului, și luă brutal foile scrise cu migală. Alexandra încremenise.

– Să-i ia dracu pe toți proștii ăștia despre care scrii, altceva nu găsești de făcut, copil prost...

Toată acea lume fantastică în care Nietzsche, Nichita, Tolstoi se plimbau pe câmpurile cunoașterii absolute fusese distrusă cu câteva vorbe. Alexandra, care se închipuia un geniu inadapdat ce avea să revoluționeze literatura, nu era decât copilul lui Gheorghe, copilul cu complexe psihice, cu ochelari cu șase dioptrii, cu tot amalgamul acela de cuvinte nespuse pe care-l mărturisea doar hârtiei. Lacrimi fierbinți îi inundau obraji palizi. Se întoarse către ușa lăsată întredeschisă de tatăl său, iar toată ura ghemuită-n sufletul inocent erupse:

– Am să ajung departe, nenorociților, o să vedeți voi!

Ani mai târziu vorbea la telefon cu Dumitra. În tot acest timp alergase spre visuri, iar visurile veneau și ele spre ea. Se îmbrățișară, și deveni astfel scriitor.

RADU COSMIN: VREMURI BIBLICE!

de Traian D. Lazăr

În prefața volumului *Pagini de pribegie. Exodul*, Editura H. Steinberg, 1919, autorul, Radu Cosmin, precizează: „Am început a scrie aceste pagini în cele mai negre zile din câte i-au fost date Țării și neamului nostru. Le-am sfârșit în cele mai luminoase clipe, când marea noastră Crăiasă și gloriosul nostru Rege, în fruntea vitejilor noștri și a bravelor noastre armate aliate, intrau pe sub arcurile de triumf în capitala României Mari”.

La izvorul comentariului nostru se află vocația de colecționar a domnului conf.univ. dr. Alexandru H. Popa, care ne-a pus la dispoziție cartea menționată. Cumulând multiple vocații precum un renescentist, vocații științifice (matematician, inginer) și vocații umaniste (istorie literară, poezie), domnul conf.univ. Al. H. Popa este un pasionat colecționar de carte veche, pe care o depistează mai rapid decât alții, fiind norocos (zic, eu), folosind un algoritm matematic (zice, dumnealui) și pe care o pune cu generozitate la dispoziția „nevoiașilor”. Îi aducem, și pe această cale, mulțumirile noastre și îi urăm să-i țină Cel de Sus obiceiul!

Volumul cuprinde trăirile autorului, de la evacuarea Târgoviștei sub amenințarea înaintării inamicului, care va ocupa Oltenia, Muntenia și Dobrogea, până la 10 noiembrie 1918 când „Iași, cetatea sfântă a Moldovei, de unde au pornit totdeauna ideile și faptele generoase, a dat semnalul cinstirii eroilor”, în persoana generalului Eremia Grigorescu, fapt ce a premers intrarea triumfală a trupelor române în București.

Profesor de franceză la liceul din Târgoviște, Radu Cosmin (pseudonimul literar al lui Nicolae Tănăsescu), a părăsit Târgoviștea la 15 noiembrie 1916, având șansa să fie luat ca aghiotant de către colonelul doctor I. Mumuianu, comandantul trenului spital de etape nr 2.

Ca într-o compoziție muzicală pe tema Furtuna, volumul debutează cu descrierea stării sufletești a locuitorilor orașului Târgoviște, frământați de primele rafale ale vântului plecării. În propoziții scurte, autorul redă înfripirea îngrijorării în sufletele oamenilor: „Evacuarea! Cuvânt ce tremură de mult, în surdină, pe buzele tuturor. Spaima, și, parcă, sentința de moarte a bietului cetățean”.

Spaima târgovișteanului se hrănea din realitatea evacuării altora, a locu-

itorilor Olteniei și Munteniei de vest. „De atâtea zile în șir îi trec pe sub ochi, în nesfârșite convoiuri, trăsură, cupeuri, camioane, automobile, căruțe, care cu coviltir sau descoperite, cu munți de bagaje chinuite deasupra cărora stau vârâți unul într-altul, stăpâni, slugi și animale ...”

Venise timpul să se hotărască și el. „Un singur gând îi arde pe toți: să plece? Sau nu?” Cei care au copii mici, cei pe care necunoscutele evacuării îi impresionează, se decid să rămână gândind că „de bine de rău, în casa lor au un culcuș, un adăpost de ploaie, poate un stânc de lemn în curte, și o cămară, de-cu toamna, pentru iarnă”. O analiză psihologică bine înregistrată de autor, căci respectivii nu suportaseră încă manifestările bunului plac al inamicului. Și apoi, ei urmau dispoziția guvernului, care nu voia retragerea întregii populații din teritoriul, ce urma a fi ocupat. Cei rămași, reprezentau și apărau, poate fără să o știe, dreptul istoric al neamului asupra teritoriului.

Cei ce s-au hotărât să plece, și-au limpezit afacerile cu lumea: și-au plătit datoriile, și-au vizitat rudele ce rămăneau în oraș, și-au luat rămas bun de la locurile dragi, și-au făcut testamentul: „Cine știe, câți din cei plecați se vor mai întoarce!”

Modest și rezervat, autorul nu-și exhibă îngrijorările și deciziile. Vibrează totuși, atins de aripa nostalgiei, când dr. Mumuianu îl anunță că vor pleca. „Te voi părăsi, deci, dulce cuib de patriarhale visuri, Târgoviște! Nu voi mai trece, în plimbările mele de după amiază, podul cel mare și frumos de peste Ialomița, ca să admir panorama munților profilați pe pânza cerului tău multicolor - mai ales către asfințit. ... Cuibul meu! L-oi mai revedea, oare? Ce voi mai găsi din el?...”

Apropierea furtunii tulbură nu doar conștiințele și tabieturile oamenilor, ci și mediul ambiant în care evenimentul principal este acțiunea echipelor științei distructive a aliaților englezi și francezi având misiunea de a nu lăsa în mâna inamicului nimic din ceea ce i-ar fi de folos: rafinării, sonde, mori, depozite de cereale, etc. „Azi, e rândul fabricelor de spirt și rafinăriilor de petrol din marginea orașului nostru”, scrie Radu Cosmin, cu o zi înaintea plecării din Târgoviște.

Pentru cititor, volumul său are valoare literară, dar servește și ca sursă istorică. Iată relatarea sa asupra modu-

lui de aruncare în aer a unei rafinării: Au desfăcut din cuiele lor formidabilele capace de oțel (ale rezervoarelor), au săpat sub rezervoare și între ele șanțuri largi în care s-a scurs mare parte din fluidele inflamabile; capacele vor sări ușor în aer, întregi, fără a fi zdrumicate; pereții se vor topi ca niște pături de ceară, fără să se sfarme în milioane de schije omorâtoare. Militarii au oprit orice încercare de apropiere de rafinării. „...Pământul se cutremură deodată, urechile asurzesc și oamenii se clatină. Munți de clăbuci albi s-au înălțat cu furie spre catapeteasma cerului, clăbuci albi de benzină sau negri de petrol, după care suie fantastici balauri de flăcări, cu încolăcături roșii, galbene și albastre. Unul după altul, capacele de oțel sar în aer, plutesc în zguduitoare simfonie, și, după ce au suierat câteva clipe în văzduh, cad cu un geamăt surd și greu la picioarele scheletului ce mai rămâne din cușca de fier a titanului”.

A doua zi, 15 noiembrie 1916, autorul părăsește orașul Târgoviște, cu trenul sanitar. Vălvățiile pojarului de ieri își continuau dansul și se aștepta aruncarea în aer a altor depozite (bazine) de petrol. ... Ne depărtăm lăsând în urma noastră bătrâna capitală a Munteniei zbătându-se în chinurile spaimei de Apocalips, profilându-și siluetele bisericilor și caselor pe o pânză de cer, jumătate de sânge, jumătate de catran.

Trenul „Spital de Etape 2”, era format din 21 vagoane, fiecare cu specializarea sa. Erau vagoane pentru răniții și bolnavi, un vagon clasa a doua pentru doctori și sanitari, un vagon etuvă pentru deparazitare, un vagon spălătorie, un vagon bucătărie, un vagon cu provizii, un vagon cu căruțe și trăsură de spital, un vagon cu cai pentru tracțiunea acestor căruțe și trăsură, un vagon cu boi pentru căratul materialului și proviziilor, un vagon pentru medicamente, instrumente de chirurgie, material sanitar, un vagon pentru personalul de îngrijire a bolnavilor. Încălzirea în vagoane era realizată cu sobe.

Trenului i-au trebuit 24 zile de drum și staționări prin gări pentru a ajunge la Iași, pe 9 decembrie 1916. Pe traseu, autorul a suportat, dar mai ales a văzut dramele/tragediile refugiuului.

DIN ARHIVELE TOTALITARISMULUI

MĂRTURII DOCUMENTARE DESPRE TOMA CARAGIU (II)

de Constantin Dobrescu

3

TEATRUL DE STAT PLOIEȘTI Nr. 972 din 23 martie 1960
Str. Gh. Dimitrov Nr. 13
Telefon 2074-1278-3173
Către,
MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI CULTURII
DIRECȚIA TEATRELOR BUCUREȘTI

În fața Arbitrajului de Stat al Capitalei se află spre soluționare acțiunea noastră îndreptată contra Sfatului Popular al Raionului N. Bălcescu, privind restituirea sumei de lei 10.000 lei, luată din contul nostru în anul 1959 pentru preținse daune create prin nerespectarea contractului de închiriere a grădinei de vară – N. Bălcescu – pe timpul de la 1-10 iulie 1959.

În ședința sa din 22 l.c. Arbitrajul de Stat al Capitalei, analizând motivele legale invocate de noi, pentru așa zisa nerespectare a condițiilor contractuale însușește și amână pronunțarea pentru ziua de sâmbătă 26 l.c. pentru a depune la dosarul în cauză adresa M.I.C., prin care ni s-a aprobat deplasarea în București pentru a prezenta spectacole planificate în luna iulie 1959.

Vă rugăm deci a ne elibera o adresă către arbitrajul de Stat al Capitalei, din care să rezulte că nu am obținut avizul dv. pentru prezentarea spectacolelor în București, în perioada 1-10 iulie 1959.

DIRECTOR,
Ss/Toma Caragiu

CONTABIL ȘEF,
ss/D.Marinescu

Se confirmă că Teatrul de Stat din Ploiești a intenționat să se deplaseze între 1-10 iulie 1959 la București pentru o serie de spectacole.

Întrucât teatrul a propus un repertoriu necorespunzător (în propuneri nu figura nici o piesă de actualitate, spectacolele respective se mai jucaseră în București etc.) Direcția Teatrelor nu a fost de acord cu deplasarea la București.

Ss T. Steriade
25.III.1960
2 ex
1 ex.M.I.C.
1 ex.Dosar MD/CH

ARBITRAJUL DE STAT AL CAPITALEI
Dosar Nr.62/960
HOTĂRÂRE Nr.1355
26 martie 1960
Arbitru de Stat: M.Preda
Consultant arbitru: M. Sadoveanu

În ziua de 22 martie 1960 a fost fixat termen pentru arbitrajul litigiului dintre reclamantul Teatrul de Stat Ploiești și pârâtul Sfatul Popular Raion N. Bălcescu Secția Culturală.

Dezbaterile au avut loc conform procesului verbal de ședință, după care a fost amânată pronunțarea pentru astăzi.

ARBITRAJUL

Asupra litigiului de față

Prin acțiunea înregistrată sub Nr. 27409 din 9.XI/1959, reclamantul a cerut ca pârâtul să fie obligat să-i restituie suma de lei 10.000, încasată în mod ilegal/din contul său cu titlu de despăgubiri contractuale pentru nefolosirea localului teatrului de vară „Arenale Libertății” din București pe intervalul 1-10 iulie 1959.

Contractul prevede că în cazul în care Teatrul de Stat pârât, nu va da spectacole în zilele contractate va anunța secția culturală a raionului N. Bălcescu cu 24 ore înainte și va plăti o despăgubire în sumă de 2000 lei, întocmindu-se un proces verbal semnat de directorul, contabilul șef al teatrului și responsabilul „Arenale Libertății”.

Așa cum rezultă, din rezoluția Direcției Teatrelor pusă pe adresa reclamantei nr.977 din 23 martie 1960, Teatrul de Stat din Ploiești, intenționa într-adevăr să se deplaseze între 1-10 iulie 1959 la București, cu o serie de spectacole. Întrucât Direcția Teatrelor a considerat repertoriul necorespunzător, nu a fost de acord cu deplasarea la București.

Așa cum rezultă, din adresa reclamantei Nr. 3216 din 5 septembrie 1959, aceasta a comunicat telefonic pe data de 25 iunie 1959, motivele pentru care nu se mai poate deplasa tov.Ionescu Nicolae responsabilul teatrului de vară „Arenale Libertății” (semnatarul contractului).

De asemenea cu adresa Nr.2342 din 20.VI.1959 reclamanta a comunicat pârâtei rezilierea contractului.

Cu toate astea pârâta – făcând aplicația clauzelor contractuale mai sus citate – încasează din contul reclamantei suma de lei 10.000 cu titlu de despăgubiri (cf. extrasului de cont BRPR Ploiești).

Se observă că încasarea sumei de mai sus s-a făcut de pârât, fără încheierea prealabilă a unui proces-verbal între responsabilul „Arenale Libertății” cu directorul și contabilul șef al teatrului, așa cum prevede contractul încheiat între părți.

În consecință, de vreme ce reclamanta a comunicat pârâtei rezilierea contractului pentru motive de forță majoră, încasarea de către aceasta din urmă, cu titlul de despăgubiri civile a sumei de 10.000 lei, apare cu totul nejustificată, cu atât mai mult cu cât ea nu s-a făcut cu formele prevăzute de contract.

Deci acțiunea reclamantei urmează a fi admisă, iar pârâtul obligat să restituie această sumă de 10000 lei.

De asemenea, urmează a plăti și suma de 150 lei cheltuieli de arbitraj.

Se semnalează ca deficiență în sarcina pârâtei faptul de a fi încasat de la reclamantă o despăgubire nejustificată.

Pentru aceste motive,

HOTĂRĂȘTE:

Admite acțiunea înregistrată la Nr. 27409 din 9 XII/1959

ISTORICUL BISERICII „SFÂNTUL NICOLAE” DIN BREAZA

de Mocanu Georgiana-Alexandra, Mocanu Bogdan Ion, pr. Dobre Gheorghe

Anul trecut la 15 noiembrie s-au împlinit 240 de ani de la ctitorirea și sfințirea bisericii parohiei BREAZA de SUS, cu hramul „SFÂNTUL IERARH NICOLAE” care este un frumos monument istoric al orașului Breaza și totodată una din cele mai valoroase clădiri ale localității.

Locuitorii de demult ai meleagurilor de aici erau organizați după sistemul obștilor sătęști, instituție veche ce a constituit un puternic element de coeziune și apărare a brezenilor. Prin cotoipiri sau prin cumpărări obștea moșmenilor brezeni a fost „spartă” și o bună parte din teritoriul ei a intrat în stăpânirea puternicilor boieri din Mărginenii Prahovei, care au acaparat, cu vremea, toată întinderea până la hotarul cu Transilvania, de-o parte și de alta a râului Prahova. [1]

Biserica „SFÂNTUL NICOLAE” datează din epoca domnitorilor fanarioți (1777), iar înfățișarea sa rustică, armonioasă, e întregită de atmosfera creată de brazii falnici din curte. Ansamblul picturii interioare în frescă, dar și decorațiile exterioare împreună cu acoperișul de șindrilă fascinează orice iubitor de artă veche și bun-gust.

În forma sa actuală biserica s-a ridicat în perioada de după anul 1747 când boierul Constantin Filipescu a vândut Mănăstirii Mărgineni, partea lui de moșie pe care o stăpânea în Breaza. După cele spuse în tradiția locală, biserica a fost construită pe locul unui mai vechi schit de lemn păstrând hramul acestuia. Schitul foarte probabil a aparținut Mănăstirii Mărgineni, iar de jur împrejurul acestuia se aflau niște chilii, a căror temelie încă se mai putea vedea în anul 1960.

Potrivit informațiilor oferite de pisania bisericii actuale, amplasată deasupra ușii de la intrare, ctitorii acestui sfânt locaș au fost un grup de credincioși ai căror nume sunt înscrise în acest document. În dina bisericii se află și astăzi mormintele a doi dintre ctitorii acesteia. [2]

După Constantin Brâncoveanu, în timpul domniilor fanariote straturile sociale nou ridicate deveneau tot mai active în zidirea bisericilor și aveau acum posibilitatea de a-și ridica propriile lăcașuri de cult, dar ctitoriile boierimii mici și mijlocii, ale târgoveților și ale comunităților sătęști sunt însă realizate cu mijloace modeste, tendința de simplificare a plasticii fațadelor se accentuează, iar decorația sculptată este mai restrânsă. [3]

În anul 1798, domnitorul Țării Românești, Constantin Hangerliu (1797-1799) a cumpărat moșia Breaza anulând drepturile localnicilor și prin aceasta și posibilitatea lor de a participa activ la construirea aici a altor lăcașuri de cult, astfel că o nouă biserică la Breaza se construiește abia în 1830 pentru enoriașii din Breaza de Jos.

Biserica „SFÂNTUL NICOLAE” este în formă de navă și are o singură turlă. Pronaosul și naosul formează un dreptunghi căruia i se adaugă altarul în formă de prismă segmentată, având numai 5 din cele 12 laturi. Zidăria este din cărămidă, iar pe un metru de la sol zidul bisericii este îngroșat prin contrafort. Deschizăturile pridvorului au fost închise mai târziu și transformate

în ferestre. Ușa de la intrare în pronaos este încadrată în blocuri lucrate în stil brâncovenesc. Între naos și pronaos, zidul de deasupra este susținut de două coloane puternice.

Potrivit unui articol din Revista istorică din 1924 (nr. 1-3/ianuarie-martie), biserica Sfântul Nicolae din Breaza de Sus a fost restaurată la sfârșitul veacului al XIX-lea între anii 1892-1896 și zugrăvită în frescă de pictorul Manole Diaconu. Inițial pardoseala era din lespezi de piatră așezate la același nivel, pe parcurs însă s-au adus unele modificări. De asemenea, s-au făcut diferite reparații, ultima în 1971 când prin strădania preotului Alexandru Dojan s-a refăcut acoperișul bisericii. [4]

Pictura originală în timp s-a deteriorat și din acest motiv aceasta a fost restaurată din nou între anii 1984-1988 prin strădania aceluiași preot paroh Alexandru Dojan și prin contribuția credincioșilor, iar resfințirea bisericii s-a efectuat în 1990.

La exteriorul bisericii, între brâul de deasupra ferestrelor și cornișă, se însiruie 35 de medalioane cu chipurile Sfinților Apostoli, proroci și îngeri, iar pe fronton se află icoana Sfântului Ierarh Nicolae.

Biserica are bunuri de patrimoniu național (cărți vechi de cult, icoane vechi etc.): Evanghelia greco-română, Apostol tipărit în 1760, un Penticostier și un Liturghier din 1792 și un chivot din metal alb și argint turnat, gravat și cizelat, donat în 1840 de beizadea Scarlat Ghica.

Lăcașul de cult a fost înregistrat în lista monumentelor din 1956 la nr. 2373 (secțiunea arhitectură), iar din 2010 a fost declarat monument istoric pentru arhitectura și pentru pictura interioară și exterioară specifice stilului brâncovenesc (poziția 399, indicativ PH-II-m-A-16367).

Biserica „SFÂNTUL NICOLAE” este situată chiar pe strada principală, în centrul orașului la intersecția străzilor Republicii și Gării. Vă invităm să o descoperiți...

Bibliografie:

1. „Breaza. Geografie Istorie Turism”, Matei Stăncioiu, Emanoil Copăcianu, Editura Sport-Turism, București, 1985.
2. „Protoieria Cămpina. Monografie – Album”, Editura Basilica, București, 2013.
3. „Artă brâncovenească”, Monahia Atanasia Văețiș, Editura NOI Media Print, București, 2010.
4. „Dicționar istoric al județului Prahova”, Mihai Apostol, Editura „Ploiești – Mileniul III”, 2004.

FOCȘANII LA 1909-1912 (XV)

de Constantin Dobrescu

Prinderea banditului Pantelimon.

Toată Moldova era terorizată de banditul Pantelimon și, mai cu seamă, județele Bacău, Neamț, Iași, Putna și Tecuci. El nu omora oameni, doar jefuia pe cei bogați luându-le banii, pe care-i da la săraci, spre a avea cu ce munci pământul. Câtă putere era pe urmele lui, căutându-l! Dar el, apăsarea și dispăsarea, pierzându-și urma, fiind semnalat în alt județ. Și câți alții nu jefuiau în numele lui! A durat cam doi ani până l-au prins, fiind vândut de o femeie.

El era de statură potrivită, dar robust și voinic. Avea vocea groasă, când vorbea era scurt la cuvânt și serios la pronunțat. De aceea, cu oricine vorbea, îi imprima temere și groază. A fost prins, într-o comună aproape de Focșani, unde voia să dea o lovitură la un moșier pe care îl avertizase cu o lună și jumătate mai înainte să aibă banii peșcheș și să nu trângănesc, altfel va fi rău de el, dar acesta nu avusese timp să strângă suma cerută și nu-i dăduse banii. Venise îmbrăcat călugăr, cu barbă mare, mustăți mari, părul împletit și băgat în potcap, mă rog, era în formă. Gazda, ieșind afară seara, s-a uitat la un colț de geam și l-a văzut scoțând revolverele de sub antereu și punându-le sub pernă. Și-a dat seama că nu e lucru curat cu călugărul și a fugit la șeful de post, la primărie, spunându-i. Era ora nouă seara. Primarul, la iușeală, a anunțat pe alți oameni din sat, iar șeful de post, prin telefon, pe șeful de secție. Așa îi spune: -Bagă de seamă, nu fi găscă! Dacă e Pantelimon, să nu-l scapi! Du-te cu cei patru jandarmi ai tăi și somează-l, n-ai ce pierde! Dar înconjoară casa și cu oamenii din sat! Mie să-mi comunici prin oameni și la telefon, dacă e el sau nu!

Pantelimon, văzând că femeia gazdă nu mai vine de afară, trimite o fetișoară a ei de 10 ani să vadă, ce face mamă-sa. Când aude câinii gazdei lătrând și-a dat seama că nu e lucru curat. Și-a tras bocancii în picioare și a dat să iasă afară, dar ușa de la sală era barată cu o fostă lojniță de nuiete pentru prune. O voce de afară îi strigă: -Bade Pantelimoane te predai ori tragem toți patru în

tine? Poți să te uiți și pe geam, e tot satul în curtea aceasta! El răspunde: -Acum, nu! Măine dimineată sunt al vostru! Și stinge lampa. Ei, toată noaptea, au orbecăit pe afară. Au venit și alți șefi de post și de secții, cu jandarmii lor. S-a anunțat și compania de la Focșani și procurorul! La ora șase dimineată, au fost toți, în păr, acolo! Venise și lumea curioasă de prin satele dimprejur, câtă frunză și iarbă.

I-au făcut somațiile legale, au intrat înăuntru la el și l-au scos afară. El începe a râde: -Ce-i asta, domnule procuror? Atâta lume! Na-vă giubeaua mea și potcapul! Nu vă sfințesc acum, am eu timp de voi! Vede și pe boier în mulțime și-i spune: -Uite ce-mi facăștia pentru tine! Cel puțin, ai banii gata să mi-i dai acum? Îmi trebuie! Să vii la Focșani cu ei! Cio-coiul, și așa în mulțime, îngălbenise de frică. Iar mulțimea se uita mirată la Pantelimon, parcă nu mai văzuse oameni ca el.

Toate ziarele de pe acea vreme, Dimineata, Adevărul, Universul, Epoca și altele, au publicat știrea senzațională, cu fotografii, despre prinderea acestui bandit. Unele au publicat ediții speciale cu declarații ale banditului. După ce s-a făcut o mică anchetă, acolo, pe loc, l-au pus legat într-un docar boieresc, cu patru jandarmi lângă el și l-au adus la compania de jandarmi pentru anchetă. Tot orașul era în fierbere, parcă cine știe ce se întâmplase.

A doua zi, m-am dus și eu să-l văd. Curiozitatea m-a făcut! Ajung la poarta companiei. Un jandarm santinelă îmi spune: -Nu ai voie, camarade! Eu îi spun: -Tu nu vezi că eu sunt de la Comenduirea pieței? Atunci, vine un sergent jandarm și intru. -Ce e aici, măi băiete, cu atâta lume la poarta voastră? -Vor să-l vadă pe Pantelimon, de aceea au venit! -De-aia am venit și eu! Unde e? Mă duce spre o cameră situată între dormitorul jandarmilor și cancelaria lor. Pantelimon era singur, se plimba liniștit prin odaie. Un jandarm era santinelă la ușă, altul la geam. Apar și eu la geam. Îi zic: -Noroc, bade Pantelimoane! El îmi răspunde: -Ce fel de noroc, așa legat? Eu îi spun: -Toate-s trecă-

toare! Nu-i nimic! Am crezut că ești un om mai deosebit, de-ți fac atâta reclamă ziarele și vin persoane și din alte orașe să te vadă, dar ești om ca toți oamenii. I-am dat iarăși bună ziua și am plecat.

La poartă se făceau spirite și unii se rugau de majurul de jandarmi să le dea voie să-l vadă. Era și lume bună, în special evrei negustori și evreice. Majuru le dă drumul și intră mulțime în curte. Vine un jandarm și deschide ușa. Pantelimon, când vede mulțimea, iese agitat afară. Mulțimea se îmbulzește, oamenii cad unul peste altul. Evreii strigau: -Oi, oi, au dat Pantelimon peste noi! Ne-am strâmbat de răs, dar ceilalți s-au ales cu spaima pentru toată viața.

L-au mai ținut câteva zile, apoi l-au trimis la București, la Siguranța Generală. După două luni, s-a judecat de formă procesul lui, vreo câteva zile. Au pledat, în apărarea lui, Constantin Mille, directorul ziarelor Adevărul și Dimineata, Stelian Popescu de la Universul, Graur și alți avocați de seamă. L-au achitat. S-a făcut colectă publică prin ziare și, din donații, s-a strâns o sumă frumoasă, de și-a făcut și el casă, și-a luat pământ și vite pentru muncă, cu obligația de a nu mai face banditisme. Până în timpul războiului mondial, a fost om cumsecade. Începând iar, a fost împușcat mortal. Năravul din fire, n-are lecuire!

La 8 noiembrie 1912, eliberarea mea din armată.

Încet, încet, timpul a trecut, cu rău și cu bine. Dar așa-i viața, trebuie să le petreci pe toate, ce-ți sunt scrise de a întâmpina în decursul anilor. Dar fericire, eu n-am aflat în această viață timp de șapte decenii! Chiar dacă a fost ceva, cândva, nu a fost decât scânteia unui fulger trecător, o secundă de scurtă durată și aceasta a dispărut în abisul nesfârșit al tuturor. Acum nu mi-a mai rămas altceva decât mângâierea sufletului acestui corp chinuit în viață și credința. Cu aceasta biruiști totul în viață, găsind pacea și liniștea sufletească.

continuare în numărul viitor

PRIETENIA

prelucrată de Emilia Petrescu

În data de 24.04.2018, s-a desfășurat în cadrul activităților Universității Populare Dimitrie Gusti a Casei de Cultură I.L. Caragiale a Mun. Ploiești, la Colegiul Național Mihai Viteazul, activitatea „Creativitatea, exercițiu practic de dezvoltare a creativității prin scriere cu tema – Prietenia”. Activitatea a fost susținută de dna. psih. Emilia Petrescu, la clasa aVI-a E, prof. diriginte dna. Camelia Podeanu și s-a finalizat cu elaborarea unui poem al clasei, pe care avem plăcerea să vi-l prezentăm în cele ce urmează.

Poem cls. a VI –a E, Prof. Camelia Podeanu.

*Prietenia, cufăr de emoții, sentimente și secrete
Cel mai valoros lucru ce-l poți avea!
Prietenii tăi sunt o familie largă
Tu, dragul meu, fii prietenos,
nu fii răutăcios!
N-ai nevoie de nimic lângă prieteni buni,
Prietenia este scut, te scapă de primejdii,
Ea se transformă uneori în agonie,
Când trădarea te încearcă,
Sinceritatea te ridică și te crește!
Prietenia este idealul vieții, al omeniei,
Este nemuritoare,*

*Prietenie, prietenie...
Sentiment plăcut, bucurie, pace pe Pământ!
Un prieten ți-e la greu tovarăș,
Mă ajuți și te ajut
Al meu refugiu blând și cald,
Prietenie colorată ca un curcubeu,
Floare rară care se deschide cu onestitate,
Nu costă, nu plătești, dar fără ea,
Nu poți să trăiești!
Poartă ce se deschide spre, voi, prieteni,
Voi, cei ce sunteți asemenea stelelor ce nu se văd mereu,
dar sunt acolo...*

CERC GOBLEN

de Mariana Bradac

În cadrul Muzeului de Științe ale Naturii Prahova funcționează Cercul de creativitate umană specializat pe executarea tablourilor în goblen. Cercul cuprinde 25 membri pasionați de arta goblenului, care se întâlnesc în fiecare joi, la sediul Muzeului Județean de Științe ale Naturii Prahova. Întâlnirile constituie o adevărată terapie de grup, prin discuțiile despre tehnici de lucru, schimbul de idei, consultarea cataloagelor cu imagini ale lucrărilor realizate sau propuse spre executare.

Istoria goblenului începe, ca artă, în manufacturile Gobelins din Franța, în jurul anului 1600, în timpul regelui Henric al IV-lea. Tapiseriile erau executate după cartoanele-proiect ale unor artiști celebri și utilizau subiecte istorice, mitologice, icoane, peisaje sau motive florale stilizate. Goblenul este o tapiserie realizată prin împunsăturile unui ac de cusut, cu fir colorat, într-o pânză, uneori caroiată, fiecare împunsătură dus-întors reprezentând un punct.

Încă de la înființarea Cercului de goblen – 1993, membrii cercului au participat la expoziții organizate în cadrul Palatului Culturii din Ploiești sau la case de cultură din județ. Sute de lucrări, reprezentând icoane sau lucrări după tablouri ale unor pictori celebri, modele de ștergere, covoare românești, sunt lucrate cu migală și multă pasiune și sunt prezentate cu ocazia diferitelor evenimente.

Expoziția de goblen NATURA ARTIST – OMUL ARTIST, organizată cu prilejul zilei mărtisorului (1 – 15 martie 2018) a fost găzduită de

Muzeului de Științe ale Naturii Prahova, în Sala Coloanelor din Palatul Culturii Ploiești. În expoziție au fost prezentate aproximativ 250 tablouri cu tematici diverse: motive florale, icoane, imagini după picturi ale unor artiști celebri.

Natura este izvor de inspirație pentru artiști. Realizarea cu multă dăruire a lucrărilor în goblen constituie hrană pentru mintea și sufletul participanților și a vizitatorilor expoziției.

Goblenuri realizate de dna Rodica Burducea

AVIATORI, DE-A LUNGUL TIMPULUI DE LA ÎNCEPUTURI PÂNĂ ÎN PREZENT (III)

de Marin Alexandru

Printre acei aviatori, care au zburat și luptat într-un război, a fost și pilotul prahovean, sublocotenent Gheorghe Mociorniță, din Băicoi-Prahova, de-al nostru, în cel de-al Doilea Război Mondial. Despre acest mare erou aviator – as al aviației –, cultura sa și învățarea artei zborului teoretic, precum zborul păsărilor, fost expus în capitolele I și II. În următoarele capitole se continua cu aplicarea în practică-zbor, în luptele aeriene pentru eliberarea României, Ungariei și Cehoslovaciei, până la momentul sacrificiului personal și suprem.

Toate acestea au fost înregistrate în "Notesul negru", precum și începutul tragerilor cu pușca și desenul Colegi de start. După începerea războiului pentru români, pe 22. 06. 1941, l-a prins pe pilotul Gheorghe Mociorniță, în perioada de promovare în Aviația Militară. La data de 01.08.1941, el este admis la școala de ofițeri de aviație, care a durat până pe 15.01. 1943, când a fost brevetat pilot militar, cu brevet nr. 2589. Ordin de ZI NR. 174/1943. A zburat pe avioane IAR-27, Nardi, RWD. Are evidența orelor de zbor din 01. 06. 1942. La obținerea brevetului de pilot militar, i s-a dat gradul de sublocotenent. A urmat cursuri la Școala de adjutanți aviatori, având comandant pe lt. c-dor av. Th. Munteanu. La 27. 08. 1943, slt. Gheorghe Mociorniță din flotila 3 Vt. este numit în garda de onoare, la funeraliile mareșalului Prezan. Pe 26. 06. 1943, este trimis la Școala de Vânătoare Galați, Grupul 3 Vânătoare. Pe 29. 11. 1943, este repartizat la Escadrila 64 Vânătoare, împreună cu alți 8 colegi. La 11. 04. 1944 este mutat la Esc. 66 Vt. , zburând pe avionul tip IAR-81, nr. 418 și este accidentat în rulaj la decolare de avionul nr. 424 Esc. 66 Vt., adj. av. Pelin N. În luna aprilie 1944, încep bombardamentele cu avioane americane tip Consolidated Vultee B-24 Liberator și tip Boeing B-17 Flying Fortress, protejate de avi-

oane de vânătoare P-38 Lightning și P-51 Mustang, care operau ziua, și cu avioane de bombardament englezești, tip Lancaster, pentru timp de noapte, care lansau bombe-cutremur, 9960 kg, protejate de avioane de vânătoare tip Hawker Hurricane Mk. 1. La bazele din sudul Italiei, erau 2000 de cvadrimotoare, B-24 și B-17. În primele 3 zile, 1-3 aprilie 1944, timpul fiind nefavorabil zborului avioanelor de bombardament, nu s-a acționat, însă, începând cu ziua de 4 aprilie 1944, ora 13.35, americanii bombardează capitala României, București. Au fost 3.000 morți, sute de răniți, cartiere distruse, în special în zona Grivița, iar la ora 14.55, sirenele anunțau încetarea bombardamentului. În 05. 04. 1944, celor 229 de bombardiere americane li se adaugă noul val: 134 de avioane B-24 Liberator și 95 de avioane B-17 Fortărețe Zburătoare, însoțite și protejate de avioane de vânătoare P-38 Lightning. Pilotul Gheorghe Mociorniță, în prima zi, a doborât un avion de bombardament B-24 Liberator. Era ziua de 18 aprilie 1944, făcând parte din Grupul 1 Vânătoare Esc. 64, unde zboară și se antrenează. După refacerea Grupului 2 Vânătoare, dispersat pe Petroșani la sud și sud-est de Ploiești, a luptat până pe 19 august 1944, perioadă în care are trei victorii, dintre care una în grup, mai ales că americanii măresc intensitatea bombardamentelor. Acumulând un număr de 9 puncte, devine "AS" al Aviației Militare din România, conform Sistemului Internațional de punctaj. Pentru următoarele misiuni de luptă, Gr. 2, Fl. 3 era dotat cu avioane tip PZL și IAR, au fost pe cerul patriei împreună cu Gr. 1. 4

și 6, ale lui Vizante, care a doborât 22 de avioane de vânătoare P-38 Lightning, pe 10 iunie 1944. Între timp Gelu Mociorniță a avut un accident la aterizare, venind peste o Skoda, aceasta făcându-l indisponibil. Se află la Băicoi, pentru refacere. În ziua de 23 august 1944, când s-a dat ordin de către Marele Stat Major de a se aduna toți la unități, Mociorniță se suie în căruța familiei, împreună cu tatăl său, și pleacă la cea mai apropiată unitate, Flotila 2 a lui Gigi Tănăsescu de la Târgșor. S-a constituit o unitate de luptă terestră la Detașamentul 18 Pază, în zona petrolieră și luptă pe șoseaua Ploiești și Câmpina. Aici el arată că este pilot și face mai mult din avion decât cu pușca. După ce ajunge la grupul său, pe data de 1 septembrie, se pregătește pentru plecarea pe front, chiar dacă medicul Fl. 3 îi spune că este bolnav. Refuzând să se trateze, pleacă pe front și se mută pe aerodromul Turnișor, de unde decolează și luptă pe cerul Transilvaniei pentru eliberarea acesteia, contra aviatorilor germani și trupelor terestre inamice, apoi pe data de 17 septembrie se mută la Someșeni-Cluj. În data de 10 noiembrie 1944, Mociorniță, Șerbănescu și alții au fost avansați la gradul de locotenent. După eliberarea Transilvaniei, luptă pentru eliberarea Ungariei, împreună cu aviația Uniunii Sovietice și apoi a Cehoslovaciei, contra Luftwafe.

continuare în numărul viitor

de Constantin Dobrescu

**BUCUREȘTIUL LITERAR
ȘI ARTISTIC**

nr. 1-2 (76-77) ian. -feb. 2018.

Substanțial se dovedește a fi acest număr pe care l-a primit prin bunăvoința prof. univ. dr. Popa Alexandru, fapt pentru care îi mulțumim.

Din acest număr dublu ne reține atenția textul despre festivalul Internațional de literatură „Mihai Eminescu” ediția a XXVIII din ianuarie 2018 care a avut loc în județul Mehedinți cu participare internațională din Serbia și Basarabia se putea altfel? Regret că la câți poeți are Prahova și care se cred de valoare, ba unii sunt și epigramiști și măștrii în aforisme nu au remarcat nici unul.

Marian Nencescu ne prezintă în textul său legăturile dintre Titu Maiorescu și poetul Mihai Eminescu.

Ion HAINES în amplul său text ne prezintă activitatea prof. univ. Nicolae Constantinescu fiu al Ialomiței.

Prahoveanul nostru Titus VIJEU ne prezintă în rubrica sa opera și personalitatea prozatoarei norvegiene SIGRID LINDSET care în anul 1928 a obținut premiul NOBEL pentru literatură. În opera sa de factură psihologică, autoarea abordează tema integrării femeii în viața socială diferit de cea abordată de HENRIK IBSEN. Femeie de o profundă cultură umanistă, care a făcut ample cercetări istorice în arhive, în anul 1925 se convertește la Catolicism, gest care a scandalizat o Norvegie protestantă. A urât din toată ființa sa nazismul și în momentul în care germanii au ocupat Norvegia s-a refugiat în SUA. Moare în anul 1949.

FLORIN COLONAȘ la rubrica sa „Statuile urbei” ne prezintă bustul Papei Ioan Paul al II-lea aflat în grădina Cișmigiu.

Bustul este un omagiu adus, ilustrului dispărut, care în anul 1999 a făcut o vizită oficială și ecumenică în țara noastră, considerată ISTORICĂ.

**BUCUREȘTIUL LITERAR
ȘI ARTISTIC**

nr. 4 (79) aprilie 2018

Ne impresionează acest număr încă de la prima pagină unde este postată o fotografie din 1911 care ni-i prezintă pe George Coșbuc, Dr Vaida-Voievod și I. L. Caragiale la Korlsbod.

Foarte interesant este textul semnat de Marian NENCESCU care ni-l prezintă pe George CIORĂNESCU ca un Odobescu al exilului pornind de la analiza lucrării Dinastia CIORĂNEȘTILOI realizată de Gabriel Popescu și Ștefan Ghilimescu.

Titus VIJEU ne prezintă în textul său opera și personalitatea lui JUAN RAMON JIMENEZ (1881-1958) laureat al premiului Nobel pentru literatură în anul 1956 cei doi înaintea morții sale (1958).

Poetul a refuzat să participe la ceremonie de decernare a premiului. A luptat în timpul războiului civil spaniol împotriva lui FRANCO.

Acest număr cuprinde și poezie de bună calitate a românilor din DIASPORA și din BASARABIA nici nu se putea altfel.

La rubrica „Statuile urbei”, Florin COLOMAȘ ne prezintă Rotonda Scriitorilor din Cișmigiu.

ION HAINES ne prezintă un alt fiu al Ialomiței scriitorul MARIN CONSTANTIN membru al Grupului literar „CATA-COMBA”.

La rubrica „Atelierul Artelor Vizuale” ni se prezintă de către LUIZA BERCAN un set de lucrări de artă a pictoriței de icoane ELENA MURARIU.

BUCUREȘTIUL LITERAR ȘI ARTISTIC

nr. 5 (80) mai 2018

Ne reține atenția dialogul purtat de Marian NENCESCU cu Ion Aurel Pop istoric de prestigiu care în anul CENTENARULUI a fost ales în fruntea Academiei Române.

În discuție revine lait motivul deserviciului pe care-l fac istoriei amatoriilor, care induc în conștiința unora pauperitatea intelectuală care ne face să arătăm neputința spirituală și lipsa de credibilitate științifică.

Același Marian Nencescu într-un alt text al său ne prezintă personalitatea scriitorului patriot Barbu Ștefănescu Delavrancea, care în ziua de 29 aprilie 1918 când a murit George Coșbuc își manifesta încrederea în realizarea idealului Național.

Florentin POPESCU ne prezintă în textul său farmecul și perenitatea memorialistii pornind de la opera lui Constantin Virgil Gheorghiu Memorii. Martorul orei 25.

Titus VIJEU ne prezintă în tableta sa un laureat al premiului NOBEL pentru literatură și anume Alexandr SOLJENIȚIN care în anul 1970 a luat acest prestigios premiu pentru romanul document Arhipelagul GULAG.

Acest număr cuprinde o selecție de poezii dedicate Primăverii, culese din operele lui Vasile Alecsandri, Șt. O. Iosif, Vasile Voiculescu (apropo, oare Bobiță S. de la „Gazeta Cărilor” știe că acest poet a scris și poezii dedicate primăverii? Dacă nu, acum are prilejul să afle), Al. Macedonski, Dimitrie Anghel, George Topîrceanu, Nichifor Crainic, Ion Pillot, B. Fundoianu, Lucian Blaga, etc.

Venerabilul Stancu Ilin denumit și Moș Virgulă, abordează în eruditul său text pe B. P. Hașdeu din postura de POET.

În medalionul său Florin COLOMAȘ se ocupă de un moment de for public situat în București și anume statuia politicianului Alexandru N. LAHOVARI, opera sculptorului francez MARIUS

JEAN ANTONIU MERCIE (1845-1936) ridicată în anul 1901.

De menționat ca acest politician fost ministru de justiție și al afacerilor externe era unchiul scriitoarei Martha Bibescu.

CRONICA VECHIE

nr. 2 (85) februarie 2018

Din această prestigioasă revistă pe care ne-o pune la dispoziție prof. Traian D. LAZĂR pentru care-i mulțumim, reținem textul Florentinei NIȚĂ care este de fapt o corespondență din Milano, despre reabilitarea lui OVIDIU după 2010 ani.

Un alt text interesant pe care-l consemnăm este cel semnat de istoricul BOBI APĂVĂLOAEI despre Regulamentul Organic care a contribuit la modernizarea administrației IAȘULUI, CER SENIN.

**REVISTA FORȚELOR
AERIENE ROMÂNE**

nr. 1 (152) 2018

Ne-a parvenit la redacție această interesantă revistă dedicată aviației militare. Lecturând-o din scoarță în scoarță aflăm și noi muritorii de rând cum stau lucrurile cu această armă de elită a morții.

Remarcăm că în Consiliul editorial al revistei figurează un calup de generali, toți doctori în științe. Începe să realizăm că la o armată mică cum este a noastră, avem inflație de generali, care alături de alte categorii socio profesionale pe marginea dezastrului economic.

Partea interesantă a revistei este că are multe poze. Dacă avem o așa flotă aeriană, la ce naiba nu mai survolează spațiul aerian băieții Unchiului Sam?

**ANTOLOGIE PENTRU
CIVILIZAȚIA CREȘTINĂ
ASCIOR-2017**

Anul apariției 2018.

Antologie pentru Civilizația Creștină ASCIOR-2017, număr consacrat Teologiei și Sociologiei, coordonată de Ioan Nicolae MUȘAT, ne-a fost trimisă de distinsul preot stavrofor Radu Botiș din ULMENII Maramureșului, fapt pentru care îi mulțumim.

Înainte de a trece la prezentarea acestei publicații îmi exprim regretul că la Prahova nu avem o astfel de lucrare. Cauza? Nu avem slujitori ai Bisericii dedicați culturii. Unii sunt tentați să ne spună că avem revista Conștiința. Nu pot să subscriu la această aserțiune.

Volumul care are 350 de pagini, apărut la Editura TEORA, în condiții grafice deosebite cuprinde texte care relevă rolul bisericii Ortodoxe la dezvoltarea civilizației și a culturii de-a lungul vremii.

SIAMO DI NUOVO INSIEME

nr. 77-78, ianuarie -martie 2018.

Revista editată de Asociația Italianilor din România.

Hotărât lucru, revista noastră a început să fie cunoscută, de vreme ce începem să primim din ce în ce mai multe publicații pentru a le semnala.

Din sumarul acestei elegante reviste bilingve ne reține atenția textul semnat de Emma Maria Moisesescu despre poetul latin OVIDIU.

Piesa de rezistență o reprezintă textul Oliviei SIMION despre Contribuții ale imigranților italieni la dezvoltarea culturii române pentru care amintim pe Eduard CAUDELLA MANSI BARBERIS, Luigi CASZAVILLAN, Fanny TARDINI, Raffaello ROMANELLI, DAN COMARNESCU ne oferă în textul său informații despre monumentele realizate de reprezentanții familiei LUIGI MEZAROBIA de origine italiană stabilită în ROMANIA la RUCĂR.

Ne bucură faptul că în țară apar astfel de reviste de bună calitate.

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 16-17, 6 aprilie 2018

Din acest număr dublu reținem textul istoricului literar Nicolae SCURTU care aduce noi completări la biografia scriitorului Petru Dumitriu publicând cinci epistole trimise în perioada 1999-2000 istoricului literar Fănuș BĂILEȘTEANU (1947-2008).

Merită citit din scoarță în scoarță suplimentul dedicat centenarului Marii Uniri.

Cristian Pătrășcaniu poartă un interesant dialog cu istoricul Bogdan Murgescu despre economia României ca un secol.

Merită citit dreptul la replică semnat de Mariana IOVA în legătură cu articolul intitulat „O precizare al Roxanei Sorescu privind opera scriitorului anticomunist Vasile Voiculescu. Negreșit acest text trebuie să-l citească Bobița S. de la Gazeta Cărților.

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 18, 20 aprilie 2018

Foarte interesant este textul semnat de Ștefan Cazimir despre Mihail Sebastian – personaj literar.

Autorul textului ne informează că LIONEL DUROY a lansat în martie anul acesta la Paris romanul Eugenia.

Scriitorul francez amintit a publicat zeci de biografii (Sylvie Vartan, Gerard Depardieu, Nana Mouscouri, etc. Romanul Eugenia este un roman atât ficțional, cât și documentar, discutând viața scriitorului evreu Mihail Sebastian, care, deși evreu, a iubit România. Printre personajele romanului menționăm pe actrița legionară Marieta SADOVA, Camil Petrescu, Mircea Eliade, Anton Bibescu etc.

În carte este descris programul din 1903 provocat de populația din Chișinău, după care este descris programul din Iași în anul 1940. Legionarii i-au pus pe evrei să sape gropi în cimitirul evreiesc. Locuitorii Iașului asistau indiferenți la

masacrul care a avut loc, ba unii au dat de bunăvoie o mână deloc, ba unii au dat de bunăvoie o mână de ajutor.

Scriitorul francez oferă compatrioților săi o imagine convingătoare a lui Mihail Sebastian. Merită citit amplul text semnat de Alexandru NICULESCU despre Ortodoxie și reformă pornind de la aniversarea a 500 de ani a reformei lui Martin LUTHER.

Emoționant este textul lui Radu F. Alexandru despre ce înseamnă statul evreu în zilele noastre. Sincer, acest text mi-a mers la inimă.

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 19, 27 aprilie 2018

Istoricul literar Nicolae SCURTU introduce în circuitul publicistic și științific trei scrisori trimise în anul 1955 de Valeria Sadoveanu cea de-a doua soție a lui Mihail Sadoveanu trimise prozatoarei Ștefania Velișor Teodoreanu (1897-1995), soția scriitorului Ionel Teodoreanu.

Aceasta după moartea în anul 1954 a autorului romanului „La Medeleni” s-a retras la mănăstirea Neamț.

Ne reține atenția dialogul purtat de Nicolae Dobrișan cu Mahmud al-Robi vicepreședinte al Academiei de Limba Arabă din CAIRO despre creația prozatorului egiptean NAGHIB MAHFUZ laureat al Premiului Nobel pentru literatură în anul 1988.

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 20-21, 11 mai 2018

Din acest număr ne reține atenția suplimentul lunar privind Centenarul Marii Uniri unde semnează interesante texte Cristian Pătrășcaniu, Simona Preda, Ștefania Dinu, Viorel Achim, Cristian Vasile și Eugen Stancu.

Din acest grupaj în care abundă informația despre familia regală, se desprinde un text aparte și anume Țigani (ROMII) în timpul primului război mondial.

Semnalăm acest text semnat de VIOREL ACHIM pentru un anume ȘTEFĂNICĂ care se ocupă la PRAHOVA de Anuarul de Antropologie.

Nicolae MANOLESCU ne prezintă în documentatul său text pe Octavian Goga din postura de poet neromantic oferindu-se și date despre publicistica acestuia adunată în volumele Precursori și Mustul care fierbe, Jurnalul politic. Printre altele aflăm că N. Iorga, cât a fost la putere, a numit în guvern și minoritari astfel la departamentul minorităților un SAS, iar la Secretariatul general un Ungur. Pentru poet generalul Al. AVERESCU era un HINDEMBURG al românilor. Pe regele CAROL al II-lea îl numește regele crailor pentru fantezistele uniforme descrise de rege. O. GOGA l-a urât pe N. Titulescu și în consecință îl prezintă în culori sumbre. Acesta este parcă un șef de piraiți Colmuci dintr-un vapor de pe

VOLGA cu mutră de scapet cu dantură de cal.

Aflăm că N. Titulescu priza tabac.

De asemenea și lui N. Iorga pe care poetul O. Goga l-a urât nespun îi face un portret vitriolant. Acesta este „Omul nebun” aflat neconținut într-o „frenetică exuberantă” și „Cameleon moral și politic” caracterizat de o „demagogie tricoloră”, care și-a numit rudele în funcții pe lângă guvern pentru ca „balamucul să fie total”.

Ne-a sărit în ochi o notă despre Premiul Național de poezia „LUCIAN BLAGA” care a fost decernat în 7-8 mai 2018 la Alba Iulia poetului EMIL BRUMARU.

De fapt altceva m-a frapat și anume că printre instituțiile de cultură care a fost decernat acest PREMIU era în BIBLIOTECA Județeană „LUCIAN BLAGA” din Alba-Iulia.

La noi la Ploiești, Biblioteca Județeană doarme în cizme și lipește afișe pe toate geamurile clădirii (Ce obicei primitiv).

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 22, 18 mai 2018.

Cunoscutul istoric literar Nicolae SCURTU introduce în circuitul publicistic și științific șapte scrisori din anii 1935, 1964-1965, 1982-1983 și 1989) le trimite lui N. Iorga, Gh. Cardaș, Perpessiciu, Remus Niculescu, C. Noica, Radu Săplăcan și Nina DOBZEU, care contribuie la completarea imaginii acestui scriitor prin tot ce a lăsat patrimoniului cultural național.

Distinsa Marta Petreu ne restituie prin textul său o pagină de istorie literară și anume jurnalele lui Titu Maiorescu.

ION TALOȘ ne prezintă în textul său un studiu din prima jumătate a secolului al XVII-lea intitulat „Dacia antiqua”, opera scriitorului silezion MARTIN OPTIZ, chemat de principele Transilvaniei Bethlen GABOR.

Ca profesor de studii clasice la gimnaziul din Alba-Iulia

LITERE

Nr. 4 (127) aprilie 2018

Din multitudinea unor texte interesante semnate de boieri ai minții care merită citite, revista cuprinde și texte care nu merită atenția multora.

Nouă ne-a reținut atenția în primul rând textul distinsei Magda Ursache care mi se pare de mare actualitate în legătură cu criza morală care macină societatea noastră, analfabetismul cras care credea că-l întâlnim în straturile de jos ale societății, nu în lumea bună și mai ales în clasa politică. Aici, avem în vedere gafele impardonabile ale distinsei noastre prim ministru.

George Coandă ne face cunoscut prin textul său că sub sceptrul creștin al lui Mircea I Basarab s-a înfăptuit prima Unire românească medievală.

HONORIUS MOȚOC abordează în textul său activitatea și personalitatea lui Spiru Haret (1851-1912) numit de contemporani „Omul Școlii” iar Mihai STAN ne prezintă contribuția lui Nicolae Grigorescu în dezvoltarea picturii ecleziastice. Nu putem încheia prezentarea acestui număr fără a menține fragmentele din paginile de jurnal datorate istoricului Manole Neagoe.

Acesta a cunoscut bine reprezentate istoriografe comuniste în perioada 1966-1968.

Pe aceștia îi numea „mafioți”.

Pentru istoricul Manole Neagoe, Florin Constantiniu este un ipocrit specializat în intrigi.

Un alt text interesant este cel al lui Victor Petrescu despre Petru Movilă (1596-1646) al treilea fiu al domnitorului SIMION MOVILĂ.

Acesta ajunge în 1633 mitropolit al Kievului contribuind la întărirea Ortodoxiei răsăritene.

ARGES

nr. 4 (430) Aprilie 2018

Ne reține atenția din acest număr, dialogul purtat de distinsa scriitoare Magda URSACHE cu Adrian A LUI GHEORGHE despre cultură și prostie.

Pe lângă proză și poezie de bună calitate semnată de Marin Iancu, Florian Stanciu, Radu Cange, Marian Ilea, etc, cronici și recenzii la ultimele apariții editoriale.

O mare parte din revistă este prezentată de texte și știri legate de comemorarea centenarului Marii Uniri.

TRIBUNA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Nr. 1438 (3318) 30 aprilie-6 mai 2018

Această revistă lunară care reflectă problemele cu care se confruntă școala românească, care, cu toate că este considerată prioritate națională, totuși se zbate într-o criză permanentă. Se pare că cea mai mare problemă o constituie lipsa manualelor. O posibilă cauză ar fi conexiunile pe care le are în școală MAFIA, o altă cauză ar fi dotările mai ales în lumea satului. La toate acestea și nu numai se adaugă o altă problemă gravă, situația salariilor; desconsiderarea profesorilor; minciuna care este ridicată la rang de LEGE.

Slujitorii școlii sunt tratați, ca niște slugi ba mai rău ca niște handicapați care pot fi duși cu zăhărelul. Înțeleg că din dragoste față de meseria lor nobilă și mai ales față de copii, **dascălii nu sunt hotărâți să ducă la bun sfârșit o acțiune revendicativă până la capăt.** După această introducere este cazul să arătăm că o parte din textele cuprinse de acest număr se referă la marele eveniment al sărbătoririi Centenarului Marii Uniri, eveniment astral al istoriei noastre naționale.

Regretatul academician Dinu C. GIURESCU se ocupă în textul său de ceea ce ar trebui să fie ISTORIA în viața neamului

nostru și anume Cartea de căpătâi pentru formarea tinerelor generații pentru păstrarea neamului și a ȚĂRII.

Academicianul Ioan Aurel Pop ne îndeamnă să avem în vedere că Recursul la memorie este o problemă actuală. Observăm că arhiva Securității este încă folosită la compromiterea unor personalități incomode.

Credem că este timpul ca această instituție politică CNSAS să fie DESFIINȚATĂ.

Arhiva fostei SECURITĂȚII să fie predată ARHIVELOR NAȚIONALE care trebuie să fie destinatarul de fapt legal al acestei ARHIVE.

SORIN IVAN ne prezintă în textul său un martir al iubirii și anume VASILE VOICULESCU.

Prof. univ. MARIUS IOAN GREC ne informează că la Universitatea de VEST „VASILE GOLDIȘ” din ARAD s-a desfășurat în aprilie 2018 Congresul Internațional de Istorie a Presei: Presa Marii Uniri.

TRIBUNA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

nr. 1440 (3320), 14-20 mai 2018

Din acest număr ne reține textul referitor la modul cum celebrarea trecutului istoric se realizează din perspectivă academică. Se pornește de la paradigma Română între Orient și Occident.

Alt text ne aduce aminte că anul acesta (aprilie 1918) s-au împlinit 100 de ani de la trecerea în neființă a poetului George Coșbuc.

Mai aflăm că tineretul studios, studenți și elevi, spun un **NU** hotărât politizării școlii românești. Iată un nou semn că spiritul civic se manifestă activ și prin tână generație.

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

nr. 40-mai 2018

Acest număr cuprinde o evocare Garabet Ibrăileanu semnată de Cleopatra Luca prilejuită de împlinirea a 147 de ani de la nașterea scriitorului.

Viorel GH. Speteanu abordează în textul său date despre Ordinul militar Călugăresc al Cavalerilor Teutoni pe care regalitatea maghiară i-a colonizat între 1211-1225 în Țara Bârsei, iar Mihai ȘURUBARU ne prezintă Ordinul Cavalerilor ioaniți cu ocazia aniversării a 900 de ani de la înființare.

Piesa de rezistență a acestui număr este dialogul pe care Ion BĂDOI îl poartă cu istoricul patriot academicianul IOAN-AUREL POP, despre românism, identitatea națională și mai ales temerile românilor față de slăbiciunea de care dă dovadă statul român în fața revizionismului maghiar. Am dori domnule academician să fii mai hotărât și să vă puneți în fruntea celor care sunt românași, până nu este prea târziu. Fiți factorul coagulator al elementelor sănătoase ca să scăpăm de cei care practică TRĂDAREA DE NEAM.

DILEMA VECHĂ

nr. 741, 3-9 mai 2018

Din această revistă elitistă, că academică nu este nicidecum reținem textul bășcălios semnat de LIVIU PAPADIMA cum că Țara nu vrea proști.

Foarte interesant este textul Mihaelei SIMINA din care aflăm că germanii au semnat în ziua de 7 mai 1945 la REIMS prin generalul Alfred JOLD comandantul armatei naziste, actul de capitulare necondiționată a Germaniei care a pus capăt războiului în Europa.

La solicitarea lui STALIN care considera actul de la REIMS doar „instrumental de capitulare, la BERLIN a avut loc o nouă ceremonie de capitulare prezidată de mareșalul JUKOV, unde s-a semnat un nou act de predare fără condiții a Germaniei. Ținând cont de fusul orar pentru sovietici ziua care a marcat sfârșitul conflictului a rămas 9 MAI.

Foarte interesant este și suplimentul-doar al Dilemei despre VECINI. Semnează texte și opinii o serie de ziaristi ca ADA CODĂU, Liliana NICOALE, Anda DOCEA, etc.

DILEMA VECHĂ

nr. 743, 17-23 mai 2018

Marele deontolog pe care nu-l mai bagă nimeni în seamă face bășcălie de prost gust în legătură cu aniversarea a 200 de ani de la nașterea lui Karl Marx. Mamă, mamă ce era la gura deontologului în perioada când regimul comunist era puternic. Cred că la învățămîntul politico-ideologic deontologul vorbea cu patos despre părintele socialismului științific, avea spume la gură etc. Te apucă greața.

Dacă Jean-Claude Juncker a participat la dezvelirea statuii lui Marx la Trier – dar din partea Chinei, mare putere politică și economică a lumii – înseamnă că Marx este încă vandabil.

Ce vei face, Andrei Pleșu, dacă te culci în regimul asta mafiot și te scoli a doua zi în regimul care a fost la putere cu ceva decenii în urmă? Pe unde scoți cămașa? Puțină decență, bășcălia nu-ți stă bine.

Cam în același ton este și textul lui Horia Blidaru, așa se spune că este consilier politic la Parlamentul European.

Interesant este și dosarul revistei intitulat România neîmplănită.

RESTITUIRI

nr. 2 (48) 2018

Iată o revistă cuminte, echilibrată așa putea spune în comparație cu Amorul de Antropologie, care apare la Ploiești sub egida Centrului Cultural Prahova.

În Colegiul de redacție și consiliul științific sunt cooptați cadre didactice universitare și numeroși doctori în științe.

de Marian Chirulescu

- *** – vara – Se termină construirea Bisericii „Sf. Ioan Botezătorul” din **Ploiești** și se sfințește (actuala Catedrală ploieșteană)(1842)
- *** – vara – Ia ființă Casa de Cultură „I. L. Caraagiale” a Municipiului Ploiești (1955)
- *** – iunie – Se sfințește Biserica „Sfinții Petru și Pavel” („Biserica Domnească”) din Ploiești, de către domnitorul Matei Basarab (1639)
- **01/13.06.** – S-a născut scriitorul și omul politic Constantin Stere, academician post-mortem (1865 – 1936, com. **Bucov** – PH)
- **01.06.** – S-a născut istoricul Gheorghe Eminescu (1895, **Mizil** – 1988)
- **01.06.** – Se naște preotul și publicistul Gheorghe Lazăr (n. 1954, com. **Ciorani**, Ph.)
- **01.06.** – Se naște scriitorul Stelu Românașu (Stelian T. Jianu), de profesie maestru prelucrări la cald (1935, **Ploiești**)
- **01.06.** – Se naște scriitorul Mircea Cărtărescu (n. 1956)
- **02.06.** – Se naște scriitorul Romulus Guga (1939-1983)
- **02.06.** – Se naște scriitoarea prof. Elena Cristina Tătaru (1946, **Ploiești**)
- **02.06.** – Se naște poetul Ștefan Al-Sașa (1950, **Câmpina**)
- **02.06.** – Se naște violonistul Vlad-Mihai Hârlav-Maistorovici (1985, **Ploiești**)
- **03.06.** – 80 de ani de la nașterea lui Mircea Dumitru Coloșenco (n. 1938), critic literar
- **03.06.** – 40 de ani de la moartea poetului Leonida Secrețeanu (1914, com. **Drăgănești**, sat Bărăitaru, PH – m. 1978, **Ploiești**)
- **03.06.** – S-a născut poetul Mircea I. Teculescu (1962, Ploiești)
- **03.06.** – Muntenegru și-a declarat independența (2006)
- **04.06.** – Ziua Internațională a Copiilor Victime ale agresiunii
- **04.06.** – 220 de ani de la moartea scriitorului Giovanni Giacomo Casanova (1725 – 1798)
- **04.06.** – 90 de ani de la nașterea tenorului Valentin Teodorian (n. 1928)
- **04.06.** – 80 de ani de la nașterea scriitorului Dinu Grigorescu (1938, **Ploiești**)
- **04.06.** – La București, se înființează Societatea Națională de Cruce Roșie a României (1876)
- **04.06.** – Se naște criticul și istoricul literar Constantin Trandafir (1939), cu activitate în **Câmpina**
- **04.06.** – Se naște scriitorul și dr. în filosofie Viorel Cernica (1957), cu activitate și în **Câmpina**
- **05.06.** – Ziua Mondială a Mediului
- **05.06.** – 120 ani de la nașterea scriitorului Federico García Lorca (1898-1936)
- **05.06.** – 115 ani de la nașterea scriitorului Ștefan Roll (1903 – 1974)
- **05.06.** – 100 de ani de la moartea actriței Aristizza Romanescu (1845 – 1918)
- **05.06.** – 50 de ani de la moartea pictorului Ion State (Stătescu) (n. 1892, **Ploiești** – m. 1968, **Ploiești**)
- **05.06.** – Tenismanul Ilie Năstase a câștigat Turneul de la Roland Garros (1973)
- **06.06.** – Se naște savantul academician Nicolae Iorga, istoric, scriitor, om politic (1871-1940, **Strejnic** – Ph)
- **06.06.** – 115 ani de la nașterea compozitorului Aram Hacıaturian (1903) și 40 de ani de la moartea sa (01. 05. 1978)
- **06.06.** – Se naște scriitoarea Marta Bărbulescu (n. 1937), exlocuitoare a orașului **Bușteni**
- **06.06.** – Se naște poeta Nicoleta Ruxandra Bohat (Urieș) (n. 1979, **Ploiești**)
- **07.06.** – Se naște Henri Coandă (n. 1886), inventator
- **07.06.** – 170 de ani de la nașterea pictorului Paul Gauguin (1848) și 115 ani de la moartea sa (1903, Polinezia)
- **07.06.** – 135 de ani de la nașterea profesorului de matematici Grigore Orășanu (n. 1883, com. **Târgșorul Vechi**, PH)
- **07.06.** – 75 de ani de la nașterea dirijorului și compozitorului Paul Ionescu (n.1943, **Ploiești**)
- **07.06.** – Vaticanul a devenit stat suveran (1929)
- **08.06.** – 115 ani de la nașterea scriitoarei Marguerite Yourcenar (1903 – 1987)
- **08.06.** – Carol al II-lea este proclamat rege al României (1930)
- **09.06.** – 120 ani de la nașterea scriitorului Curzio Malaparte (1898-1957)
- **09/ 22.06.** – Moare scriitorul I. L. Caragiale (1852 – 1912)
- **09.06.** – 40 de ani de la nașterea boxerului Adrian Diaconu (n. 1978), „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”
- **10.06.** – 165 de ani de la nașterea scriitorului Ion Pop – Reteganul (1853 – 1905)
- **10.06.** – 95 de ani moartea scriitorului Pierre Loti (1850 – 1923)
- **10.06.** – Se naște acad. Ștefan Gh. I. Nicolau (1874, **Ploiești** – 1970)
- **10.06.** – Se dă în funcțiune linia ferată **Ploiești** – Predeal (1879)
- **10.06.** – Se naște profesorul și publicistul Constantin Popovici (1940 – 2013), cu activitate în **Ploiești**
- **11.06.** – 135 de ani de la nașterea lui Tudor Pamfile (1883 – 1921)
- **12.06.** – 150 de ani de la nașterea generalului Teodor Tăutu (n. 1868 – m. 1937, **Ploiești**)
- **12.06.** – 85 de ani de la nașterea dirijorului de ansamblu folcloric Puiu Drăgan (1933 – 2011), cu activitate în **Ploiești**
- **12.06.** – Se naște Alexandru Balaci (1916 – 2002), istoric literar
- **13.06.** – 130 de ani de la nașterea scriitorului Fernando A.N. Pessoa (1888 – 1935)
- **14. 06.** – Se naște antrenorul sportiv și artistul plastic Arthur Hoffmann (1925-2012), cu activitate în **Ploiești**
- **15.06.** – 175 de ani de la nașterea compozitorului Edvard Grieg (1843-1907)
- **15.06.** – 125 de ani de la nașterea scriitorului Ion Marin Sadoveanu (1893-1964)
- **15.06.** – Se naște arhitectul Călin Hoinărescu (n. 1944), cu activitate în **Ploiești**
- **15.06.** – Se naște pictorița Speranța Ștefănescu (n. 1955, sat Țintea, Ph.)
- **15.06.** – Moare scriitorul Mihai Eminescu (1850 – 1889)
- **16/28.06.** – 145 de ani de la moartea mitropolitului Andrei Șaguna (1809 – 1873)
- **16.06.** – 90 de ani de la nașterea dirijorului Sergiu Comissiona (1928 – 2005)
- **16.06.** – Se naște dr. în medicină și istoricul medicinei Gheorghe Brătescu (n.1922 – **Vălenii de Munte**)
- **16.06.** – Se naște scriitorul A. E. Baconsky (1925 – 1977)
- **16.06.** – Se naște pictorița și graficiană Lidia Nicolae (1959, **Ploiești**)
- **17.06.** – 200 de ani de la nașterea compozitorului Charles Gounod

- (1818) și 125 ani de la moartea sa (18.10.1893)
- **17.06.** – 65 de ani de la nașterea profesoarei și poetei Rodica Kati Enache (n.1953, **Ploiești**)
- **17.06.** – A avut loc zborul primului avion conceput, realizat și pilotat în România de ing. Aurel Vlaicu (1910)
- **17.06.** – Este pusă în funcțiune Rafinăria Brazi (1934)
- **17.06.** – Islanda s-a autoproclamat republică, separându-se de Danemarca (1944)
- **17.06.** – Se naște actorul Mihai Coadă (1952, **Ploiești**)
- **18.06.** – Se naște prof. și istoricul literar Constantin Enciu (1919 – 2016, **Ploiești**), „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”
- **18.06.** – S-a născut pictorița Florica Ionescu (1950, com. **Homorâciu**, jud. Ph.)
- **19.06.** – Ziua Națională a Eroilor (instituită în 2016)
- **19.06.** – 395 de ani de la nașterea matematicianului Blaise Pascal (1623-1662)
- **19.06.** – Se naște G. Călinescu (1899 – 1965), critic și istoric literar, scriitor
- **19.06.** – 95 de ani de la nașterea scriitorului Constantin Țoiu (n. 1923)
- **19.06.** – Se naște dr. în teologie, părintele profesor Ion Bria (1929, com. **Telega**, Ph – 2002)
- **19.06.** – Se naște preotul Mihail Colotelo (n. 1957), cu activitate în **Ploiești**
- **20.06.** – Ziua Mondială a Refugiaților
- **20.06.** – 105 de ani de la nașterea scriitorului Aurel Baranga (1913 – 1979)
- **21.06.** – 100 de ani de la moartea avocatului și omului politic Alexandru G. Radovici (n. 1860, **Ploiești** – m. 1918, Iași)
- **21.06.** – 130 de ani de la nașterea scriitorului Horia Furtună (1888)
- **21.06.** – Se naște pictorul Iosif Wallenstein (n. 1831, Buc. – m. 1900, **Ploiești**)
- **21.06.** – Este inaugurată Statuia Libertății din **Ploiești** (1881)
- **21.06.** – Se naște compozitorul și dirijorul Ion Baci (1931 – 1995), cu activitate și în **Ploiești**, „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”
- **21.06.** – Se naște prozatorul Petre Dragomir (1939 – 2005, **Ploiești**)
- **22.06.** – 120 ani de la nașterea scriitorului Erich Maria Remarque (1898-1970)
- **22.06.** – 105 de ani de la moartea poetului Ștefan Octavian Iosif (1875 – 1913)
- **22.06.** – 80 de ani de la nașterea dirijorului și compozitorului prof. Gheorghe Neagu (1938 – 2017), cu activitate în **Ploiești**
- **22.06.** – Se naște prozatorul Mircea Palaghieu (1932 – 1980, **Vălenii de Munte**)
- **22.06.** – România a intrat în Al Doilea Război Mondial (1941)
- **23. 06.** – Ziua Națiunilor Unite pentru Serviciul Public
- **23.06.** – Se naște scriitorul Alexandru I. Odobescu (1834 – 1895)
- **23.06.** – Ziua Internațională împotriva Abuzului și Traficului Ilicit
- **23.06.** – Se naște arheologul și muzeograful Victor Teodorescu (1932 – 2004, **Ploiești**)
- **23.06.** – Se naște poetul George Lixandru (n. 1957, **Blejoii**, PH)
- **23.06.** – Se naște poeta Speranța Iulia – Antonela Ulstâlche (n. 1983, **Ploiești**)
- **23.06.** – Republica Moldova își declară independența (1990)
- **24.06.** – Se naște filologul și criticul literar Mihai Galiță (1884 – post 1940), cu activitate în **Ploiești**
- **24.06.** – 30 de ani de la moartea scriitorului Mihai Beniuc (1907 – 1988)
- **24.06.** – Se naște muzeograful, profesorul de istorie și publicistul Eugen Stănescu (1949), cu activitate în **Ploiești**
- **25.06.** – 105 de ani de la moartea lui Ilarie Chendi (1871-1913), critic literar
- **25.06.** – 80 de ani de la nașterea preotului iconom stavrofor Ștefan Alexandru Săvulescu (n. 1938), cu activitate în **Ploiești**
- **25.06.** – 30 de ani de la moartea lui Șerban Cioculescu (1902 – 1988), critic și istoric literar
- **26.06.** – Ziua Tricolorului, Drapelului Național al României (aniversată din 1998)
- **26.06.** – Ziua Internațională ONU pentru Sprijinirea victimelor torturii
- **26.06.** – S-a decretat eliberarea robilor țigani aparținând boierilor (1848, București)
- **26.06.** – Se desfășoară primul Grand Prix din lume la Le Mans (1906)
- **26.06.** – Se naște dirijorul Sergiu Celibidache (1912 – 1996)
- **26.06.** – A fost adoptată Carta Națiunilor Unite (1945), intrată în vigoare la 24.10.1945
- **27.06./ 10.07.** – Se naște muzeograful Frasin Munteanu – Râmnic (1907, **Ploiești** – 1984)
- **27.06.** – Este recunoscută, ca persoană juridică Comunitatea Cultului Israelit din **Ploiești** (1924)
- **27.06.** – Se naște scriitorul Cristian Petru Bălan (n. 1936), cu activitate în **Boldești – Scăieni**
- **27.06.** – A avut loc premiera la Opera de Stat din Cluj a dramei muzicale „Pană Lesnea Rusalim” de Paul Constantinescu, pe libret de Victor Eftimiu (1956)
- **27.06.** – La Londra, este instalat primul ATM (bancomat) din lume (1967)
- **27.06.** – 50 de ani de la moartea scriitorului Constantin Ignătescu (1887 – 1968)
- **27.06.** – Moare preot Constantin Șt. Dogaru, de la Biserica „Sf. Vasile” din **Ploiești** (2013)
- **28.06.** – 145 de ani de la moartea lui Andrei Șaguna (1809 – 1873), preot
- **28.06.** – Se naște pictorul flamand Peter Paulus Rubens (1577 – 1640)
- **28.06.** – Se naște scriitorul Luigi Pirandello (1867 – 1936)
- **28.06.** – Se naște compozitorul Nelu (Alexandru) Danielescu (n. 1919, **Ploiești** – m. 1971, **Ploiești**)
- **28.06.** – Se naște prof. univ. dr. în matematici Mihai Brescan (n. 1940), cu activitate în **Ploiești**
- **28.06.** – Se naște studentul în informatică Daniel Purice (1993, **Ploiești**), „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”
- **29.06.** – 125 de ani de la nașterea lui Demostene Botez (1893) și 45 de ani de la moartea sa (1973)
- **29.06.** – Se naște istoricul și scriitorul Nicolae Bălcescu, figură marcantă a Revoluției de la 1848 (1819-1852)
- **29.06.** – Se naște Petre P. Carp (1837-1919)
- **30.06.** – S-a născut compozitorul Paul Constantinescu (1909, **Ploiești**), „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**” – post mortem și 55 de ani de la moartea sa (20.12.1963)
- **30.06.** – Se naște conf. univ. dr. în filologie Gabriela Duda (n. 1946)

— de Constantin Dobrescu —

urmare din pagina 33

La Ploiești se pare că pretenți-
osul Anuar de Antropologie este
un proiect de familie.

Dacă mai marii dirigitori ai
Județului nu par a fi interesați de
ceea ce se întâmplă în ograda lor
culturală, le semnalăm noi: Cen-
trul de Cultură din Prahova nu este
o instituție ACADEMICĂ, ci o insti-
tuție care se adresează unui seg-
ment larg de cititori. Am de gând,
o spun public, să sesizez organele
în drept.

Acestea fiind spuse, revenim la
oile noastre de la Pitești.

Prof. univ. dr. Mihai Diaconescu
ne informează prin eruditul său
text că Sfinții Împărați Constantin
și Elena sunt patronii spirituali ai
municipiului PITEȘTI.

La cât de bogată este istoria
Argeșului și a Piteștiului, credeți,
domnilor, că persecuțiile împo-
triva creștinilor este evenimentul
care interesează în prezent pe
argeșeni? Oare este o comandă
ecleziastică? Țineți-o tot așa, că
este bine; cumva pregătiți tere-
nul ca România să nu fie un stat
sau o societate laică, ci una pre-
ponderent ORTODOXĂ?

EVENIMENTUL ISTORIC

nr. 4, 25 mai-21 iunie 2018

Am așteptat cu nerăbdare să
apară acest număr al publicației
de care mă ocup, pentru a-mi face
o părere pertinentă.

Constat că specialiștii care
semnează textele o fac într-o ma-
nieră jurnalistică fără a merge
până la capăt cu cercetarea.

Mi-a reținut atenția textul ori-
ginal semnat de Florian Banu des-
pre acțiunea patriotică a mult hu-
litei SECURITĂȚII pentru că Arhiva
omului de cultură armean HAGOP
AJOLOLIAN SIRUNI să revină sta-
tului român și anume la Arhivele
Naționale, acolo unde îi era locul
în mod firesc.

Ca o completare, arăt că ilus-
trul orientalist, care era prieten
apropiat cu N. Iorga era președin-
tele unei asociații culturale la Plo-
iești numită „RAFFI”. Revăd prin
fața ochilor o mare personalitate
care nu avea nici o legătură cu
ARHIVISTICA, dar era un bun con-
ducător și patriot și anume gene-
ralul TITILEANU Gheorghe care a
înțeles că locul acestei arhive care
face parte din Fondul Arhivistic
Național este la Arhivele Statu-
lui pe bună dreptate denumite
adevărate „grâne ale istoriei”.

Cu plăcere am citit contribuția
oferului de informații Mălureanu
Vasile în această problemă. Astăzi
cel despre care fac vorbire este
general în rezervă și publică texte
interesante în revista „VITRALII”
a cadrelor în rezervă a Serviciilor
de Informații.

Un nume care îmi stârnește
amintiri este și regretatul istoric
arhivist Tudor Mateescu, specialist
la vremea sa în istoria Dobrogei.

Din lumea umbrelor, acolo
unde a plecat, îi învață pe îngeri
tainele arhivisticii românești.

Îmi aduc aminte cu plăcere de
un episod întâmplat imediat după
izbucnirea LOVITURII de Stat din
decembrie '89 și cât de naivi eram.

Regretatul TUDOR MATEESCU
vine la Arhivele prahovene trimis
de conducerea de atunci a Arhi-
velor centrale să ne prelucreze
și să ne spună ce bine va fi, că la
loc de cinste va fi MORALA și alte
minciuni de acest fel. Încă mai era
director general fostul șef al găr-
zii lui Ceaușescu generalul Vasile
Moise, de altfel om dintr-o bucată.
A plecat și el acolo unde mergem
cu toții. Generalul Vasile MOISE era
om drept, nu-i plăceau lingăii, mai
ales la Prahova am avut și noi unul.

La textul istoricului Alex Mi-
hai Stoenescu – singurul istoric
valoros și serios din cadrul cola-
boratorilor revistei – amintim că
date despre judecătorul Tuluius
(Nu Tuluiu) Goruneanu un rep-
er al vieții culturale ploieștene,
cel care a mijlocit contactul lui
Iuliu Maniu cu Ion Antonescu la
Ploiești în septembrie 1940 la
restaurantul-hotel „BERBEC” nu
Berbecul, interesante date cu-
noaște distinsul ploieștean Mihai
BĂDULESCU care copil fiind l-a
cunoscut în casa părinților săi. De
asemenea prof. Traian D. Lazăr în
cartea sa, „Iuliu Maniu și Serviciile
Secrete Românești”, apărută după
2000, consacră acestor contacte
un amplu capitol. Amintesc toate
acestea deoarece Alex Mihai
Stoenescu cu legături în Prahova
(se pare că are o casă la Vălenii de
Munte și este apropiat al Prof. Ion
Bocioacă, ar trebui să cunoască
bine și mersul ideilor istorice în
Prahova. Spun asta ca să nu se
creadă că numai ei sunt buricul
pământului în ale ISTORIEI.

CUPRINS

Editorial, <i>Gelu Nicolae Ionescu</i>	cop. 2
Scrisori deschise: O relație de prietenie spirituală (XXIV), <i>Traian D. Lazăr</i>	1
Consiliile de coroană de la Sinaia – 1914, Cotroceni– 1916, Iași – 1917 și 1918.....	3
Folclorul poetic despre evenimentele de la 1918 (IX), <i>Victor Rusu</i>	4
Monumentul din Bușteni (VIII), <i>C. Dobrescu</i>	5
Destine comune în războiul de întregire (VII), <i>Traian D. Lazăr</i>	6
Regele Ferdinand în mijlocul ostașilor (II), <i>Traian D. Lazăr</i>	7
Regina Maria – „Soldat și medic” pe frontul din Moldova: 1916-1918 (II), <i>Ion Șt. Baicu</i>	8
Vasile Szolga – Fascinația literaturii, <i>Ion Bălu</i>	9
Andrei Naum la Ploiești (II), <i>Alexandru H. Popa</i>	10
Galeria marilor epigramiști: Valerian Lică, <i>C. Tudorache</i>	12
Galeria marilor matematicieni (II) <i>Olimpia Popescu</i>	15
Răsfoiri și comentarii, <i>C. Tudorache</i>	16
Legături epistolare între avocatul G. Brănescu cu scriitorii Cezar Petrescu și Ionel Teodoreanu (III), <i>C. Dobrescu</i>	19
Suprerealismul sau ocultarea programată a realității, <i>Mădălina Paula Ștefan</i>	20
Parcă ar fi azi, <i>C. Dobrescu</i>	21
Un document inedit despre activitatea poliției, <i>C. Dobrescu</i>	21
Concursul național de proză scurtă „I.L. Caragiale” - Bianca Alexandra Cojocar	22
Radu Cosmin: vremuri biblice! <i>Traian D. Lazăr</i>	25
Din arhivele totalitarismului - mărturii documentare despre Toma Caragiu (II) <i>C. Dobrescu</i>	26
Istoricul Bisericii „Sfântul Nicolae” din Breaza, <i>Mocanu Alexandra, Bogdan Ion Mocanu, Dobrescu Gheorghe</i>	27
Focșanii la 1909-1912 (XV), <i>C. Dobrescu</i>	28
Prietenia, <i>Emilia Petrescu</i>	29
Cerc goblen, <i>Mariana Bradac</i>	29
Aviatori, de-a lungul timpului de la începuturi până în prezent (III), <i>Marin Alexandru</i>	30
Parada revistelor, <i>C. Dobrescu</i>	31
Evenimente culturale, <i>M. Chirulescu</i>	34
Evenimente-Consemnări	coperta 3

— de Ștefania Popișteanu, Luminița Avram, Adriana Zamfir —

În luna mai, Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a desfășurat următoarele activități culturale:

• **1 – 30 mai:** Festivalul Național „I.L. Caragiale”, ediția a XV-a, în cadrul căruia s-au desfășurat Concursul Național de Teatru Amator și Concursul Național de Proză Scurtă.

– **1-14 mai:** Concursul Național de Proză Scurtă „I.L. Caragiale”, ediția a XV-a, competiție adresată liceenilor înscriși la cursuri de zi. Juriul, compus din prof. Mădălina Paula Ștefan – președinte, prof. ref. Gelu Nicolae Ionescu, prof. Iulia Dragomir, a acordat următoarele premii: 1 x Marele Premiu, 3 x Premiul I, 2 x Premiul II, 1 x Premiul III, 1 x Mențiunea I și 2 x Mențiunea II. Creațiile literare ale tinerilor talentați sunt publicate în revista „Atitudini”, începând cu numărul din luna mai 2018. Numele câștigătorilor se regăsesc în pagina 22 din acest număr. Premiера concursului s-a desfășurat în cadrul Festivalului Național „I.L. Caragiale”, pe 30 mai, la sala de spectacole a Teatrului „Ciufulici”, Ploiești, după finala Concursului Național de Teatru Amator. Coordonatoarea proiectului a fost ref. Ștefania Popișteanu.

– **30 mai:** finala Concursului Național de Teatru Amator. În cadrul acestuia au fost interpretate momente din spectacole celebre, jucate cu talent, dăruire și pasiune de mai mici sau mai mari actori. Juriul, compus din: Adrian Picioarea, actor, Corina Popa, filolog, Vlad Basarabescu, actor și președinte, a decis acordarea următoarelor premii: *Marele Premiu:* „Trupa Atitudini”, cu spectacolul „Vizită”, după I.L. Caragiale; *Premiul I:* Trupa „Solilocvii”, de la Liceul Teoretic „Brâncoveanu Vodă” din Urlați, cu spectacolul „A treia țeapă”-Fragment, de Marin Sorescu; *Premiul al II-lea:* Trupa „Solilocvii”, de la Liceul Teoretic „Brâncoveanu Vodă” din Urlați, cu spectacolul „Bădăranii”, de Carlo Goldoni; *Premiul al III-lea,* ex-aequo: Drăgan Daria-Andreea, cu monologurile „Cabaretul cuvintelor”, „Tandrețe”, „Speranță”, „Da”, de Matei Vișniec și Rădulescu Alexandru, din trupa „Atitudini”; *Premiul „Cel mai bun monolog”:* Ionescu Diana-Andreea, actor amator independent, cu monologul „Lady Anne”, de William Shakespeare; *Premiul „Cel mai bun actor”:* Radu Ștefan Theodor, membru al Trupe „Solilocvii”; *Premiul „Cea mai bună actriță”:* Constantin Cristiana, membră a Trupe „Atitudini”; *Premiul „Mircea Ghițulescu”-* pentru cel mai promițător actor

tânăr”: Zett Ana, de la Colegiul Național „Mihai Viteazul”, Ploiești. Mulțumim tuturor participanților, juriului și sponsorilor noștri „Apa Nova” și „Cora” pentru sprijinul acordat.

• **9 mai:** Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești a participat la manifestările dedicate acestei zile importante, cu triplă semnificație în istorie. La data de 9 mai, în fiecare an, sunt marcate 3 evenimente reprezentative pentru România și Europa: proclamarea independenței de stat a României la 9 mai 1877, Victoria Coaliției Națiunilor Naziste în cel de-al doilea Război Mondial, în 1945 și Ziua Europei, prin declarația ministrului Robert Schuman din 1950. Cu această ocazie, reprezentanții instituției noastre, alături de alte oficialități și institutii locale, au depus un buchet de flori la Monumentul „Vânătorilor” de la Gara de Sud, după intonarea Imnului Uniunii Europene, al României și după oficierea slujbei religioase, urmată de alocuțiuni susținute de reprezentanții autorităților locale și județene.

10 mai: vernisajul Salonului de Primăvară – pictură, sculptură, grafică, arte decorative, găzduit de Galeria de Artă Ploiești. Casa de Cultură I.L. Caragiale a fost partener, iar organizatorii au fost Primăria Municipiului Ploiești, Consiliul Județean Prahova, Muzeul de Artă „Ion Ionescu Quintus” și Uniunea Artiștilor Plastici din România – filiala Ploiești.

• **13 mai:** Festivalul național interconfesional de muzică corală religioasă cu participare internațională „Lumină din lumină”, ediția a IX-a, la care a participat și Corala „Paul Constantinescu” a Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești. Evenimentul a avut loc sala

de concert a Ateneului „Nicolae Bălănescu” din Giurgiu și a avut drept scop stimularea activității artistice interpretative corale în general și promovarea unui repertoriu religios de calitate în special. Coordonatoarea proiectului a fost ref. Ștefania Popișteanu.

• **15 mai:** Serata „Atitudini” în cadrul căreia membrii Cercului de teatru pentru copii al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești au susținut recitaluri poetice, iar elevi și profesori ai Colegiului de Artă „Carmen Sylva” Ploiești au susținut un moment muzical. Programul a continuat cu prelegerile „Despre teatrul amator de azi” - prof. ref. Gelu Nicolae Ionescu, și „Muzica instrumentală camerală”, prof. Rodica Georgescu. În cadrul Seratei „Atitudini”, s-au decernat premiile sponsorului „Apa Nova” pentru câștigătorii Marelui Premiu și Premiilor I, II și III ai ediției a XI-a a Concursului Interjudețean de recitări pentru elevi „Sub aripa lui Nichita”, care s-a desfășurat în data de 30 martie 2018. Evenimentul a avut loc la Muzeul Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus” Ploiești.

• **19-20 mai:** excursie culturală la Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” București, prilej cu care elevii Cercului de teatru pentru copii „Atitudini” al instituției noastre au participat la „Gala Absolvenților 2018”. În cadrul acestui eveniment, studenții din anul II de la Master Pedagogie Teatrală și-au prezentat proiectele de absolvire (atelier de lucru și spectacole ce tratează tematici de interes pentru publicul tânăr). Obiectivul acestui proiect a fost perfecționarea elevilor Cercului de Teatru „Atitudini” și a regizorului acestuia, prof. ref. Gelu Nicolae Ionescu, aceștia urmând atât să analizeze și să aplice cunoștințele dobândite în

continuare în coperta 4

urmare din coperta 3

cadru atelierelor de teatru, cât și să realizeze un reportaj al acestei excursii culturale, care va fi publicat în revista „Atitudini”.

• **aprilie-mai:** Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești a organizat o ediție specială a concursului de creație plastică „Ploiești, orașul meu, oraș european”, denumită „Ploiești, orașul meu, în anul Centenarului Marii Uniri”. Cu această ocazie, instituția noastră a invitat elevii din instituțiile de învățământ ploieștene să se alăture acestui proiect, ajuns la cea de-a XII-a ediție.

Concursul s-a adresat tinerilor, pentru conștientizarea importanței momentului Marii Uniri, pentru stimularea creativității și aprecierea valorilor cultural-educative. Competiția a constat în realizarea de către elevi a unor lucrări de artă plastică care au abordat subiecte din diferite domenii reprezentative pentru Ploiești, dar și din istoria acestui oraș: monumente, clădiri de patrimoniu, biserici, clădiri de renume, evenimente importante, personalități din toate domeniile. Au fost acceptate toate tehnicile de execuție: creion, tuș, baie, acuarelă, acrilic, pastel, ceracolor, colaj, etc. Premiile au constat în diplome și materiale de pictură. Premiera a avut loc pe 31 mai, la Winmarkt Ploiești, unde lucrările vor rămâne expuse până la sfârșitul lunii iunie. Juriul a fost format din: Valter Paraschivescu, artist plastic, Dragoș Minculescu, artist plastic și Luminița Avram, coordonator proiect.

• **22, 23 și 24 mai** – În cadrul proiectului educațional „Icoane pe sticlă - Ferestre deschise spre cer”, organizat în perioada aprilie-mai 2018, au avut loc la Winmarkt expoziții cu lucrările realizate de elevii claselor a II-a E, a III-a A, a III-a C, de la Colegiul Național „Jean Monnet” Ploiești. Coordonatorii acestui proiect educațional au fost doamna Luminița Avram, referent cultural, doamna

Mihaela Laslo, artist plastic, și doamnele profesoare Anne-Marie Barbu, Marilena Baban și Camelia Poenaru, din partea Colegiului Național „Jean Monnet”.

• **26 mai:** Ansamblul Folcloric „Prahova-Junior” al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești a participat la Festivalul Concurs „Tradițiile comunității mele”, desfășurat în comuna Măgurele, județul Prahova. În cadrul acestui spectacol, ansamblul amintit a susținut un moment folcloric, sub îndrumarea domnului coregraf Vasile Enache. Prin aceste participări la festivaluri și concursuri, Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești își propune promovarea dansului, a cântecului și a portului popular românesc, tradițional autentic, dar și stimularea interesului copiilor pentru cunoașterea folclorului și a tradițiilor românești.

• În cadrul **Universității Populare „Dimitrie Gusti”** s-au desfășurat activități interesante și educative, după cum urmează:

– **21 mai:** „Salvați Planeta!” Prelegerea a avut loc la C.N. „Spiru Haret”, Ploiești, și a fost susținută de doamna Viorica Avram, inginer, colaborator al instituției noastre;

– **21 mai:** „Independența națională și revenirea Dobrogei în administrația românească”. Prelegerea a avut loc la U.P.G., Ploiești, și a fost susținută de domnul Gh. Calcan, prof. univ. dr., colaborator al instituției noastre;

– **21 mai:** „Toleranța și generozitatea, pietre de temelie în formarea unui adult echilibrat”, activitate desfășurată la Colegiul Național „Al. I. Cuza”, susținută de doamna Georgiana

Brișan, psihopedagog, colaborator al instituției noastre;

– **22 mai:** „Combaterea și prevenirea consumului de droguri”. Prelegerea a avut loc la C.N. „Spiru Haret”, Ploiești, și a fost susținută de doamna Elena Ionescu, jurist, colaborator al instituției noastre;

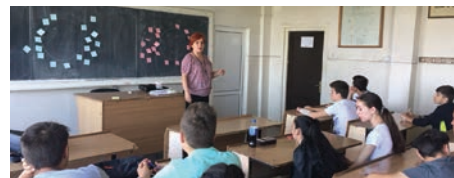

– **23 mai:** „Regulile unei alimentații sănătoase”. Prelegerea a fost susținută de doamna Carmen Diaconovici, medic, colaborator al instituției noastre, la Colegiul Național „Spiru Haret”;

– **23 mai:** „Comunicarea asertivă, o șansă de îmbunătățire a relațiilor dintre oameni. Riscurile comunicării online”, activitate educațională susținută de doamna psiholog, Emilia Petrescu, colaborator al instituției noastre, desfășurată la Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”;

– **24 mai:** „Gestionarea emoțiilor, cheia reușitei în viață”, activitate desfășurată la Colegiul Național „Spiru Haret”, susținută de doamna Georgiana Brișan, psihopedagog, colaborator al instituției noastre;

– **24 mai:** „Public Speaking”, activitate desfășurată la Școala Gimnazială „Andrei Mureșanu”, susținută de dl Claudiu Docu, jurnalist, colaborator al instituției noastre.

